

naša luč

1975

4

splošna deklaracija o človekovih pravicah

Generalna skupščina Organizacije združenih narodov je leta 1948 sprejela Splošno deklaracijo o človekovih pravicah. Ob tridesetletnici te važne mednarodne listine objavljamo v nadaljevanjih njeno besedilo in ga razlagamo.

ČLEN 6. Vsak človek ima povsod pravico, da se mu prizna osebnost.

Nasprotna od te pravice je brezpravnost, t. j. svojevoljno ravnanje oblasti z nekom. Značilno za totalitarne sisteme je, da človeka žrtvujejo zakonom sistema, s tem pa seveda grešijo proti temu členu. Če se je npr. nekdo v fašistični Italiji uprl fašizmu, je bil kaznovan, čeprav bi moral biti za upor proti fašistični zmoti — po nepristranskih zakonih — nagrajen. Isto velja za vse ostale nedemokratske sisteme.

ČLEN 7. Vsi ljudje so pred zakonom enaki in imajo brez razlike pravico do enakega pravnega varstva. Vsi imajo pravico do enakega varstva pred vsako diskriminacijo, ki bi nasprotovala tej deklaraciji, in pred vsakim hujskanjem k taki diskriminaciji.

Običajno upodabljajo Pravico z ženo z zavezanimi očmi, ki drži v desnici tehtnico. Zavezane oči pomenijo, da se ne smejo sodniki, ko delijo pravico, ozirati na osebo, kateri sodijo, marveč le na njena dejanja. Kjer vlada enostrankarski sistem, se bo neredko zgodilo, da si bo Pravica snela zavezo z oči in pravico delila pristransko.

ČLEN 8. Vsak človek ima pravico, da ga pristojna državna sodišča uspešno varujejo pred vsemi dejanji, ki so v nasprotju z osnovnimi pravicami, katere mu gredo po ustavi ali zakonu.

Ustava in zakoni določajo osnovne pravice slehernega državljana. Samo po sebi je razumljivo, da morajo biti ustava in zakoni v soglasju s to deklaracijo o človekovih pravicah, če naj bodo pravični.

V nedemokratskih sistemih se kaj lahko zgodi, da je že to dvoje — ustava in zakoni — skrivljeno. Zato se more tudi zgoditi, da sodijo nekega državljana za dejanje, ki je dejansko proti tamkajšnji ustavi ali zakonom, ki je pa po naravnih zakonih neoporečno in torej nikakor vzrok za kaznovanje; na primer, ko bi neki državljan bodisi v domači državi ali na tujem kritiziral izkrivljenosti domačega družbenega sistema. Dokler ta kritika odgovarja resnici, nikakor ne sme biti kaznovana. In če se zgodi kje in kdaj, da je kaznovana, potem je to jasno znamenje, da tamkajšnji zakoni niso pravični.

S pravičnimi zakoni morajo državna sodišča braniti osnovne pravice slehernega državljana, in sicer uspešno, pred kratenjem s katere koli plati — do tega ima vsakdo pravico.

ČLEN 9. Nikogar ni dovoljeno samovoljno aretirati, držati v zaporu ali izgnati iz dežele.

Kaj pomeni na tem mestu beseda „samovoljno“?

Ko je npr. med zadnjo vojno gestapo vršil aretacije po Slo-

veniji, je sicer ravnal po tedaj obstoječih nacističnih zakonih, a nepristransko gledano, je ravnal samovoljno, ker so bili tisti zakoni samovoljni. Ko so fašisti na Primorskem zapirali zavedne Slovence, so morda ravnali po tedaj veljavnih fašističnih zakonih, a v resnici so ravnali samovoljno. In ko so lani izgnale sovjetske oblasti Solženicyna iz Rusije, so morda ravnale po obstoječih predpisih, a dejansko so ravnale samovoljno.

Vsaka aretacija, zapor in izgon je samovoljen, če ni v skladu s pravicami, ki jih ima slehernik že po naravi, popolnoma neodvisno od kakršnega koli družbenega sistema.

ČLEN 10. Vsak človek ima ob popolni enakopravnosti pravico, da se vodi proti njemu pravično javen postopek pred neodvisnim in nepristranskim sodiščem: to naj odloči o njegovih pravicah in dolžnostih ali o kakršni koli kazensko pravni obtožbi, ki je bila proti njemu vložena.

Ta člen poudarja tri stvari: sodišče mora biti neodvisno in nepristransko, sodni postopek pravičen in javen, obtoženec popolnoma enakopraven z vsemi ostalimi državljanji.

Še če so ti pogoji v določeni družbi dani, se more zgoditi, da je neki obtoženec krivično obsojen, npr. zaradi pomanjkljivega dokaznega materiala o svoji nedolžnosti. Kaj naj potem rečemo še o tistih družbah, kjer teh pogojev ni?

Nepristranska delitev pravice je možna le v demokratsko urejenih družbah, povsod drugod bo tudi sodstvo nujno vpreženo v režimski voz.

(Bo še)

*Slika na naslovni strani:
Cerkev na Podrebrji pri Polhovem Gradcu.*

Cerkev ima srce za zdomce

Papež Pavel VI. je govoril ob avdienci strokovnjakov za vprašanja zdomcev (28. februarja) in povedal med drugim naslednje:

Tragedija tisočev zdomskih delavcev, ki bi bili prisiljeni k vrnitvi domov, in s tem v zvezi povečanje brezposelnosti v domači deželi zahtevata zelo nujne ukrepe odgovornih ljudi v deželah, ki zdomce zaposlujejo. Prav tako mora biti zaščiten človeško dostojanstvo zdomcev, ti morajo biti izenačeni z domačimi delavci glede delovnih in stanovanjskih razmer, varstva pred nezgodami na delovnem mestu in glede nadaljnega poklicnega izobraževanja in morajo imeti polne državljske, sindikalne in kulturne pravice.

Cerkev je že od začetka navzoča med zdomci po svojih duhovnikih, redivnicah in laikih. Njeno delo se danes razteza ne le na osebna zdomčeva vprašanja in na vprašanja v zvezi z njegovim delom, marveč tudi na probleme njegove družine.

Sveti sedež je mnogokrat posredoval pri svetnih in cerkvenih oblasteh dežele, kjer so zdomci zaposleni. S tem je hotel pospeševati oblikovanje bratske zavesti v prid zdomcev in njih družin in ukrepe, ki bi jim nudili več socialne pravičnosti.

Münchenski nadškof kardinal Döpfner je zapisal k dokumentu nemške škofovske konference o vprašanih v zvezi s tujimi delavci tudi tele misli:

Surovine, ki jih pripeljejo v neko delavnico ali tovarno, dobijo tam večjo vrednost, tako da zapusté delavnice požlahtnjene. Kaj se pa zgodi s človekom, ki se vključi v delovni proces? Ali ne odhaja z delovnega mesta pogosto z zmanjšano ali vsaj ogroženo vrednostjo in dostojanstvom?

To nekdanej svarilo papeža Pija XII. je postalo danes posebno pereče v primeru zdomskih delavcev. Vse prepogosto morajo ti v tujem okolju, ki ga niso vajeni, največkrat brez znanja tamkajšnje govorice in brez varnega okolja domačih ljudi, kulture in poštenja opravljati posebno težko in grobo delo.

Mrzla beseda „delovni trg“ nas ne sme zavajati v to, da bi obveljal le zakon ponudbe in povpraševanja. Gospodarski vidiki ne smejo izriniti človečanskih. Zato je treba posebej poudariti pravice o človekovi osebnosti, skupnem družinskem življenju, stanovanjskih razmerah in vzgoji otrok.

Zopetna pozidava naše dežele bi bila brez sodelovanja toliko pridnih tujcev nemogoča. In dosežene življenjske ravni bi brez njih ne mogli ohranjati. Zato nam hvaležnost nalaga dolžnost, da gledamo v njih ne le sodelavce, marveč tudi soobčane. Kjer so skupne dolžnosti, morajo biti tudi skupne pravice.

Škof Lenič, pooblaščenec slovenskih škofov za dušno pastirstvo zdomcev, je povedal na zadnjo izseljensko nedeljo (na Brezjah, 29. dec. 1974) o skrbi slovenske Cerkve za zdomce med drugim tole:

Za „naše na tujem“ skrbi vrsta duhovnikov. V Evropi imamo danes kar 34 slovenskih duhovnikov, na svetu sploh pa veliko več, katerih delo, če pomislimo na veliko raztresenost naših ljudi, ni lahko. Vez z duhovnikom odtehta marsikaj. Marsikaj pa napravijo medsebojne povezanosti, branje verskih časopisov in drobne domače pozornosti. Trud za „naše zdomce“ ni in ne more biti samo „verskega poslanstva“. Gre tudi za to, da se verniki ne potujčijo. Tako majhnemu narodu, kakor je naš, je dragocena vsaka kaplja krvi, vsak njen član.

naša luč

1975 4

mesečnik
za slovence
na tujem
leto 24
april 1975

Ureja uredniški odbor.
Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba
sv. Mohorja v Celovcu.
Tisk: Tiskarna Družbe
sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen
julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	2 angl. f.
Avstrija	75 šil.
Belgija	170 bel. fran.
Francija	20 fr. fran.
Italija	2200 lir
Švica	16 š. fran.
Nizozemska	12 n. gld.
Nemčija	15 n. mark
Švedska	20 š. kron
Avstralija	5 av. dol.
Kanada	6 kan. dol.
ZDA	6 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Printed in Austria

**za vas smo nabrali
najbolj zanimive**

novice od doma

AVTOBUSI VOZIJO DRAŽJE

S 1. marcem so začele veljati nove cene v mestnem in medkrajevnem potniškem prometu. Vzrok zanje je zadnja podražitev cen. V letu nazaj se je cena nafti spremenila kar trikrat. Znatno so se dvignile tudi cene rezervnih delov in gum — za 40 odstotkov. Upoštevali so tudi 100-odstotno povišanje cen za registracijo vozil. Za nakup novega avtobusa je pred tremi leti zadostovalo 500 tisoč din, danes pa tudi do štiristo tisoč dinarjev več.

NOVE CENE

Z odlokom ZIS so znižali ali povsem odpravili obdavčitev nekaterim izdelkom. Cene so se znižale blagu, ki je potreben za življenjski standard. Pocenili so se tudi pralni praški in avtomobili (od 1000—5000 ND). Dražje pa so alkoholne pija-

če, cigarete, usnjeni in krzneni izdelki, kozmetični preparati, brušeno steklo in keramični okraski.

PEVSKI ZBOR „EMIL ADAMIČ“

Zlati jubilej svojega dela je Učiteljski pevski zbor „Emil Adamič“ proslavil tudi v krajih, ki so bili zibelka njegovega predhodnika na Primorskem. Koncerte so imeli v Sežani, Novi Gorici in italijanski Gorici. Program so sestavljale pesmi novejših skladateljev. Občinstvo je pevce navdušeno sprejelo.

SLOVENSKA MISIJSKA ZAVEST

V lanskem letu so slovenski kristjani zbrali za misijone skoraj toliko kot kristjani ostalih republik. Slovenija vodi tudi po številu misijonarjev in misijonark, saj jih imamo okoli 130. To je vsaj deset več kot vse ostale republike skupaj.

Med misijonarje štejemo seveda tudi tiste, ki so odšli v misijone iz zamejstva in zdomstva.

STO LET RDEČEGA KRIŽA

Prvo društvo Rdečega križa je bilo ustanovljeno pred sto leti v Cetinju. Tu bo tudi osrednja proslava. Ta jubilej bodo proslavili tudi po drugih republikah. Letos bo Jugoslavija gostitelj svetovne konference Rdečega križa.

UVOZ LESA

Poslovna skupnost jugoslovanske industrije celuloze, papirja, kartona, lepenke in embalaže je napovedala uvoz 2 milijonov m³ lesa za predelavo v papir. Po drugi strani pa zaradi slabo organiziranega odkupa in poseke vsako leto strohni okrog 800.000 m³ listavcev v naših gozdovih.

*

med vrstami smo beali:

NAŠI ZAKONI SO MREŽE Z VELIKIMI LUKNJAMI, V KATERE SE UJAMEJO SAMO MAJHNE RIBE.

ČEDALJE BOLJ SE ČUDIM, KAKO JE MOGOČE SPRAVITI TOLIKO NEUMNOSTI V TAKO MAJHNO ŠKATLO, KOT JE TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK.

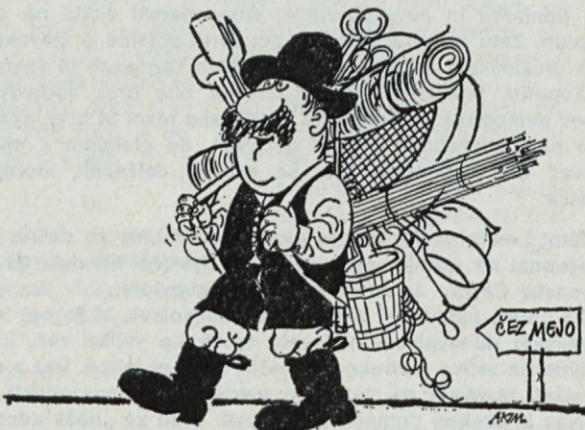
NEKATERI MENIJO, DA ZAOSTALOST SODI V NARAVNA BOGASTVA DEŽELE.

ŽALOSTNO JE, ČE NAPREDEK NAZADUJE.

VEDNO SE UJEZIM, ČE MI PONUJAJO POLRESNICE KOT KONČNE IZDELKE.

MODRI POLITIKI SVETUJEJO LJUDEM, NAJ ZAMENJAJO NOGE, ČE JIH TIŠČIJO ČEV-LJI.

MAKS TOBOLJEVIČ: Slovenski izvoz

BLLED. — Stari „Park-Hotel“ na Bledu se je s svojimi 12.000 m³ materiala po močni eksploziji mirno sesedel. Za Blejce je bil trenutek miniranja največja zimska atrakcija. Gradbeno podjetje Tehnika Ljubljana je takoj začela z deli in gradnjo novega hotela, ki bo dokončan do 1. maja prihodnje leto.

CELJE. — Zadnje dni maja bo v Celju festival mladinskih pevskih zborov iz Jugoslavije in Evrope. Prijavljenih je že trinajst zborov iz Evrope. Med njimi bodo tudi štiri najboljši iz Jugoslavije. Zadnji dan pa bo množični koncert 1000 pevcev na Muzejskem trgu. Ob tej priliki bodo zbori nastopali po vseh večjih slovenskih mestih.

ČREŠNJEVEC. — Ta vas pri Slovenski Bistrici postaja vedno bolj delavsko naselje. V zadnjih letih so skrbni vaščani dosegli velik napredek. Kmetje imajo veliko kmetijskih strojev, ki so zamenjali konje. Sedaj ni nobenega več v vasi. Pred nekaj leti so asfaltirali cesto do naselja. Lani so si napeljali vodovod. Obnovili so Dom kulture in popestrili kulturno življenje. Sedaj se pripravljajo na gradnjo nove šole in otroškega vrtca. Ob vsem tem pa iz leta v leto raste število novih stanovanjskih hiš.

GRADIŠČE. — 300 let stara kovačnica v Gradišču blizu Murske So-

bote še danes stoji. V njej je deset generacij kovačev kovalo železo in podkovalo konje. Zadnji je nehal pred petimi leti. V tej kovačnici so izdelovali orodje za izdelavo opeke, s katero so gradili grajska poslopja v okolici. Od tod ima naselje tudi svoje ime.

JADRAN. — Strokovnjaki iz sredozemskih držav so v okviru zaščite človeškega okolja povedali, da je Jadransko morje najbolj onesnaženo od vseh sredozemskih. Proces obnavljanja vode v Sredozemlju traja celih 80 let. Med tem časom pa se v zaprtem Jadranu zberejo ogromne odplake predvsem iz italijanskih mest. V reko Pad odteka 70% odpadka italijanske industrije. Svoj delež pridajo še pristanišča in razlita nafta. Stanje je najtežje na severu, kjer je morje zelo plitvo in morski tokovi nimajo moči.

KANAL. — Prebivalci so dobili novo avtomatsko telefonsko postajo z 800 priključki in 60 vodi. Napravo, ki je prva tovrstna v Sloveniji, je izdelala tovarna „Iskra“. Enaka telefonska centrala bo kmalu končana tudi v Tolminu. S tem bo vsa Soška dolina nemoteno in hitro med seboj povezana.

KRAS. — Zaradi suhega in vetrovnega vremena v januarju in februarju je bilo na Krasu in Koprščini okrog 50 požarov. V minulem de-

Nanos je visoka planota, ki pada na jugu strmo v Vipavsko dolino.

setletnem obdobju je bilo samo na področju Zavoda za pogozdovanje in melioracijo v Sežani preko 700 gozdnih in pašniških požarov. Ti so zajeli 10.000 hektarov in popolnoma uničili 600 hektarov borovega gozda. Zavod nepristojno opominja prebivalce z napisi in svariilnimi tablam. Prav tako seznanja ljudi preko radia, televizije in tiska. Imajo tudi posebno stražarsko službo. V treh letih so pogasili 1.330 požarnih žarišč, ki bi se lahko razširila.

KOZJE. — Izredno mila zima je omogočila nadaljevanje del na cesti Kozje—Buče—Prelasko. Dela

(Dalje na str. 10)

Skozi Col gre cesta, ki veže Vipavsko dolino z Logatcem in Idrijo.

Bovec, pomembno cestno križišče v zgornji Soški dolini.

Gorenjska hiša, značilni primerek domače alpske arhitekture.

zapiski nekega župnika

Velikokrat slišim tožbe: „Kako naj verjamem, da se je božje kraljestvo približalo, ko pa vidim, da se dejansko oddaljuje? Včasih so ljudje molili, hodili v cerkev in spolnjevali božje zapovedi. Ali je to božje kraljestvo, ko se ljudje po cestah objemajo in poljubujejo?“

Preteklosti ne smemo olepšavati. Tudi včasih je bilo veliko nevere, hinavščine, sovraštva, krivic, egoizma, grdega izkoriščanja, v nebo vpijoče revščine, krvavih pobojev in strahotnih maščevanj.

Prav gotovo ne zagovarjam spolne razbrzdanosti, ugotavljam pa, da je danes veliko več iskrenosti. Hudo mi je, ko vidim, da ljudje izgublajo smisel za navadno molitev, sem pa vesel, ko vidim, da je med mladimi vedno več smisla za premišljevanje, za iskreno bližanje skrivnosti. Mislim, da je božje kraljestvo tudi v tem, če je čedalje manj izkoriščanja, če je več enakopravnosti, več spoštovanja človekovega dostojanstva v vsakem človeku.

Tudi ne smem pozabljati, da je božje kraljestvo skrivnost, da se

še ni pokazalo v moči: poveljani Kristus skrivnostno, čeprav nevidno, deluje v svetu in rešuje.

Če bodo videli mladi življenje resničnih Jezusovih učencev polno vedrine, optimizma, poštenosti, nesebične ljubezni, bodo tudi oni zahrepeneli po takem življenju, ne pa iskali izhoda v mamljih.

Ljudje so naveličani besed, zato jim z njimi prizanesimo! Mislim na ono učiteljico, ki se ji je vse podrla:

Mož je zajadral v Cerкви sovražne vode. Živela sta pri moževih starših, ki jim je bilo zoprno vse, kar je dišalo po veri.

Nekaj časa se je prepirala, potem se je odločila: „Če ne smem vere oznanjati z besedo, jo bom oznanjala z življenjem. Čimbolj hočem postati podobna Jezusu, da ga bodo spoznali in vzljubili v meni.“

Njena junaška zvestoba temu sklepu je bila po nekaj letih kronana s popolnim uspehom.

Petindvajsetletna belgijska redovnica Marija, ki so jo ubili 5. avgusta 1972, je imela že pri-

pravljeno disertacijo za drugi doktorat (iz fizike). V zadnjem trenutku bi se mogla rešiti pred klavci iz plemena Tutsi, ko bi vstopila v letalo, ki je bilo že pripravljeno za vzlet.

Ko je videla, da je v prenapolnjenem letalu samo še eno mesto, je rekla: „Vzemite rajši misijonarja!“ Misijonar p. Lambrecht nikakor ni hotel sprejeti njene ponudbe, zato mu je odločno ukazala: „Dajte, brž vstopite, duhovnik je bolj potreben kot jaz!“

Tri tedne predtem je pisala svojemu bratu: „Bog včasih potrebuje prič, da postane naša vera bolj živa.“

Naši dnevi naj bi bili podobni Jezusovim!

Nikogar ne smemo raniti, ampak, kjer je mogoče, čimbolj lajšati bolečine, pomagati in nesebično deliti dobrote.

Paziti moramo ne samo na pomoč v dejanjih, marveč tudi na dobro ali hudo, ki ga delimo v besedi. Pobožnim prav to očitajo, da najprej molijo, potem pa neusmiljeno obirajo in raznašajo marnje. A. S.

Smetnjaki niso rešitev za otroke

Pred časom se je zgodilo, da so delavci ljubljanske Snage na odlagališču smeti na Cesti dveh cesarjev našli trupelce novoro-

jenčka. Komisija je ugotovila, da je bil otrok rojen živ in šele po porodu ubit. Brezvestna mati je otroka zavila v polivinilasto vrečko in ga odvrгла v smetnjak.

Po vsem svetu se danes soočajo s tem vprašanjem: z vprašanjem pravice do življenja rojenih in nerojenih otrok. Poglejmo le primer iz Francije!

Francoska televizija je pred kratkim povabila pred mikrofonsko skupino gledalcev in gledalk različne starosti in izobrazbe in jim pokazala film, kako redovnica iz družbe matere Terezije v Kalkuti pobira iz smetnjaka

še živega otroka. Potem so jih vprašali, kaj mislijo o delu te redovnice. Gledalci so izrazili občudovanje te redovnice, a istočasno so izjavili, da sicer morejo takšni primeri zganiti javnost, da so pa dejanski učinkivi tega dela „smešni“, kakor „kapljica v morje“. Treba bi se bilo vprašanja lotiti družbeno in spremeniti ustroj družbe.

Francoski katoliški dnevnik „La Croix“ se je potem spoprijel s temi mislimi gledalcev. Pri tem je povedal naslednje misli:

Kristjani verujemo v nedotakljivo dostojanstvo človeške ose-

Ljubi bog, kdaj ljubiš?

Skoraj vsak dan poročajo množična občila o katastrofah, nesrečah, zločinah in vojnah. Tudi v svoji najbližji okolici moramo pogosto srečavati težko trpljenje. Mogoče je nas same zadelo.

Mnogim ljudem se ob tem zbudi

vprišanje: „Odkod trpljenje? Kako je združljivo z resnico o božji ljubezni?“

KJE JE LJUBEČI BOG?

Pesnik Wolfgang Borchert je umrl leta 1947, star 26 let. V svo-

jem delu „Zunaj pred vrati“ opisuje, kako je našel ob vrnitvi iz vojne domov vsa vrata zaklenjena. Iz tega mu je vzniknila težka obtožba:

Kdaj nas pravzaprav ljubiš, ljubi Bog? Ali si nas ljubil tedaj, ko si

be, tudi otroka, saj ga je Bog ustvaril in Kristus odrešil. Tudi ko bi redovnice matere Terezije rešile in vzgojile enega samega otroka, ki ga je mati vrgla v smetnjak, ne bi bilo prav oceniti tako dejanje za „smešno“. Vsak rešeni otrok je vrednota zase in opomin javnosti, naj se zgane in nekaj stori za takšne primere.

Ljudje, ki omalovažujejo dobrodelnost, češ da so potrebne družbene rešitve, nimajo prav: res so potrebne takšne rešitve, a kaj naj storimo, dokler do njih ne pride, posebno če trka stiska na vrata?!

Podobno velja za splave. Danes skušajo v mnogih državah olajšati splavljanje takó, da tisti, ki splavijo, niso za to kaznovani. Cerkev nastopa povsod zoper te težnje, zakaj človeški plod je nekdo drugi kot mati, v kateri je; je človeška oseba. V sebi skriva že vse zmožnosti, ki jih bo pozneje razvil. Zgovorniki splava pravijo, da branijo pravice matere do njenega telesa, v resnici pa istočasno napadajo osnovne pravice novega bitja.

Nekateri trdijo, da materin plod ni človeško bitje, ker nima zavesti in ker ne more sam

bivati. Potemtakem tudi speči človek ali nezavesten človek ni človeška oseba, ker ni pri zavesti. In pa: ali je človek, ki so mu vložili umetna pljuča, ki je stoo odstotno hrom ali ima umetne ledvice in srce, manj neodvisen kakor spočeti plod? Morda bi kdo dejal: prvi od teh dveh bo prišel k zavesti, drugi bo postal neodvisen. Res je, to drži, a prav isto moramo reči o še nerojenem otroku.

Človeški plod ima človeško dostojanstvo prav tako kot otrok v Kalkuti in isto pravico do življenja. Starši in celotna družba

(Dalje na str. 8)

pustil, da je mojega sinka, ki je imel ravno eno leto, raztrgala tuleča bomba? Ali si nas tedaj ljubil, ko si ga pustil ubiti, ljubi Bog? Ne, pravilno: ti si to le dopustil. Nisi poslušal, ko je kričal in ko so bombe tulile. Kje si pravzaprav bil tedaj, ko so bombe tulile, ljubi Bog?

Ali si nas ljubil v Stalingradu, ljubi Bog, ali si bil tam ljubezniv, a? Res? Kdaj si nas sploh ljubil, Bog, kdaj? Kdaj si se sploh za nas zanimal, Bog?

Francoz Michel Quoist je po obisku neke bolnice svoje misli takole izrazil:

Danes popoldne sem obiskal bolnika v bolnici.

Gospod, trpljenje me potare, me stisne.

Ne razumem, zakaj ga odobravaš. Zakaj, Gospod?

Zakaj ta nedolžni otrok, ki že en teden ječi, ker je grozno opečen?

Ta žena z rakom, ki se je v enem tednu postarala za deset let?

Zakaj, Gospod?

Ne razumem tega.

Zakaj je na svetu trpljenje, ki zadaja rane, zapira ljudi vase, jezí, tare?

Ne razumem tega.

Trpljenje je vredno sovraštva in mene plaši,

kajti zakaj tile, Gospod, in ne drugi?

Zakaj tile in ne jaz?

A jaz sem prišel, da sem vzel nase vse vaše bolečine,

kot sem nase vzel vse vaše grehe.

ENO ČLOVEKOVIH OSNOVNIH VPRAŠANJ

O zlu in trpljenju so ljudje vedno premišljevali. Kakšne razlage so najdevali?

Tule jih je nekaj:

● Trpljenje vodi k razmišljanju o sebi in k človeški zrelosti.

● Obstaja neka zla sila, ki pošilja trpljenje.

resnične izpovedi

Kdo naj Martinu pomaga?

V Rjavčah na brkinski planoti sva z Vidom obiskala zapuščenega Martina. Ko sva prestopila hišni prag, ki navadno vodi v prijetna človeška bivališča, sva se znašla sredi razpadajoče domačije.

Po „hodniku“, ki ni vreden tega imena, sva se med blatom in skrtilami, med kupom drv in na pol podrtim stropom priti-pala do škripajoče „vavtare“. Ko sva odstranila prislonjeni kol in odvezala motvoz, sva prišla do zanemarjenega človeškega bitja.

Ob žerjavici in zapuščenem pogradu je na pol sedel, na pol klečal mož kakih petinšestdesetih let. Čeprav so se v dimu nad „ognjiščem“ pozibavali pršuti, sta bila stavec in zvesta spremljevalka, mačka, precej upadla. V zadimljen in vlažen prostor je skozi edino okno silil tenak pramen svetlobe. Po stenah so polzeli drobni curki vode in lizali brkinski peščenjak.

Moram priznati, da sem se

kljub precejšnji meri prilagodljivosti slabo počutil. Z vso grozo sem občutil veliko brezno, ki leži med nami, sodobnimi, dobro preskrbljenimi in v prijetnih skupnostih živečimi ljudmi, in tem zapuščenim bitjem.

Nihče več mi ne bo mogel izbiti iz glave usodne neenakosti, ki se kakor izvirni greh vleče skozi zgodovino. Niti krščanstvo niti komunizem ji nista mogla spodrezati korenin. In vendar smo pred Bogom vsi enaki in v črke prelita postava zagotavlja pravico do človeka vrednega življenja. In kot pored se je vedno glasneje zastavljalo vprašanje: Kdo mu sme pomagati?

Naj vam, preden boste začeli

● *Marsikakšna korenina zla in nesreče leži v odpadu človeka od Boga. Od Boga odpadli človek postane sebi in drugim vir trpljenja.*

● *Trpljenje je usojenost, ki ji ni mogoče najti razlage in je ni mogoče odpraviti.*

● *Trpljenje je kazen za krivico, ki smo jo storili.*

● *Trpljenje je klic k zavzetemu prizadevanju za odpravo trpljenja.*

Ti odgovori sicer niso vsi v skladu s Kristusovim naukom, večina njih pa vsaj delno odgovarja na

vprašanje o izvoru in smislu trpljenja.

DOŽIVETJE MARTINA KINGA

Pri svojem boju za enakopravnost črncev v ZDA je doživel Martin Luter King (zdravnik, baptistov-

ugovarjati, povem še nekaj podatkov!

Martin je hrom v spodnjem delu telesa že iz rane mladosti. Kolikor se premika, „hodi“ po rokah. Nima ne bergel ne vozička.

Odkar mu je pred petinštiridesetimi leti umrl brat, živi v pravi osamelosti. Sam si mora kuhati, sam pospravljati in, ker mu to uspe le delno, si lahko predstavljate, kakšna je domačija. Dobra sosedu mu prinaša vodo, druga speče kruh.

Se resnica o zemlji. Ima jo. A je ne more ne obdelovati ne prodati. Tudi v najem daje le nekatere površine. Zemlja v teh krajih ni več v časti. Zanj je celó prekletstvo, saj prav za-

radi nje, vsaj tako zatrjujejo, prejema le trideset starih tisočakov socialne podpore, medtem ko drugi ne vedo, kam z denarjem, pa še mislijo, da imajo premalo.

Kdo naj pomaga temu človeku in podobnim zapuščenim Martinom po naših slovenskih mestih in vaseh?

Če mu duhovnik ali revna ženica pokloni pol kilograma mesa, klobaso, liter mleka ali štiri jajca, s tem še niso poravnane krivice. Enkratna pomoč je kakor kapljica v morje. Zbiranje trajnejše pomoči pa ni dovoljeno. Kajti duhovnik in verniki naj skrbijo za duše...

In vendar je prav v tem ve-

liko neskladje med tistim, kar zahtevamo od duhovnikov in vernikov v preteklosti (in morda danes v Južni Ameriki ali Afriki), ter tem, kar jim dopuščamo delati danes.

Kako pa bo na njihovo sedanje ravnanje gledala prihodnost? Ne morem razumeti, zakaj bi bil duhovnik dolžan pomagati pred štiridesetimi leti in zakaj ne sme pomagati danes.

Naše največje bogastvo niso zapovedi ali zakoni, ampak kar stoji za njimi. In če tam zadaj ni ljubezni, potem je vse naše dajanje zlagano.

Vsako dajanje, ki ni iz ljubezni, velja za farizejstvo. Je le znamenje samoljubja in strankarstva.

P. B.

ski pastor, prejemnik Nobelove nagrade za mir, umorjen l. 1968) nekoč prav zaradi tega boja silno trpljenje, pa obenem božjo bližino. To trpljenje ga je usposobilo za nadaljnje neustrašeno zavzemanje za zatirane.

Ko mu je ta boj do tedaj prinesel že zaporne kazni, mu je nekdo nekega dne zagrozil po telefonu z umorom. King sam je o tem zapisal:

Odložil sem slušalko, zaspati pa nisem mogel. Bilo mi je, kot bi se v hipu zgrnila nadme vsa tesnoba in stiska zadnjih tednov. Bil sem na kraju z močmi. Sedel sem pri mizi v kuhinji in tuhtal o tem, kako bi mogel zginiti s prizorišča, ne da bi bil videti bojazljivec.

V tem stanju skrajne izčrpanosti in popolne malosrčnosti sem predstavljal Bogu svojo stisko. Glavo sem držal v rokah in na glas molil. Besede v tisti polnočni uri so mi še živo v spominu:

Gospod, mislim, da se bojujem za pravično stvar, a sedaj sem se zbal. Ne morem več dalje. Dosegel sem mejo, ko ne morem sam več naprej.

Tisti trenutek sem začul božji glas kot nikoli poprej. Bilo mi je, kot bi zaslišal neki notranji glas, ki mi je dajal poguma:

„Zavzemi se za pravičnost! Zavzemi se za resnico! In Bog bo vedno na tvoji strani!“

Skoraj v trenutku je moj strah splashnel. Moja negotovost je izgubila, pripravljen sem bil pogledati vsemu v oči.

Mogoče so k vsem tem mislim najbolj primerne besede apostola Pavla v pismu vernikom v Rim:

Bog nam je daroval svojo ljubezen v Jezusu Kristusu. Zato ni na vsem svetu ničesar, kar bi nas moglo kdaj ločiti od te ljubezni.

vladimir truhlar

pretehtajmo, kar vsak dan srečujemo!

ZVESTOBA ZEMLJI IN KRVI

K zdravemu duhovnemu življenju spada tudi zvestoba zemlji in krvi.

Iz različnih razlogov se ljudje narodno izkorenjujejo: predvsem zato, ker se ne zavedajo, da je ljubezen do domovine vrednota; da morajo sebe kot človeka in kristjana razvijati iz narodne biti; da je treba ljubezen do domovine zavestno gojiti in jo izoblikovati. Izkorenjujejo se, ker najdejo doma in v svetu morda malo spoštovanja do lastnega naroda in njegove kulture; ali ker zaradi gospodarskih in kulturnih neenakosti v lastnem narodu iščejo prostora znotraj bolj uravnovešenih ureditev, kjer — upajo — bodo mogli sebe bolje razviti ter svojim utreti boljšo pot.

II. vatikanski koncil uči zvestobo zemlji in krvi, ko Kristusa samega prikazuje v njegovi vceptelnosti v lastno ljudstvo: Kristus je opozarjal na najbolj običajne stvarnosti družbenega življenja in rabil govoricu ter podobe iz čisto vsakdanjega življenja; radovoljno se je podrejal postavam svoje domovine;

(Nadaljevanje s 5. strani)

so dolžni to spoštovati tudi zaradi svoje koristi in svoje bodočnosti. Številno upokojencev in starih ljudi narašča. Kdo jim bo zagotovil pokojnino in vzdrževanje na stara leta? Ustvarjalno delo mladih in tistih, ki jih matere danes nosijo pod srcem!

Prihodnost, ki jo odpira neovirana možnost splavljanja, je temna. Priče bomo neodgovornim dejanjem moških in žensk na spolnem, nravnostnem in družbenem področju. Odprta bodo vrata vsem mogočim zlobam in vrstam samoljubja. To

bi hkrati pomenilo, da se družba ni potrudila rešiti vprašanj, ki jih postavlja rojstvo otroka. Še vedno bomo najdevali otroke v smetnjakih in še vedno bodo v Kalkuti potrebne redovnice iz družbe matere Terezije.

Treba je vse storiti, da bodo nosečnost mater, rodnja in vzgoja otrok potekale normalno in da bosta imela tako otrok kakor mati (tudi samska) možnost za dostojno življenje in zdrav telesni in duševni razvoj.

Če bi mati otroka ne marala, bi bilo treba omogočiti posvojitev otroka. Te otroke bi bilo treba zbrati v tako imenovanih

otroških vaseh, pa tudi naj bi bila dana možnost sposobnim posameznikom, tako poročenim kot samskim, da bi jih posvojili. Zadevnih prošelj je danes zelo veliko. S tem vprašanjem bi se morale ukvarjati tudi mednarodne ustanove in vplivati na države, da bi toge predpise o posvojitvah poenostavile.

K vsem tem ugotovitvam francoskega časopisa naj dodamo samo to misel: treba je iskati za otroke — tudi za še nerojene — rešitve povsod drugod, le v smetnjakih ne.

živeti je hotel življenje rokodelca, kakršno je bilo lastno njegovemu času in kraju.

Lepa ponazoritev zvestobe zemlji in krvi je tole besedilo Ivana Tavčarja:

„...V takih trenutkih sem dobro vedel, da te, naj si še tako zapuščen in osiromašen, veže trdna veriga na nekaj, česar se vsak hip ne zavedaš: ta nekaj je — zemlja, na kateri si se rodil. To je naša edina neskaljena prijateljica, vedno ti kaže isti obraz in zvesta ti ostane, če jo še tolikokrat zatajiš!

Ko tako ležim, mi sili iz ruše nova moč v onemogle ude in prav vsaka koreninica pod mano poganja tudi v moje telo, da se čutim eno z zemljo, na kateri ležim.

Zemlja domača — ni prazna beseda: del mojega življenja je in, če se mi vzame zemlja, se mi je vzelo tudi življenje.

Ko si ogloдан do kosti, ko te povsod preganjajo, kakor bi se bile gobe razpasle po tvojem telesu, te sprejme domača zemlja z istim obrazom, kot te je sprejela nekdanj, ko so te še v zibel polagali. Nisi doživel spomladi, da bi te ne bilo objemalo cvetje, in ne jeseni, da bi ti ne bila sipala svojih sadov.

Mogoče, da je težko umreti — moja vera to ni! — ali tako zapišem, da bi raje umrl sredi domače doline, bodisi od gladu, nego na zlatem stolu nemškega cesarja, kjer bi imel vsega na kupe!“ (*Visoška kronika*).

ZASEBNA RAZODETJA

Zasebna razodetja so prava sporočila Boga poedincu. Zato so, kolikor temeljijo na veljavi razodevajočega Boga, predmet vere; a to le osebi, ki se ji Bog razodeva, ne pa *drugim*.

Tudi Bog takih razodetij ne predaja Cerkvi, da bi jih čuvala in širila. Lahko pa dajejo ta razodetja Cerkvi preroške spodbude za nje-

no dejavnost: za nove načine, ki naj ustrezajo novim položajem, čeprav morajo seveda vedno ostajati znotraj mejj enega in trajnega Kristusovega evangelija.

Ker je „kraj“ zasebnih razodetij izkustveno *nadpredmetno* človekovo dno in so razodetja zato osnovno *nadpredmetna*, jih oseba, ki jih *predmetno tolmači*, pri tem lahko zmaliči. Poleg tega so pa na tem področju možne tudi opredelitve, kakor jih povzroča fanatizem, sektaštvo in podobno.

žarki skozi temo

O, Gospod,
to je oznanilo,
ki si ga prinesel edino ti:
da za vsakim Velikim petkom
pride Velika noč,
da je trpljenje vir blagoslova
in da je smrt seme novega
življenja —
za vsakogar, ki se tebe
oklepa.
Daj mi, da bom to razumel!
Naj živi v meni to prepričanje,
kadar pridejo težki časi!
Potem bom spoznal,
da moram trpljenje ne le
nositi,
marveč tudi premagati.
V tebi bom čutil,
kako se duša po vsaki hra-
bro izvojevani uri trpljenja
okrepi,
kako zasije iz vsake teme,
skozi katero smo šli,
žarek velikonočne luči.
In še to bom čutil,
da je tudi v bridkosti deležen
miru,
kdor s teboj živi in trpi.
Vračam se v svoje vsak-
danje življenje.
Gospod,
naučil si me,
da naše trpljenje ni mračno
tlačanstvo,
ki se mu zaman upiramo
ali v katerem obnemoremo
in obupamo.
Bridko je,
a prihaja od Boga,
in sicer zato, da nam prinese
odrešenje.
Ti si me naučil,
kako naj nosim svoj križ:
v zaupanju in ljubezni do
Boga.
Ti si me tudi naučil,
kako ga moram premagati:
da ga v ljubezni darujem za
druge.

Romano Guardini

novice od doma

(Nadaljevanje s str. 3)

potekajo na 7,5 km dolgem odseku. Sredstva so prispevala mnoga slovenska kulturna društva, ki so izkupiček svojih nastopov namenila temu področju.

LAPORJE. — Učenci osnovne šole Gustava Šiliha so že leta nazaj najboljši v tekmovanju za Ingoličevo bralno značko. Letos se je iz te šole vključilo v tekmovanje kar 180 učencev — skoraj vsi.

LEMBERG pri Dobrni. — Nad vasjo stoji 450 let stari grad. To je eden največjih in najlepših renesančnih gradov v Sloveniji. Sedaj stojijo le še mogočni stolpi. Celjsko Spomeniško varstvo vlaga velika sredstva za ohranitev tega lepota, a ostaja le borba z zobom časa.

LJUBLJANA. — Slovensko gospodarstvo potrebuje vsako leto okrog 2500 novih poklicnih voznikov. Upravljanje tovornjakov je bila do sedaj le veščina in ne priznan poklic. Potrebni tečajji so dali le potrdilo o usposobljenem upravljanju z vozili. V jeseni pa se bo pričela prava poklicna šola za šoferje. Fantje, ki so vozili že v vojski, bodo morali v šolo še za eno leto; ostali pa se bodo usposobili s triletno vajeniško učno dobo.

LJUBLJANA. — Vrhovno sodišče Slovenije je pri Skupščini Jugoslavije zahtevalo obvezno zavarovanje za vsa tuja vozila, ki prihajajo v Jugoslavijo. Vsak bo moral imeti tako imenovano „zeleno karto“. Ta predpis je bil ukinjen pred 10-timi leti zaradi turističnih olajšav. Pokazalo pa se je, da so mnogi Jugoslovani ob prometnih nesrečah

iz slovenskega tiska doma in na tujem

Z izvlečki slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! Op. ured.

Katoliški GLAS

TRIDESET LET OD JALTSKIH POGOVOROV

Mesto Jalta na polotoku Krimu je prešlo v zgodovino kot kraj, kjer sta Roosevelt in Churchill na ljubo prevejanemu Stalinu skoro pol Evrope izročila komunizmu v roke. Konferenca se je vršila od 3. do 11. februarja 1945.

Glede bodoče ureditve Jugoslavije so trije „veliki“ odločili, naj bo do novih volitev na oblasti Tito-Šubašičeva vlada; volitve naj bi bile svobodne, a brez kontrole zaveznikov; potrjeni naj bi bili vsi sklepi AVNOJ-a, sprejeti med revolucijo.

Zanimivo je, da se je za ta kompromis gnal zlasti Churchill, Roosevelt pa je bil do njega do konca nezaupen. Churchill je na ta način upal ohraniti vpliv na bodoči razvoj Jugoslavije, v čemer pa se je temeljito uštel. Že leta 1946 je moral priznati, da je naredil svojo največjo politično napako v teku svoje življenjske poti.

V Jalti so tudi sklenili, da bodo tudi s silo, če bo treba, vrnili vse državljanse Sovjetske zveze, ki so se borili proti komunizmu ali se zatekli na zahod. Na podlagi te pogodbe je bilo vrnjenih konec maja 1945 tudi 12.000 slovenskih domobrancev.

Arthur Conte, francoski zgodovinar, vidi v Jalti začetek delitve sveta na bloke: „Nikdar ni tako malo oseb odločalo o usodi toliko milijonov človeštva. Jalta je odprla komunizmu pot v vzhodno Evropo, na Daljni vzhod, v afriške kolonije... Razbila je vero v zanesljivost severnoameriškega zavezništva in v zvestobo zahodnih demokracij. Svet je razdelila med svobodo in tiranijo.“

Rooseveltu je bilo dano živeti po jaltski konferenci le še šestdeset dni, pa vendarle dovolj, da je spoznal svojo zmoto. Že 1. aprila 1945 je pisal zagrenjeno pismo Stalinu, da od Moskve postavljena vlada v Lublinu na Poljskem preganja nekomuniste in pripravlja totalitarni režim.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 27. februarja 1975, str. 1.

GLAS S PRIMORSKEGA OB PREPOVEDI „DRUŽINE“

V uvodniku današnje številke govorimo o razpletu zadeve okrog zaplembe verskega tednika *Družina*. Pri tem bi radi na uho povedali besedo ljubljanskim komunistom.

Družina objavlja spomine msgr. Jurca na čase v Istri pod fašizmom. Tam lahko tudi ljubljanski komunisti berejo, kako so fašisti „preštevali“ slovenske duhovnike in vernike, kdo je z njimi in kdo je proti njim; kako so hodili po župniščih in po družinah ter plenili knjige *Mohorjeve družbe*, *Bogoljube*, katekizme in tudi molitvenike. Zgodba kaplana Čedermaca ima svojo zgodovinsko resnico.

Zato svetujemo ljubljanskim komunistom, da bi ne hodili s fašisti in ne delali seznamov, „kdo je z nami in kdo je proti nam“. Prav tako naj

kaj gre ljudem na živce?

DIREKTOR NA SEJI: „TOVARISHI, KONČNO SPET USPEŠNO POSLUJEMO. USPELI SMO PREVARATI NEKAJ NAŠIH POSLOVNIH PRIJATELJEV.“

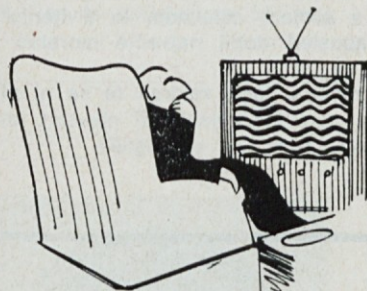
Razmišljanje pred banko: „Pred štirimi leti mi je manjkal še milijon, pa bi imel dvosobno stanovanje. No, sedaj mi jih pa manjka samo še pet do garsonjere...“

PO VSEH REPUBLIKAH BODO DVIGNILI NEOBDAVČENI DEL OSEBNIH DOHODKOV, SAMO PRI SLOVENCIH JE O TEM ŠE VSE TIHO. KAJ SMO TOREJ: SPET IZJEME ALI SPET ŠEME?

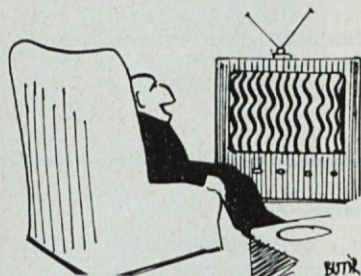
- Če smo izjeme, smo šeme.
- Izjemne šeme.
- Kako si mislil tisto s šemami? Saj o tem vendar ne odločamo vsi ljudje!

KAJ BO PRVI REZULTAT CELODNEVNEGA BIVANJA V ŠOLI?

- Prvi rezultat bo ta, da se bode otroci in starši videli in spoznali šele na dopustu.

PRVI PROGRAM

DRUGI PROGRAM

- Občutek, da tlačimo obe nogi v čevlji, ki je še za eno nogo premajhen.

„KAKO TO, DA JE DANES SAMO KROMPIR ZA KOSILO, SAJ SMO ŠELE DESETEGA?“

„DESETEGA, DESETEGA, AMPAK SEM ŽE ELEKTRIKO PLAČALA!“

„Kako si delavci pri vas razlagajo samoupravljanje?“

„Po svoje.“

„In kako vam ga tolmačijo šefi?“

„Nekoliko drugače, vendar zopet po svoje.“

„Kako pa ob vsem tem še lahko samoupravljate?“

„Vsak zase in vsak po svoje.“

DIREKTOR DELAVCEM: „PA ŽREBAJMO! ČE BO GLAVA, NE BOMO DELILI DOHODKA, ČE BO CIFRA, PA PRAV TAKO NE.“

„Vam bom že pokazal zobe, samo da jih pobere!“

„TA MESEC SMO DOBILI V PODJETJU NEZNANSKI RAČUN ZA VODO!“

„SEVEDA, SAJ NAM TA SEGA ŽE DO GRILA.“

„Mi smo na vračanje zdomcev že popolnoma pripravljeni.“

„Imenitno! Na kakšen način pa?“

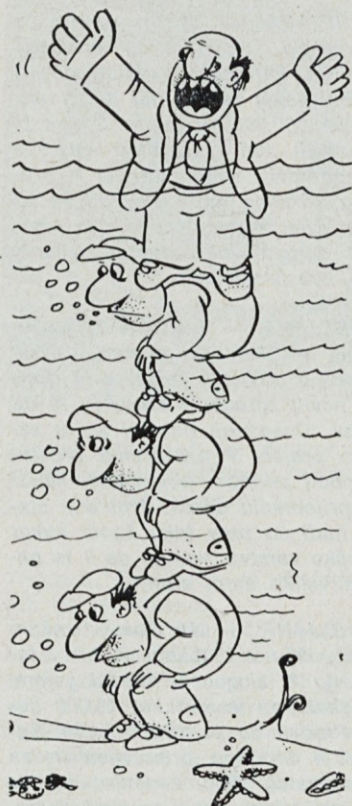
„Zasedli smo že vsa boljša delovna mesta v tovarni.“

KDO SO PRI NAS ŠE ČISTO PRAVI PROLETARCI?

- Tisti, ki imajo v knjižnicah svojih vil zložene v usnje vezane knjige Marxa, Engelsa in Lenina.

- Tega še nismo natančno določili s samoupravnim sporazumom.

- Trenutno jih ni, za Veliko noč pa spet pridejo.

– Kdo pravi, tovariši, da nam sega voda do grla?

„JOJ, KOLIKO BOMO SEDAJ PRIHRANILI PRI PRALNEM PRAŠKU! POCENIL SE JE, PA ŠE DOBIŠ GA NE!“

Samoupravni odnosi v našem kolektivu so že tako poglobljeni in razviti, da bi potrebovali dve oglasni deski: eno, na katero bi pisali vodilni nam, in drugo, na katero bi tudi mi delavci kaj povedali njim.

BOJAZLJIVEC NIKDAR NE IZGUBI POGUMA.

„Kar lepo knjižnico imate!“
„Oh, to so samo učbeniki, ki smo jih morali kupovati našemu Andrejku, dokler ni 'diplomiral' na osemletki...“

ostali nemočni in oškodovani, ker za povrnitev škode ni nihče jamčil.

LJUBLJANA. — Zvezni komite za energetiko in industrijo predlaga omejitev hitrosti na cestah do 90 km/h. Glavni razlog naj bi bil prihranek 500.000 ton nafte. S tem bi zmanjšali tudi prometne nesreče in zagotovili večjo varnost v prometu. Predlog mora sprejeti še izvršni svet. V minulem letu je omejitev hitrosti obvarovala življenje vsaj 200 Slovencev.

LJUBLJANA. — Trenutno bi potrebovali v Sloveniji najmanj 10.000 postelj v domovih za stare in dvajset let novih zgradb, a sredstev ni od nikjer. Dosedanji domovi so le zasilno urejeni v odsluženi prostorih, bolj podobni hiralnicam kakor pa prijetnemu domu. Problemi starih ljudi so prav tako žgoči kakor otroško varstvo, vendar se v ta namen veliko manj stori.

LJUBLJANA. — Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani je bil v februarju 2. slovenski knjižni sejem. Obiskalo ga je več kot 10.000 ljudi. Prodali pa so 18.000 knjig. Sejem je bil lepo pripravljen in za obiskovalce zelo zanimiv, saj je vsakdo lahko dobil pregled domačih del in prevodov. Velik obisk je bil opazen pri šolarjih in dijakih. Knjige so se dobile z 10% popustom. Kljub temu pa so knjige za slovenske razmere za mnoge težko dostopne.

LJUBLJANA. — Republiški zavod za spomeniško varstvo je pripravil in izdal knjigo „Kulturni spomeniki Slovenije“. V njem je obseženih preko 800 spomenikov, ki spadajo v 1. kategorijo (druga kategorija je regionalnega, tretja pa lokalnega pomena). Seznam ima šest poglavij: Zgodovinski; Spomeniki delavskega gibanja; Spomeniki raznih pomembnih ljudi; Spomeniške knjižnice; Arheološki; Umetnostni. Vsako poglavje ima uvod in navodila.

LOKA pri ŽUSMU. — V Dobrini so staro šolsko poslopje preuredili v obrat celjskega „Aera“. V njem bodo izdelovali dele za nalivna peresa, akvarelne barvice in druge potrebne artikle. Ta obrat je po (Dalje na str. 34)

bi ne pošiljali več po primorskih župniščih in po družinah plenit slovenski nabožni tisk, ker so spomini na nekdanje čase še preveč živi, da bi ljudje ne delali primerjave med nekdanj in sedaj. Prej fašistična milica, sedaj komunistična milica. Primorci smo za te stvari občutljivi bolj, kot si Ljubljanci mislijo.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 13. februarja 1975, str. 2.

NEDELJSKI DNEVNIK

ZARADI KRITIKE BI MORAL V UMOBOLNICO

Zgodba diplomiranega ekonomista Vladislava Seničarja iz Smolenje vasi pri Novem mestu, ki je na spomlad leta 1971 močno odjeknila v slovenski javnosti, še ni končana.

Vladislav Seničar je bil občinski odbornik skupščine Novo mesto. Kot odbornik in član ZK se je poslužil zakonite odborniške pravice in naslovil na predsednika skupščine več vprašanj, ki so jih takratni predstavniki javnega in političnega življenja v Novem mestu ocenili kot „neumestna“. Zato je skupina funkcionarjev na zaprtem sestanku na večer pred 20. decembrom 1968 sklenila, da bo uvedla postopek, po katerem naj bi odbornika Vladislava Seničarja proglasili za neprištevnega, češ da bi tako opravili z njim na najkrajši in najmanj boleč način...

Za naslednji dan ob 9. uri so mu na občinski skupščini pripravili odvzem odborniške imunitete, že za 10. uro pa obravnavo na pristojnem sodišču za odvzem opravilne sposobnosti.

Tov. Seničar je bil o tem pravočasno obveščen in po nasvetu odvetnika je še isto noč po stranskih cestah ušel iz Novega mesta ter se zahtekel v Beograd. Bal se je namreč, da bi potlej v prisilnem jopiču neke umobolnice, kamor so ga kanili odpeljati na opazovanje, težko dokazoval svojo prištevnost in zdrav razum.

Od tistih decembrskih dni pa do leta 1971 je prehodil nezavidanja vredno dolgo in trnjevo pot. Kako nemo in nepozabno bi ugasnila zgodba nekoga, ki ne bi imel toliko volje, življenjske moči in vere v pravičnost!

Naposled je zmagala razsodnost in pravičnost. ZK je obsodila postopke, s katerimi so hoteli „civilno usmrtiti“ tovariša in soborca, ki je bil kritičen do raznih negativnosti v svojem delovnem in življenjskem okolju. Za omadeževano čast je naposled dobil največje moralno zadoščenje.

Moralna obsodba je bila torej izrečena, toda zastran te se ni nikomur skrivil niti las.

Nedeljski dnevnik, Ljubljana, 16. feb. 1975, str. 13.

iz tujega tiska

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci.
Op. ured.

NIČ KAJ VESELE VESTI IZ BEOGRADA

Vedno teže je razlikovati današnji beograjski titoizem od včerajšnjega stalinizma. Kampanja za ustrahovanje resničnih ali le možnih oprekovalcev je v polnem teku, prav tako kot množična propagandna ofenziva tiska proti Združenim državam. In te žalostne stvari se dogajajo v

(Dalje na str. 34)

slovenci po evropi

anglija

V Burslemu, okraj Stoke on Trent, je 2. januarja nenadoma umrl Filip R. Horvath. Vrnil se je zvečer domov, tožil o glavobolu in ponoči izdihnil. Bil je star 16 let, pravkar je končal šolo in se je učil elektrotehnike. Staršem in drugim sorodnikom, ki jih je njegova smrt zelo zadela, naše iskreno sožalje! Filip je bil pokopan 10. januarja na tamkajšnjem pokopališču. Naj počiva v miru!

Za „Slovenski dan“ v Bedfordu boste prejeli v prihodnji številki lista poseben „Vestnik“ s programom. Dan je določen za 25. maj.

† Filip Horvath iz Stoke on Trent, (Anglija).

avstrija

SALZBURŠKA

HALLEIN. — Za stalno se je vrnil domov g. Ivan Lutar, doma iz Gomilic v Prekmurju. Delal je v tovarni celuloze v Halleinu in je dosegel leta za pokoj. Ker je bil menda najstarejši v naši skupnosti, smo mu kar po domače rekli „dedek“. Naj uživa doma sad svojega dela in ostane zdrav ter vesel še dolgo let!

SALZBURG. — Redek jubilej je praznoval decembra lani naš rojak dr. Jožef Čerin. 50 let je poteklo, kar je doktoriral za zdravnika na graški univerzi. Graška univerza je njemu in vsem doktorandom iz leta 1924 podarila častno zlato diplomo.

Oče g. doktorja Čerina je bil znani kapelnik pri vojaški godbi dravske divizije (v Ljubljani) z visokim oficirskim činom. Vsem pa je poznana pesem, ki jo je jubilarov oče uglasbil za evharistični kongres v Ljubljani leta 1935: „Mogočno se dvigni nam spev iz srca“.

Jubilantu k lepemu in redkemu jubileju bravci „Naše luči“ iskreno čestitamo in mu želimo še dolgo življenje!

TENNECK. — V postu smo in zato je bilo naše srečanje to pot bolj resno. Običajno glasbo po maši je nadomestilo le petje. Naš izseljenski duhovnik nam je pokazal nekaj diapozitivov od obiska v ameriški Kaliforniji. Da bi pa ne zahrepeneli preveč po daljni tujini, je pa pokazal še nekaj lepot iz evropskega gorskega sveta: od

Gospe Cimerman in Kolarič pri krofih za pustno zabavo v Tennecku pri Salzburgu.

Triglava, Dolomitov in Osrednjih Alp do Montblanca.

Zelo veseli smo bili obiska iz Schwarzacha, zlasti naše pevovodkinje gdč. Marije Jug, ki se je vrnila s tečaja za sestre-voditeljice bolniških oddelkov iz Innsbrucka.

Nekaterim se je zahotelo v dvorani pustnih krofov. Žal jih ni bilo, le na slikah smo jih videli. Eno od slik lahko tudi vidite v „Naše luči“ in na drugi sliki pa, da nas v Tennecku ni malo. Tudi pomanjkanja dela nič ne čutimo. Upajmo, da bo tako tudi ostalo!

GORNJA AVSTRIJA

LINZ. — Zadnje čase imamo v naši skupnosti kar precej bolnikov. Pred nedavnim je prišla iz elizabetinske bolnice po uspeli operaciji na želodcu ga. Marija Varga iz Felsberga. Cela dva meseca je bila v bolnici.

V splošni bolnici se zdravi že en mesec g. primarij zobne klinike v VÖEST-u dr. Ivan Preac. Želimo mu, da bi čimprej okreval in se lahko vrnil k svoji družini na „ruvanje“ zob v grenkobo in blaginjo tega največjega avstrijskega podjetja, ki zaposluje tudi nekaj tisoč delavcev iz Jugoslavije.

Skoraj kot epidemija razsaja med nami vnetje slepiča. Prva je morala v bolnico letos Zoretova

Naši rojaki, večinoma Stajerci in Prekmurci pri pustni zabavi v Tennecku.

Metka, nato Kerečeva Majda iz Astena, potem Hausedrov Zlatko iz Natternbacha in zadnja njegova sestrična Grandovčeva Draga iz Linza. Ker so vsi še zelo mladi, posledic operacije ne čutijo dolgo.

Vsem bolnikom želimo res popolnega zdravja!

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI. — Škofijski ordinariat v Celovcu je izjavil, da je pripravljen plačevati pot in stro-

ške tistemu duhovniku, ki bi bil pripravljen hoditi ob nedeljah maševat slovenski skupini. Gg. salezijanci iz Mohorjevega doma so se izjavili, da so pripravljeni sprejeti to službo, dokler ne pride stalni duhovnik, ki bo ljudem na voljo ne le ob nedeljah in praznikih, temveč vsak dan.

Tako bo vsaj ob nedeljah in praznikih dana priložnost, da boste pri slovenskem bogoslužju mogli sodelovati. Špitalski Slovenci pa to ugodnost skušajte znati res

ceniti! Čim več vas bo pri maši, tem prej boste tudi dobili duhovnika. Saj vsi veste, da se pri službah gleda predvsem na to, kje je visoka plača, pri nastavitvah duhovnikov, ki jih v današnjem času tako manjka, pa predvsem na številu vernikov.

PREDARLSKA

Že nekajkrat smo se Slovenci in Avstrijci na Predarlskem zbrali k skupnemu obhajanju bogoslužja. Tudi tokrat smo se na 2. postno soboto, 22. februarja 1975, zvečer zbrali v lepi novi cerkvi sv. Fidelisa v Muntlixu k skupni daritvi. Pobudo za to je dal župnik iz Muntlixu, ki je obenem tudi direktor Caritas-a za to področje. Slovenci imamo enkrat na mesec v tej cerkvi službo božjo. Večkrat je prisostvoval pri našem bogoslužju in slišal slovensko petje. Bil je navdušen nad sodelovanjem in petjem in zato je povabil Slovence, da bi se ob priliki našli skupaj pri daritvi. Eni in drugi bi s petjem in molitvijo sodelovali pri bogoslužju, seveda vsak v svojem jeziku. Tu morajo izginiti vse razlike; pred Bogom smo vsi enaki, ne glede, kateri jezik govorimo.

Zbralo se nas je kar lepo število. Od vsepovsod smo prišli, največ seveda iz bližnje okolice. Tudi Avstrijci so se precej dobro odzvali, tako da se je velika cerkev skoraj napolnila.

Za vstop smo zapeli Slovenci „Oljsko goro“, pesem, ki je ustvarila razpoloženje skrivnosti postnega časa. Berilo je bilo v nemščini in nato je povedal nekaj misli župnik. Poudaril je pomen takih srečanj, kjer naj bi bili vsi kot bratje in sestre, vsi enega srca. Evangelij je bil v slovenskem jeziku. V kratki pridigi je bila poudarjena misel, ne samo delo, ampak vse oblike človekovega udej-

Naši rojaki na pustni prireditvi v Rankweilu (Predarlška).

stovanja nas morajo voditi k bratski skupnosti in edinosti. Še posebej se mora to odražati pri obhajanju Gospodove daritve.

Še dvakrat se je oglasila med bogoslužjem slovenska pesem. Za zaključek pa je mogočno zadonela pesem: „Marija, skoz' življenje“. Skoraj vsi so ostali v cerkvi do konca in poslušali to lepo Marijino pesem.

Vso zahvalo zasluži naš požrtvovalni organist g. Lojze Lorenčič, ki je mojstrsko spremljal na orglah slovenske pesmi. Vsi, ki so bili navzoči pri tem skupnem srečanju, so govorili: „Lepo je bilo. Še bomo prišli!“ Ko bomo zopet imeli takšno srečanje, pa vabimo še druge, da doživijo isto srečo in veselje.

Naše prireditve: Že dalj časa se nismo oglasili, pa sedaj zamujeno nadoknadimo. Letošnji *predpust* je bil kratek in težko je bilo dobiti prazno dvorano. Vendar uživamo v Rankweilu dober sloves zaradi reda, ki vlada pri naših prireditvah, in tako smo se v nedeljo, dne 2. februarja zvečer, lahko zbrali v znani dvorani. Glavna privlačna točka je bil, z ozirom na značaj časa, seveda ples in to po zvokih plesnega orkestra naših fantov iz Strnišča. Ti fantje nam igrajo že nekaj let sem in so se povzpeli na zavidljivo višino.

V odmorih, med plesom, smo predvajali *dve igrici*. Prvo so uprizorili že znani odrasli igralci. Pošten in poslovno sposoben fant, visoko ceni dekle, ki jo je povabil na sestanek. Prav zaradi tega spoštovanja ne najde pravih besed, da bi dekletu razodel svojo naklonjenost, zato prosi prijatelja, naj mu dá nekaj navodil. Skoro pride do razdora, vendar se zamotana zadeva reši v zadovoljstvo obeh. Bilo je mnogo prijetnega smeha in igralci so za doživetje podajanje želi dosti pohvale.

Drugo igrico „Poroka v Texasu“ so pa zaigrali mladostniki v starosti od 12 do 14 let. Mlad cowboy v Texasu bi se rad oženil, pa nima nobenih dokumentov niti ne vé točno, kdaj se je rodil. Seveda ima težave z županom, ki naj bi mladi

par poročil. Kot na divjem zapadu običajno, reši revolverski junak s pištolo v roki zadevo ter prisili župana, da ga poroči z izvoljenim dekletom. Bila je to prava burka, ki so jo naši mladi igralci efektno podali, tako da so želi zaslužno priznanje.

Dobre volje je pri naših prireditvah vedno dovolj, posebno nas pa veseli, da tudi mladina pridno sodeluje in to tudi že v šolski starosti. Zato smo pri družabnih igrah tudi za ta naraščaj poskrbeli s posebno točko. Tudi odrasli so prišli na svoj račun. Posebno veliko smeha je vzbudila točka, pri kateri je morala partnerica z zavezanimi očmi „pitati“ s sladko smetano svojega kavalirja, ki je bil prav tako „slep“.

Omenimo naj še, da smo tudi 30. novembra 1974 imeli zabavno prireditev kot zapoznelo „*martinovanje*“. Pri tem smo uprizorili, prav v času avtomobilske krize, igro o nekem izumu, s pomočjo katerega bi se dalo obrabo avtomobila pospešiti ali pa tudi zavreti. Seveda je ta patent izmišljotina, vendar naj ta „storija“ ponazarja nepošteno dejavnost na škodo ubogih avtomobilistov.

Tudi pri „*martinovanju*“ sta dve živahni in klepetavi šolarki zaigrali ljub prizorček, v katerem se v šaljivi napetosti rešuje vprašanje, ali so bolj važne lepe obleke in dragi prstani ter šumne prireditve ali pa sproščena vesela nrav s smehom in pesmijo. Mladi igralci sta nastopili z vso vnemo, kot da bi imeli že izkušene igralke pred seboj.

Za postni čas smo pa pripravili zopet nekaj drugega, o čemer vam bomo še poročali.

belgija

LIEGE-LIMBURG

Društvo „Slomšek“ je tretjo nedeljo v februarju v Zwartbergu priredilo *družabni večer*, kjer so se rojaki porazgovorili o letošnjem taborjenju naše mladine. G. Ed-

Sestanek se je le uspešno zaključil in vnela se je prava ljubezen. (Prizor iz veseloigre v Rankweilu).

mond Varszak je pokazal svoj film o lanskem taborjenju. Žel je lepo priznanje. Naš študentovski ansambel je zaigral venček poskočnih. Večer je potekel v prijetnem razpoloženju. Čisti dobiček je namenjen taborjenju naše mladine.

Na taborjenje v Ardenih je objavljena vsa naša mladina — tudi tisti, katerih starši niso člani. A morajo se čimprej prijaviti, da bomo vedeli vse pravočasno pripraviti. Taborjenje se bo vršilo konec avgusta.

Trije mladi igralci veseloigre „Poroka v Texasu“ v Rankweilu.

V soboto 1. marca je „Slomšek“ za svoje člane, odseke in prijatelje pripravil prijetno in okusno večerjo. Povabilu se je odzvalo 100 oseb.

Večer je potekel v odličnem razpoloženju. Organizacija večerje za toliko ljudi ni majhna zadeva. Hvala vsem, ki so naši pogostitvi posvetili svoje strokovno znanje, mnogo potov, dela in skrbi! Skupna večerja naj še bolj poveže naše vrste za delo, ki nas vedno čaka!

Naši bolniki: Nenadoma je zbolela ga. Marija Vivod, zvesta članica in sodelavka v naši skupnosti. Zdravi se v Genku. Dobri gospe, ki je v februarju v družinskem krogu slavila svojo 75. obletnico rojstva, želimo, da bi jo čimprej mogli spet pozdraviti v naši sredi!

Naši rajniki: V Vuchtu je po dolgi bolezni nenadoma umrl naš rojak g. Janez Steinberger. Dočakal je 75 let. Bil je izredno priden delavec, pretirano varčen, na zunaj včasih precej robot, po srcu pa dobričina. Nečakinji gdč. Hildi, ki mu je zvesto stregla v dolgi bolezni, izrekamo krščansko sožalje! Rajnkega Janeza se spomnimo v molitvi!

CHARLEROI-MONS-BRUXELES

Iz domovine je prispela žalostna vest, da je umrl g. Franc Mrak, ki je pred leti živel v Gilly (Charleroi). Pokopali so ga 2. februarja t. l. Pokojni se je rodil leta 1903 v Trebušah blizu Vojskega (Slovensko primorje). Delal je v rudniku 17 let in skoraj 20 let užival v domovini zasluženno penzijo. Naj mu bo rahla domača zemlja! Sorodnikom naše sožalje!

„22. SLOVENSKA PRIREDITEV“ bo v soboto, 26. aprila 1975, v župnijski dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi); organizira jo „Zveza slovenskih kulturnih delavcev — Charleroi“. Začetek ob 16. uri. Nastopil bo prvokrat *novi slovenski pevski zbor* „Simon Gregorčič“ iz Bruslja in prvič bo gostoval pri nas priznani ansambel Otona Lesjaka iz Düsseldorf-a (Zapadna Nemčija). Na sporedu je tudi veseloigra z naslovom „Kadar zdravnika ni doma“.

Vsi rojaki in rojakinje iz Belgije toplo vabljeni, da se te prireditve v čim večjem številu udeležite!

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, Paris 15°, tel. 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa po dogovoru z duhovnikom.

Pustni večer v soboto, 15. februarja, je prav lepo uspel in vsi, ki so sodelovali, zaslužijo posebno pohvalo: Društvo, ki je organiziralo večer, vsi, ki so pomagali v dvorani in pri baru, muzikantje Marjan, Venci, Evgen in Milan. Seveda ne smemo pozabiti Bernarda in Oskarja, ki sta, čeprav je bilo v dvorani že precej živo, odlično podala svoje prizor: „Pepe Smola pred sodnikom“; prav tako moramo omeniti gospo Tončko in sestro Slavo, ki ste imeli polno dela s tombolo in srečolovom, pa še Irenico Šturmovo, ki nam je zapela „Na planin'cah sončece sije“.

Društvo Slovencev v Parizu, ki je medtem imelo 2. marca svoj občni zbor, vas vse vabi na *pomladansko srečanje*, ki bo v soboto, 26. aprila, v dvorani na 45 rue de la Quintinie, Paris 15°. Ob petih popoldne bo na istem naslovu sv. maša, točno ob šestih kratek kulturni program, nato pa domače srečanje do polnoči.

LYON

V hiši sester uršulink L'Arbaletière v St. Didier au Mont d'Or pri Lyonu je 21. februarja 1975 po dolgi bolezni v *Gospodu preminila* slovenska redovnica s. Viktorija KOREN v starosti 68 let.

Rojena je bila l. 1907 v Drežnici pri Kobaridu. Leta 1931 je vstopila v noviciat sester uršulink v Gavar-

do pri Brescii v Italiji, kjer je napravila obljube l. 1932.

Potem je bila nekaj let v redovni hiši v Bordigheri, dokler ni pred 35 leti prišla v Francijo. Tu je bila najprej na jugu, potem pa je kmalu prišla v St. Didier pri Lyonu, kjer je ostala do svoje smrti.

Vse življenje je bila šibkega zdravja, ker je že več let bolehalo, a se je vendar vedno z veliko ljubeznijo in vestnostjo posvečala drugim bolnikom. Hišni duhovnik jo je upravičeno imenoval „le petite violette“ („mala vijolica“). V hiši, ki je bila prej noviciat, sedaj pa je dom za odih, je opravljala razna dela, največ pa šivanje. Z vdanim prenašanjem bolezni, vedrim značajem in dobroto je bila vsem v lep vzgled. Moč za to pa je prejemale v globokem verskem in molitvenem življenju.

Pogreb je bil 24. februarja 1975 v St. Didieru.

Tukaj v Franciji zapušča dva nečaka: Albert Koren je v Nici, Maks Koren pa v Alix par Charnay. Tudi njena rodna sestra je bila uršulinka, s. Blondina, in je umrla tu v Franciji pred 22 leti.

Jože Tonkli, doma iz Breginja na Primorskem, in Nadina Gaudin sta pred letom dni stopila v Parizu na skupno življenjsko pot.

† S. Viktorija Koren v L'Arbaletière (St. Didier) pri Lyonu.

Pokojni sestri Viktoriji naj bo Vsemogočni bogat plačnik za njeno vzgledno redovno življenje in za neumorno delo nesebične ljubezni do bližnjega!

HERBLAY (Val d'Oise)

G. Franc Penko je v začetku februarja dobil médaille Grand Or de Travail, k čemur mu iskreno čestitamo!

MELUN

Vsi ste vabljeni k *skupni maši* v nedeljo, 13. aprila, ob devetih dopoldne v poljski cerkvi v Dammarie (81 rue Adrien Chatelain).

SENLIS (Oise)

27. februarja sta v senliški katedrali *potrdila svojo ljubezen* Hine Guštin iz Velikih Lašč in Françoise Dubuis ter istočasno *po krstu* vključila v božje ljudstvo sina Borisa.

PAS-DE-CALAIS

Polni nepozabnih vtisov so naši *romarji v Sveto deželo* in v Večno mesto odnesli v dneh svojega potovanja po stopinjah našega Odrešenika.

Postni čas je potekel v duhovnih pripravah na praznike vstajenja Gospodovega.

Romanje v Lurd bo v drugi polovici julija. Prijavite se čimprej!

Slovesnost *prvega obhajila* bo na Telovo prvega junija. Naslednjo sredo, 4. junija, pa bo *izlet v Belgijo* v Dadizeles. Pristrčno vabljeni!

AUMETZ

Za *prvomajsko romanje* k Mariji Pomagaj v Habsterdick bo šel iz Aumetza zopet avtobus. Odpeljal bo ob četrt ali 20 minut čez 6 uro zjutraj in bo potem pobiral romarje kot druga leta po Algrange, Knutange itd.

LANEUVEVILLE devant Nancy

Vsem rojakom prijazno sporočamo, da bo naslednja *slovenska maša* v nedeljo, 6. aprila, ob pol 4. uri popoldne v župni cerkvi.

EPERNAY in okolica

Slovenska maša bo zadnjo nedeljo v aprilu (t. j. 27. aprila). Vsi prijazno vabljeni!

TUCQUEGNIEUX-MARINE

Zadnjič smo poročali, da je umrl tast Jankovičevega sina Toneta, kateremu je podarila žena šestega otroka — deklico Klarico.

Danes pa moramo povedati, da je v Virantovi in seveda hkrati tudi v Jankovičevi družini *zopet smrtni slučaj*. Komaj tri tedne za možem je izgubila Virantova mama 52-letnega sina Slavka. Ni bil poročen in kar lepo mirno življenje bi imela zdaj mati s sinom, toda Bog je hotel drugače.

Lepo sončno vreme je trajalo več tednov ter nam omogočilo misliti na vrtove. Zvončki nas že pozdravljajo in kmalu nas bodo še druge cvetice, razna zelenjava bo pa pripomogla, da ne bo treba iskati vitaminov v lekarnah.

O *Veliki noči*, ki je vesel praznik, saj nam prinaša tako zaželeno pomlad, ugiblujemo, kako mora biti ta čas na južnem koncu sveta. Tam se jim bliža jesen in za njo zima. — Na ta „narobe svet“ bi se mi brez dvoma težko navadili, čeprav je tudi pri nas marsikaj narobe. Prav ni posebno to, da mladina ne poizkuša zmeraj razumeti starih, stari pa ne mla-

dine. Nekoliko več dobre volje bi bilo treba na eni kakor na drugi strani. Ta dobra volja je zakopana v nas samih. Poizkusimo jo izvesti!

NICA

„*Journée des migrants*“, dan srečanja vseh tujih delavcev, bo za našo škofijo v *nedeljo, 13. aprila*, zjutraj ob 10.30 uri v Marijinem svetišču *Laghet* pri Nici! Gospod škof vabi k skupnemu srečanju vse narodnosti, ki živé in delajo na področju njegove škofije. Zbrali se bomo zjutraj ob 10.30 v romarski cerkvi v Laghet. Pri škofovi maši bodo sodelovale vse narodnosti, tudi mi, s petjem in molitvijo v lastnem jeziku.

Vsi Slovenci pridimo takrat skupaj! Po maši in skupnem srečanju bi popoldan preživeli skupaj v naravi. Zato vzemimo s sabo hrano za kosilo in se bomo šele zvečer po pikniku vrnili domov. Pridite res vsi vsaj na slovesnost v cerkvi, da se na ta dan naša najmanjša skupina med tujci predstavi škofu.

nemčija

KÖLN

Postni čas je potekal tiho in zbrano. Večjih prireditev razen običajnih srečanj v tem času ni bilo. Zunanja znamenja in problemi so pripomogli, da smo več razmišljali. Ob tem smo čutili, da je marsikdo želel pravilneje zastaviti ali korigirati svoje življenje. Vabilo k duhovni prenovi je v mnogih nekaj zbudilo, pa čeprav se je niso mogli udeležiti.

Čas počitnic in dopustov se hitro bliža. Da bi bil lepši, je že sedaj potrebno na to pomisliti. Staršem, domačim, znancem bo treba marsikaj kupiti — veseli bodo vsake pozornosti. Lahko pa jih obdarujemo tudi s svojimi doživetji in srečanji.

Pred nami je *prvomajski izlet* z ladjo po Renu, *prvo obhajilo in materinski dan* v Hildenu, *Bin-*

Fantje v Bergneustadtu so iznajdljivi, njihove roke pa krepke in zdrave.

koštno srečanje v Düsseldorfu in mnogo drugih praznovanj. Otroci se že pridno pripravljajo za nastope s pevskimi vajami. Ostali pa bomo pripomogli vsak po svojih močeh, da bo lepše. Ostali bodo spomini, ki nas bodo nekoč naredili spet mlade.

HESSEN

„Polka je ukazana, tla so namažana“ poje slovenska narodna pesem. To se je tudi uresničilo in so

Po krstu Svena Borisa Herbstritta v Darmstadtu.

navzoči čudovito sledili temu navodilu na pustni veselici v Frankfurtu ob domačih zvokih domačega kvarteta „Veseli Pomurci“. Med odmori so se plesavci oddahnili, malo pokramljali in se okrepčevali s kranjskimi klobasami in pristno slovensko kapljico.

Slovenski moški zbor v Frankfurtu je že večkrat nastopil oziroma pel med mašo poleg samostojnega nastopa v dvorani. Posebno so se mu posrečile božične pesmi, ki jih je pel na drugo nedeljo v januarju. Zapeli so med drugimi Premrlovo „Le spi“ in pa Ačkovo „Počivaj, milo Detece“. V kratkem bo ponovno nastopil v dvorani z zahtevnejšimi pesmimi.

Poročili so se: v Frankfurtu Franc Vukajč iz Motovilcev in Marija Bokan iz Dolnjih Slavečev; Karl Licht iz Lassee in Ana Vukajč iz Moto-

„Delovna ekipa“ v Hildenu je kljub napornemu delu po veselici že vedno dobro razpoložena.

vilcev. Obema paroma iskrene čestitke!

Krščeni so bili: V Frankfurtu Helena Greflin, hčerka Emila in Zdenke, roj. Brunec; Gabrijela Friš, hčerka Rudija in Irene, roj. Ritojna; Petra Likovič, hčerka Petra in Ivanke, roj. Jazbec; Mihael Lašič, sin Franca in Dragice, roj. Slamar; Matej Wester, sin Leopolda in Ljudmile, roj. Žun; Erich Horvat, sin Hermine in Draga Hvalec; Sonja Klinčar, hčerka Draga in Silve, roj. Šeruga; Aleksandra Jerebic, hčerka Jožeta in Cecilije, roj. Ošljaj. V Lichu Andreja Kodeh, hčerka Ivanke; Edvard Kunšek, sin Ferdinanda in Dragice, roj. Pekošak. V Grävenwiesbachu Tanja Boldan,

Slovinci v Nemčiji bomo imeli tudi letos na binkošno nedeljo, 18. maja, in sicer v Stuttgartu in Düsseldorfu

Binkošno srečanje

Program v Stuttgartu:

Ob 12. uri slovesna maša v St. Georgskirche, Heilbronnerstraße. Ob 15. uri začetek družabnega srečanja v dvorani 3 na Killesbergu. Vstop v dvorano bo takoj po maši.

Program v Düsseldorfu:

Ob 15. uri popoldne slovesna maša v Philipshalle, Siegburger Straße. Po maši družabni del srečanja v isti dvorani.

Velikonočno razpoloženje v Krefeldu.

hčerka Antona in Majde, roj. Kalan. V Schmittnu Andrej Možina, sin Alojzija in Majde, roj. Pirc.

Staršem želimo veliko uspeha pri vzgoji novorojenčkov!

STUTT GART-okolica

Zanimanje za nazareško akcijo: Izseljensko romanje v Palestino in namestitvev Marijinega mozaika v Nazaretu je med našimi rojaki vzbudilo veliko zanimanja. Deset se jih je pridružilo romarski skupini, štirideset je naklonilo poseben dar za mozaik in tristo jih je prišlo poslušat poročilo o poteku romanja po mašah v Esslingenu, Stuttgartu in Heilbronnju. Sedaj pa že težko čakamo, kako nam bo film predstavil romarsko pot po krajih Kristusovega življenja. Marsikdo je že sedaj sklenil, da se bo prihodnjega romanja tudi sam udeležil.

Družabni večeri ob skioptičnih slikah: V Pfullingenu in v Calwu smo imeli v februarju družabne večere s skioptičnim predavanjem o lepota slovenskih vrhov v Karavankah in v Julijcih. Pot nas je vodila tudi v blejsko in v bohinjsko kotlino. Navdušenim planincem je ob gledanju gorskih krasot zagorelo srce in nekateri so že spodelali načrt za počitniško turo v slovenski gorski svet.

Čestitke h krstom: V Bad Friedrshafnu družini Rudolfa in Ani-

ce Tomc k sinku Felixku; v Schwaikheimu družini Antonu in Ani Zlemberger k sinku Andrejčku; v Esslingenu družini Avgusta in Kristine Štrtak k dvojčkoma Bojanu in Dejanu; v Stuttgartu družini Ivanu in Štefki Hlupič k hčerkici Jasni.

Izdajo „Svetega pisma“ smo pozdravili: Za celotno Sveto pismo, ki je izšlo pred kratkim, je med našimi delavci veliko zanimanja. V zadnjih dveh mesecih si ga je nabavilo kar 180 družin. Cena je tako nizka, da se res nihče ne more pomišljati, da bi ga zaradi tega ne kupil.

Veseli smo tudi na novo izdane pesmarice „Naša pesem“, ki jo je izdala Katoliška mladina v Celovcu

Blagoslov velikonočnih jedil v Solingenu.

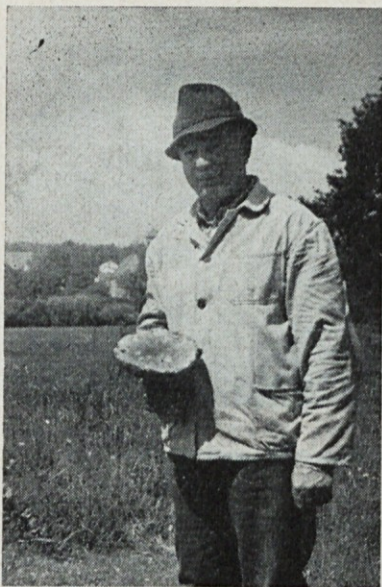
in obsega okrog 300 pesmi. Petdeset izvodov je že šlo med rojake. Pri družabnih večerih se je z veseljem poslužimo!

BAVARSKA MÜNCHEN

Tiho, brez posebne propagande, teče življenje v veliki münchenski družini naprej. Zadnje čase jih je

Moški zbor naših rojakov v Frankfurtu pridno prepeva.

G. Peter Gorjanc iz Weidena na Bavarskem se veseli 2,45 kg težkega jurčka.

odšlo že nekaj domov. Koliko? 15%? 20%? Pri tako veliki in raztreseni družini je to nemogoče ugotoviti. A nas je še veliko, vsekakor nad 5.000.

Skupina Slovencev v Rosenheimu se srečuje vsakih štirinajst dni in raste v vedno bolj prijetno slovensko družino.

Nedeljska maša je najbolj redno srečanje, tečaji se vršijo dalje (oba slovenska in za narodne vezenine), knjižnica je dobro obiskovana, zlasti pa je v teh časih mnogo socialnega dela (prevodov, intervencij, nasvetov...).

O materinskem dnevu in obhajanju pokore bomo mogli poročati še'e prihodnjič, ker gre ta številka „Naše luči“ v tisk že nekaj dni pred obema prireditvama.

Krščeni so bili: Klavdija Harih, hči Stanislava in Martine, roj. Koprivc; Robert Plohl, sin Ferdinanda in Marije, roj. Prša; Majda Turk, hči Stanka in Ane, roj. Vičar. — Staršem čestitamo, otrokom pa želimo vse dobro!

nizozemska

Slovenska folklorna plesna skupina je 22. februarja 1975 imela svojo letno prireditev. Dvorana je bila nabito polna. Obe naši plesni skupini sta gostom zaplesali nekaj plesov in želi navdušeno priznanje občinstva.

Orkester, ki ga vodi g. Slavko Strman, je mlado in staro pozno v noč držal na nogah. Naši ljudje so ponovno dokazali lep smisel za organizacijo. K uspehu toplo čestitamo!

švedska

Pomladanski program svetih maš in naših srečanj je letos sledeči:

sobota, 5. aprila, ob 16. uri HALMSTAD, Norravägen 10;

nedelja, 6. aprila, ob 16 uri GÖTEBORG, Parkgatan 14;

nedelja, 13. aprila, ob 12. uri LANDSKRONA, Midhemsvägen 40; ob 17. uri HELSINGBORG, Skanegatan 20;

sobota, 19. aprila, ob 16. uri NYBRO, Ansgargarden, Kyrkogatan;

nedelja, 20. aprila, ob 10. uri OLOFSTRÖM, Södra Hallen; ob 18. uri MALMÖ, Erik Dahlbergs-gatan 28;

sobota, 26. aprila, ob 15. uri BORAS, Fjällgatan 34;

nedelja, 27. aprila, ob 12.30 JÖNKÖPING, Klostergatan 70;

sobota, 3. maja, ob 16. uri VÄSTERAS, Kristinagatan 17;

nedelja, 4. maja, ob 11.30 ÖREBRO, Skolgatan 13; ob 16. uri KÖPING, Brunnsvägen 2;

sobota, 10. maja, ob 16. uri SÖDERTÄLJE, Biborgsgatan 2;

nedelja, 11. maja, ob 10. uri ES-KILSTUNA, Djurgardsvägen 32; ob 17. uri STOCKHOLM, Folkungagatan 46;

nedelja, 18. maja, ob 11.30 VADSTENA, Myntbacken 2.

Če bi se izkazalo, da je katoliška cerkev premajhna na to zadnjo, binkoštno nedeljo, bomo, tako upam, dobili protestantsko na razpolago.

Mislite na velikonočno spoved, kaj bi postavili na oder v Vadsteni, kako organizirali prevozna sredstva itd.

Upam, da bom zadnjega marca že med vami. Bog z vami!

Vaš p. Janez

švica

V maju bomo slavili materinski dan, in sicer za Zürich in vzhodno Švico v Zürichu dne 8. maja na Vnebohod. Ob 16. uri bo slovensko

Napotki za naše delavce v ZR Nemčiji

DENARNI NADOMESTEK V PRIMERU BREZPOSELNOSTI

Vsi tisti, ki prejimate denarni nadomestek v primeru brezposelnosti (Arbeitslosengeld), pazite, da ne boste v domovini v trenutku, ko bi vas morda iskal nemški urad za delo (Arbeitsamt)! Če namreč prejimate denarni nadomestek v primeru brezposelnosti, ste po zakonu dolžni biti uradu za delo vedno na razpolago. V nasprotnem primeru vam ta urad lahko preneha izplačevati denarni nadomestek.

Če zapustite ZR Nemčijo, se morate na Delovnem uradu odjaviti, ker vam ta urad v času vaše odsotnosti ustavi izplačevanje denarnega nadomestka v primeru brezposelnosti. Čim pa se vrnete, lahko ponovno vložite prošnjo za prejemanje denarnega nadomestka.

DOVOLJENJE ZA DELO (ARBEITSERLAUBNIS)

Ker se je do sedaj mnogokrat zgodilo, da je delavcu dovoljenje za delo preskrbelo podjetje samo, se marsikdo ni več brigal za podaljšanje tega dovoljenja.

Sedaj je važno, da delavec sam skrbi za pravočasno podaljšanje delovnega dovoljenja. Če bi kdo delal brez tega dovoljenja oziroma bi mu leto že poteklo, bi s tem kršil zakonske določbe in bi za nekaj časa izgubil pravico do izplačevanja denarnega nadomestka v primeru brezposelnosti.

POVRAČILO DAVKA NA OSEBNI DOHODEK (LOHNSTEUERAUSGLEICH)

Tisti, ki si pustite izplačati povračilo davka na osebni dohodek v naprej pri kakšni banki, vedite,

da vam banka potem, ko dobi obračun od finančnega urada, zaračuna za dobo od izplačila do obračuna finančnega urada obresti. Poleg tega vplačate še članarino, ki znaša DM 35.— na leto. Nekaterne banke računajo celo stroške za tolmačenje — DM 30.—

Naš nasvet: Vlagajte davčne kartone rajši po redni poti na finančni urad! Postopek je sicer nekoliko daljši, prihranili pa si boste precej denarja!

ŠOLSKA OBVEZNOST OTROK IN MLADINE

Otroci in mladinci, ki so se priselili k svojcem, zaposlenim ali bivajočim v ZR Nemčiji, so tako dolgo šoloobvezni kakor otroci in mladinci enake starosti, ki že od začetka svoje šolske obveznosti stanujejo na Bavarskem.

V ljudskih šolah (Volksschulen) je odpust mogoč samo na koncu šolskega leta. Otroci in mladinci, ki so do 30. junija v letu dopolnili najmanj 15 let starosti, od 1. avgusta istega leta naprej niso več šoloobvezni. Učenci, ki do 30. junija v letu še niso stari 15 let, so šoloobvezni tudi v primeru, da bi dopolnili 15 leto življenja v času od 1. julija do 31. decembra istega leta.

Otrok se ne sme predčasno sprejeti v ljudske šole! Učenci, ki so prišli v ZR Nemčijo po dopolnjenem 15. letu starosti, se morajo prijaviti na državnem uradu za šole, ki bo na temelju prošnje tistih, ki imajo dolžnost vzgajati te učence, in na temelju potrdila o delovnem mestu ugotovil, ali so učenci že izpolnili svojo šolsko obveznost.

Omenjeni mladinci morejo stopiti v delovno razmerje le takrat, če lahko predložijo odgovarjajoče potrdilo od državnega šolskega urada ali pa spričevalo o odpustu iz ljudske šole.

Če pa so mladinci stari že 16 let, ne potrebujejo nobene oprostitve. Treba jih je napotiti v poklicne šole!

Reforma starostnega zavarovanja

Kdor je dopolnil 63 let življenja in je dovolj dolgo plačeval prispevek za starostno zavarovanje, lahko zahteva giblivo starostno pokojnino (das flexible Altersruhegeld). Za težke invalide in za osebe, ki so nesposobne vršiti poklic ali niso zmožne zaslužka, se začne gibliva starostna meja (die flexible Altersgrenze) že po dopolnjenem 62. letu življenja.

Poseben čas čakanja (Wartezeit) je čas, v katerem morate plačevati prispevek za starostno zavarovanje. Da bi lahko začeli prejemati giblivo starostno pokojnino, morate dopolniti 35 let tega časa. Pri tem pa je treba upoštevati ne le čas, v katerem ste plačevali prispevek za starostno zavarovanje (Beitragszeit), temveč tudi nadomestni čas (Ersatzzeit), ko morda zaradi izrednih življenjskih okoliščin niste mogli plačevati zahtevanega prispevka (npr. služenje vojaškega roka, izgnanstvo itd.) ter čas prekinitve (Ausfallzeit), ko zaradi zdravstvenih in gospodarskih razlogov (bolezen, nosečnost, brezposelnost...) niste mogli plačevati prispevka za starostno pokojnino. V času 35 let čakanja pa morate imeti najmanj 180 mesecev, v katerih ste plačevali prispevek oziroma bili prisiljeni živeti v nadomestnem času.

Giblivo starostno pokojnino vam določijo le na temelju vaše prošnje. Pokojnino boste začeli prejemati od trenutka, ko ste izpolnili vse zgoraj navedene pogoje. Če vložite prošnjo za pokojnino tri mesece potem, ko ste že izpolnili vse pogoje za prejemanje starostne pokojnine, boste le-to prejeli od tistega meseca naprej, v katerem ste vložili prošnjo. Da bi mogli res pravočasno začeti prejemati pokojnino, lahko že tri mesece pred vstopom v pokoj od delodajalca zahtevate potrdilo o osebnih dohodkih, ki ga priložite prošnji za upokojitvev.

PROSTOVOLJNO ZAVAROVANJE

Od oktobra 1972 se lahko vsak, ki ni uradno, po dolžnosti zavarovan, a prebiva v ZR Nemčiji ali Zapadnem Berlinu, za dobo od 16 leta naprej pro-

stovoljno zavaruje. To velja tudi za tuje delavce oziroma priseljence!

Posebna pravila pa veljajo za uradnike in za osebe, ki imajo posebno pravico do oskrbe. Ti se lahko prostovoljno zavarujejo le, če so prej že 60 mesecev plačevali prispevek za starostno zavarovanje.

ZAVAROVANJE OSEB S SAMOSTOJNO DEJAVNOSTJO

Tisti, ki še niso obvezno zavarovani, a bivajo v ZR Nemčiji ali v Zapadnem Berlinu ter se ukvarjajo s samostojno dejavnostjo, lahko po dveh letih samostojne dejavnosti vložijo prošnjo za obvezno zavarovanje. Obvezno zavarovanje stopa v veljavo z začetkom meseca, v katerem ste vložili prošnjo za zavarovanje.

Višina prispevka za starostno zavarovanje je odvisna od višine vašega bruto dohodka. Osebe s samostojno dejavnostjo, ki se ne odločijo za obvezno zavarovanje, se lahko prostovoljno zavarujejo.

NADOPLAČILO PRISPEVKA ZA ZAVAROVANJE

Kdor ima pravico do prostovoljnega zavarovanja, lahko do leta 1956 nazaj, torej za čas, v katerem pač ni plačeval prispevka za starostno zavarovanje, ta prispevek nadoplaca. To velja tudi za tiste, ki so trenutno že obvezno zavarovani. Z nadoplačevanjem je treba začeti pri bližje neplačanih letih, kar pomeni, da lahko npr. za leto 1956 plačate nadoplačilo le, če ste že poprej nadoplačali prispevek za leto 1957.

Prispevki, ki jih morate nadoplačevati za poznejša leta (npr. 1956), ne smejo biti višji od prispevkov, ki jih plačujete za bližja leta (npr. 1957).

Če pravico do starostne pokojnine uveljavljate s pomočjo nadoplačila in bi želeli biti deležni tudi zdravstvenega zavarovanja za upokojence, imate do zadnjega pravico le, če ste polovico časa, odkar ste se zavarovali pa do vstopa v pokoj, bili tudi obvezno zavarovani.

Tisti, ki so bili 19. 10. 1972 obvezno zavarovani ali so do 31. 12. 1974 vložili prošnjo za obvezno zavarovanje, lahko za čas do 1956, v katerem so sami ali njihovi zakonski tovariši bili v samostojni dejavnosti, prostovoljno nadoplačajo prispevek za starostno zavarovanje. Zgoraj omenjene omejitve (npr. glede zdravstvenega zavarovanja za upokojence) zanje ne veljajo.

KORISTI OD NADOPLAČILA

Mnogi lahko edino s pomočjo nadoplačila uveljavijo pravico do starostne pokojnine. Večkrat se tudi zgodi, da je mogoče z nadplačilom doseči višjo pokojnino. Pri najnižjih nadoplačilih, ki veljajo za leta od 1972 do 1956 (npr. v letu 1973 DM 3672.—), če nimate še nadomestnega časa in časa prekinitve, lahko zahtevate vsaj DM 43.30.— mesečne pokojnine. Pri nadoplačilu najvišjih prispevkov (za leto 1973 npr. DM 42.336.—) imate pravico do mesečne pokojnine v višini 433.10.— DM.

Tudi te vsote vam na temelju pokojninskega usklajevanja (Rentenanpassung) letno zvišujejo.

POSTOPEK PRI VLAGANJU PROŠNJE ZA UPOKOJITEV

Če želite stopiti v pokoj na temelju gibljive starostne meje, vložite prošnjo pri občinskem uradu (Gemeinde) ali zavarovalnem uradu (Versicherungsamt). Tam vam bodo pregledali potrebne dokumente in vam svetovali.

Ko vlagate prošnjo, prinesite s seboj: a) rojstni list (Geburtsurkunde); b) vsa potrdila o **vplačilih** (Aufrechnungsbescheinigungen); c) zavarovalne kartone (Versicherungskarten), če jih še imate pri roki; č) dokumente o služenju vojaškega roka, vojne ujetništva itd.; dokumente o časih bolezni, brezposelnosti; potrdila o šolanju in **izobraževanju** po 16. letu starosti; razna spričevala o izpitih, ki ste jih položili.

Na temelju teh listin, ki nakazujejo tok vašega življenja in poklicnega udejstvovanja, vam bodo povedali, katere dokumente morda še potrebujete, da bi vam lahko upoštevali dobo zavarovanja in čase prekinitve.

POSAMEZNI PRIMERI

Če želite kot invalid uveljaviti pravico do starostne pokojnine, predložite zgoraj naštetim dokumentom še invalidsko izkaznico (Schwerbeschädigtenausweis) ali potrdilo vašega poklicnega društva (Berufsgenossenschaft), oskrbovalnega urada (Versorgungsamt) oziroma urada za odškodnine (Entschädigungsbehörde)!

Če mislite, da niste sposobni delati ali vršiti poklica, pa že prejimate pokojnino, ki bi jo sedaj radi povišali, predložite potrdilo o **pokojnini!**

Če niste bili 35 let zavarovani, pa bi radi šli v pokoj, se pozanimajte, ali lahko prispevek za starostno zavarovanje nadoplačate, da bi tako izpolnili potrebno dobo 35 let!

V primeru, da vas delodajalec odpusti iz službe, ker imate s 63 leti pravico do starostne pokojnine, ki pa je vi še ne želite prejemati, temveč hočete ostati naprej v delovnem razmerju, opozorite vašega delodajalca na to, da vas po zakonu zaradi pravice do starostne upokojitve ne sme odpustiti iz službe (primerjaj: § 1 Kündigungsschutzgesetz ter Art. 6 § 5 Rentenreformgesetz)!

Če s 63 leti ne želite stopiti v pokoj, marveč si nameravate z nadaljnjim delom povišati pokojnino ter ostanete tako v delovnem razmerju še dve leti, to je do svojega 65 leta, vam bodo za 50% zvišali pokojnino. Če pa delate celo po 65. letu in ne dobivate pokojnine, boste prejeli še posebne dodatke,

Če se želite prostovoljno zavarovati, vložite prošnjo pri zavarovalnem uradu, da vam izdajo zavarovalni karton (Versicherungskarte) z zavarovalno številko (Versicherungsnummer)! Na pošti kupite kolke za prispevek za pokojninsko zavarovanje (Beitragsmarken) in jih nalepite na karton! Zavarovalnega zvezka, s katerim bi lahko dokazovali svoja vplačila, ne morete dobiti.

Če ste se odločili za obvezno zavarovanje ali želite nadoplačevati prispevek za starostno zavarovanje, vložite prošnjo pri zavarovalnem uradu! Nadoplačevali boste neposredno pri zavarovalnici (v gotovini ali pa po nakazilu).

ZAVAROVANJE NAMEŠČENCEV

Nameščenci naj se v stvareh, ki zadevajo starostno zavarovanje, obračajo na naslednje naslove:

Zvezna zavarovalnica za nameščence (Bundesversicherungsanstalt für Angestellte), 1 Berlin 31, Ruhrstraße 2;

Posvetovalnice in informacije pri Zvezni zavarovalnici za nameščence — BfA:

89 Augsburg 11
Kleine Grotenau 1

4 Düsseldorf
Karlstraße 123—127

6 Frankfurt/Main
Sonnemannstraße 3

3 Hannover
Marienstraße 18

5 Köln
Hohenzollernring 84/III
8 München 2
Gollierstraße 4
85 Nürnberg
Dennerstraße 4
7 Stuttgart 1
Werasstraße 89
28 Bremen
Violenstraße 39
43 Essen
Hufelandstraße 26
2 Hamburg 36
Gr. Theaterstraße 32
35 Kassel
Wilhelmstraße 6
68 Mannheim P 7
16/17 Auf den Planken
44 Münster
Altersteinweg 34
66 Saarbrücken
Großherz.-Friedr.- Str. 16-18
42 Oberhausen
Marktstraße 163-165

ZAVAROVANJE DELAVCEV

Delavci pa se lahko obračate na naslednje urade delavskega pokojninskega zavarovanja (Arbeiterrentnerversicherung): na občinske urade (Gemeindevverwaltungen) ali neposredno na zavarovalnice (Versicherungsanstalten) ter njihove posvetovalnice in informacijske postaje (Beratungs- und Auskunftsstellen). *Nekaj naslovov:*

LVA Baden
75 Karlsruhe 1
Gartenstraße 105
LVA Berlin
1 Berlin 19
Messedamm 1-3
LVA Braunschweig
33 Braunschweig
Kurt-Schumacher-Str. 20
LVA Freie Hansestadt
Hamburg
2 Hamburg 39
Überseering 10

LVA Hannover
3 Hannover 1
Hildesheimerstraße 20
LVA Hessen
6 Frankfurt/Main
Städelstraße 28
LVA Oberbayern
8 München 80
Holbeinstraße 11
LVA Niederbayern-Oberpfalz
83 Landshut
Maximilianstraße 18/19
LVA Oberfranken
und Mittelfranken
858 Bayreuth
Leopoldstraße 1 und 3
LVA Oldenburg-Bremen
29 Oldenburg i. O.
Huntestraße 10
LVA Rheinland-Pfalz
672 Speyer
Eichendorfsstraße 4-6
LVA Rheinprovinz
4 Düsseldorf
Königsallee 71
LVA Saarland
66 Saarbrücken
Martin Lutherstraße 2-4
LVA Schleswig-Holstein
24 Lübeck
Kronsforderallee 2-6
LVA Schwaben
89 Augsburg
An der Blauen Kappe 18
LVA Unterfranken
87 Würzburg
Friedenstraße 14
LVA Westfalen
44 Münster i. W.
Bispinghof 3
LVA Württemberg
7 Stuttgart W
Rotenbühlstraße 133
Bundesbahnversicherungsanstalt
6 Frankfurt/Main 1
Karlsstraße 4-6
Seekasse
2 Hamburg 11
Reimersrwiete 2

*Pred
jaslicami
v Rothenthurmu
v Švici je
Barbara Jurgl
postala
božji otrok.*

bogoslužje v kripti cerkve Guthirt na Nordstraße, po maši pa prireditev v farni dvorani.

Otroci se že dalj časa pridno pripravljajo za ta dan pod vodstvom sestre Avrelije.

Za centralno in zahodno Švico pa bo materinski dan v Oltenu dne 11. maja. Ob 16. uri bo maša v kapucinski cerkvi in proslava v dvorani župnije sv. Martina.

Binkoštni izlet: Naš letošnji izlet, če bo dovolj prijavitelcev, bomo združili s srečanjem Slovencev v Nemčiji, ki bo v Stuttgartu. Interesenti bodo dobili podroben program. Pozanimajte se in se prijavite v čim večjem številu za to zanimivo srečanje z rojaki!

Vedno bolj in bolj se posamezniki vračajo v domovino, ker podjetja odpuščajo delavce, novega delovnega mesta pa ne dobijo. Tako ne preostane drugega kot vrnitev domov. Slišimo tudi, da se kar cele družine pripravljajo na odhod v tem letu v domovino. Želimo jim, da bi se doma dobro počutili!

Pozor na *novo telefonsko številko za p. Angela*, ki stopi v veljavo dne 8. aprila. Kličite ga na številko: 065-22 71 35.

Krščena sta bila: v Oltenu Igor Muzek, sin Franca in Marije, roj. Tinče, in v Zürichu Tanja Marjeta Vovk, hči Jožefa in Frančiške, roj. Mastnak. Staršem čestitamo, novokrščenima želimo vse dobro v življenju!

slovinci ob meji

GORIŠKA. — Velik praznik slovenstva je bil v Krminu na drugem slovenskem večeru. Poleg recitatorjev in govornikov so nastopili Krminski oktet, moški zbor „Valentin Vodnik“ iz Doline pri Trstu in moški zbor „Mirko Filej“ iz Gorice. Drugega slovenskega večera so se udeležili tudi predstavniki kulturnega in političnega življenja s Tržaškega in Goriškega ter rojaki iz zamejstva in Slovenije, ki so popolnoma napolnili mestno dvorano v Krminu. — V Števerjanu, v Katoliškem domu v Gorici in v Doberdolu je nastopilo Primorsko dramsko gledališče s Cankarjevo dramo „Hlapec Jernej in njegova pravica“. Igravci so s svojim izvajanjem osvojili navzoče občinstvo, saj klasična dela iz naše književnosti predstavljajo kulturni zaklad, iz katerega moramo vedno črpati duhovno hrano. — V okviru pevske turneje ob 50-letnici obstoja svojega zbora so člani učiteljskega zbora „Emil Adamič“ iz Ljubljane nastopili v Gorici v palači Attems. — S Spewackovo komedijo v treh dejanjih „Naši trije angeli“ so štandreški igralci pokazali, da so dovršena celota. Njihova igra je bila lahkotna in uglasjena. Posebno so se odlikovali trije angeli, ki so izvrstno pokazali tri različne zna-

čaje ljudi in popolnoma prepričali občinstvo. To je bila 38. premiera te skupine, ki je s tem proslavila 10. obletnico obstoja.

KOROŠKA. — Graški študentje so priredili koncert v Bistrici na Zilji. V občinski dvorani se je zbralo lepo število obiskovalcev, ki so napolnili sedeže. Na programu je tudi sodeloval glasbeni ansambel iz Dol pri Borovljah. Publika je hvaležno sledila izvajajočim študentom. Le-ti so pod vodstvom Aleša Schusterja pripravili skrbno izdelan spored, ki je vseboval več ziljskih pesmi. — V Železni Kapli in Zitari vasi so presenetili pevke in pevci slovenskih prosvetnih društev „Danica“ iz Št. Vida, „Trta“ iz Zitare vasi in „Vinko Poljanec“, ki so nastopili s skrbno izdelanim sporedom „Gregorčičeve proslave“. Mešani zbor „Danica“, ženski sekstet, združeni moški zbori in skupina recitatorjev so se na dostojen način spomnili velikega pesnika trpina slovenskega naroda. Izvedbe Gregorčičevih pesmi je predvsem mešani zbor „Danica“ izvajal na visoki ravni. — Salzburški bogoslovci so nastopili v Št. Jakobu v Rožu in so presenetili kot prava konkurenca graških akademikov. V prvem delu koncerta so se v povezavi in pesmih predstavili „Od rojstva do groba“. Z Lesičjarkovo „O rojstvu“ so začeli, z Galusovo „Ecce, quomodo moritur justus“ pa končali svoj življenjepis v melodiji. — Polna dvorana Koncertnega doma v Celovcu je zadnje nedeljo v februarju nudila kuliso za pevski koncert. Prireditelju koncerta, Krščanski kulturni zvezi, je uspelo pridobiti za tradicionalni letni koncert poleg znanega zamejskega ansambla „Mirko Filej“ iz Gorice tudi oba koroška odlična mešana zbora „Danico“ in domačega „Gallusa“ na skupno prireditve. Ti zbori so bili porok uspelega koncerta. — Posebni koordinacijski odbor škofije v Celovcu, ki ima nalogo reševati probleme mirnega sožitja Nemcev in Slovencev na Koroškem na podlagi krščanskega bratstva in ljubezni, je pred kratkim izdal že drugi zvezek brošure „Gemeinsames Kärnten — Skupna Koroška“, ki naj pomaga složno reševati ta problem, ki nikakor ne pomeni, da se Cerkev ukvarja s „politiko“, kajti njena naloga je tudi v tem, da pomaga reševati spore v človeški družbi v duhu evangelija.

bili smo v sveti deželi

Prvikrat v zgodovini smo slovenski izseljenci iz zapadne Evrope priredili romanje v kraje Kristusovega življenja. To je bilo od 11. do 18. februarja letos. Vseh skupaj nas je bilo 40 in smo zastopali Slovence iz Nemčije, Francije, Belgije, Avstrije, Švice in Anglije. Naši skupini pa se je pridružil tudi izseljenski duhovnik p. Bazilij iz Avstralije kot zastopnik tamkajšnjih Slovencev.

Iz dveh razlogov smo se odločili za potovanje v Palestino v letu 1975: najprej zato, ker je letos sveto leto — kje drugje naj bi bila dana večja možnost za poglobitev verskega življenja kot v teh krajih?; potem pa zato, da obiščemo novozgrajeni mozaik s podobo Ma-

rije, Kraljice Slovencev, v naza-reški baziliki.

Duhovno pokroviteljstvo romanja je prevzel msgr. Ignacij Kunstelj iz Londona, vrhovni predstojnik katoliških Slovencev v svobodnem svetu, tehnično vodstvo pa slovenski župnik Ferdinand Babnik, ki živi na Tirolskem: prav on je spočel misel o slovenski Marijini podobi v Nazaretu in nosil tudi levji delež pri uresnitvi te zamisli.

Od 15. februarja tega leta smo Slovenci v Nazaretu navzoči po prekrasnem mozaiku „slovenske Marije“, delu umetnika Staneta Kregarja. Mozaik predstavlja Marijo z Jezusom v naročju, kot jo najdemo v farni cerkvi na Ježici. V desnem kotu spodaj sta slovenska blagovestnika sv. Ciril in Metod, v levem pa napis „Marija, Kraljica Slovencev“ in pod napisom barve slovenske zastave: bela-modra-rdeča. Mozaik je blagoslovil škof Stanislav Lenič iz Ljubljane.

V osmih dneh je zdomska skupina obiskala vse važne kraje in točke Palestine, omenjene v Svetem pismu: Jeruzalem, Betlehem, Nazaret, Betanijo, Jeriho, Mrtvo morje, Hebron, Ain Karim, Emavs, Sihem, Tabor, Kano, Tiberijo, Tabgha, Grič blagrov, Kafarnaum in Karmel.

Skupno sveto mašo smo imeli v baziliki Getzemani, v cerkvi Božjega groba, v Betlehemu, v Naza-

Škof Lenič, ki je v imenu slovenskih škofov blagoslovil slovenski mozaik v Nazaretu, govori pred postavljenim mozaikom.

retu in na Griču blagrov. S pesmi „Je angel Gospodov“ v Nazaretu, „Sveta noč, blažena noč“ v Betlehemu, „Oljsko goro tiha noč pokriva“ pod vznožjem Oljske gore, „Jezus naš je vstal od smrti“ na Kalvariji smo vsi romarji doživljali liturgijo cerkvenega leta ob virih samih.

Za potovanje iz kraja v kraj smo imeli na razpolago svoj avtobus. Tako smo bili glede programa lahko zelo gibčni. Med potjo smo srečavali prijazne obraze Judov in Arabcev. Imel si vtis, da vlada v deželi zapadna demokracija. Manjše skupine vojakov, ki smo jih opazili tu in tam, so se gibale bolj po civilno kot po vojaško. Strogo kontrolo smo doživeli le na letališču v Tel Avivu, preden smo vstopili v letalo za povratek domov. Sicer pa nas ni nihče ne kontroliral in ne oviral med potovanjem.

Istočasno z zdomsko skupino so se mudili v Izraelu tudi rojaki iz domovine s škofom Leničem na čelu. Bilo jih je 126. Pridružil se jim je slovenski zdomec iz Francije, ki je z romanja te skupine počal med drugim tole:

Odleteli smo v četrtek, 13. februarja, z letališča Ronchi pri Trstu in ne iz Zagreba, kot je bilo skrajna določeno: baje ni dobilo letalo potrebne dovoljenja, da bi vzletelo iz Jugoslavije narav-

slovinci po svetu

ARGENTINA. — Otroci, ki so bili zbrani na otroški počitniški koloniji v predmestju Buenos Airesa, so pripravili za konec njihovega skupnega bivanja lepo proslavo, na kateri so zapeli pesmi, ki so se jih ta čas naučili, kakor tudi nekaj folklornih plesov. V zaprtih prostorih pa je bila razstava njihovih ročnih del.

ZDA. — Mladi igralci „Lilije“ so v Slovenskem domu na Holmes Ave. zaigrali veseloigro v treh dejanjih „Teta na konju“. Veselo je bilo, da so igrali sami „mladi“ igralci. Burka se godi po prvi vojni nekje v Sloveniji. Vsebinska je lahko razumljiva in so jo mogli razumeti tudi mlajši gledalci, ki jih je bilo med publiko res lepo število.

Izseljenski duhovniki med sveto mašo v votlini nekdanjega Marijinega stanovanja. Pri maši so bili navzoči tudi vsi romarji-izseljenci.

nost v Izrael. Po tri in pol urni vožnja smo pristali v Tel-Avivu. Tam smo tudi prespali.

Na poti proti Nazaretu me je osupnilo glasno opozorilo, namenjeno vsem v avtobusu, da se ne smemo v Izraelu srečati s Slovenci, ki živé zunaj domovine in ki bodo prišli v Nazaret, ker bi se utegnilo zgoditi, da bi nam ponujali kakšno „sovražno“ literaturo.

Ko sem potem od romarjev sa-

Slovenski romarji po kosilu v kibucu Ginosar ob Genezareškem jezeru.

Slovenski izseljenci na pobočju Oljske gore. V ozadju mesto Jeruzalem.

mih zvedel, da so bili vsi klicani pred romanjem na notranjo upravo, in ko sem opazil udbovca, ki je potoval z nami, kako je fotografiral slehernega iz naše skupine, ki je prišel v stik s kom od zdomske skupine, sem Boga hvalil, da smem živeti v tujini!

Po obisku Jaffe, Cezareje, Kaife, gore Karmel in Akke smo v soboto prispeli v Nazaret, glavni cilj našega romanja. Popoldne ob 5. uri je bila ganljiva slovesnost blagoslovitve slovenskega mozaika, ki je postavljen na lepem mestu blizu glavnega vhoda, v stebrišču, ki obdaja mogočno baziliko, ki stoji deloma na prostoru, kjer so ob kopanju temeljev našli ostanke hišice, v kateri naj bi po starem izročilu stanovala Marija. Mozaik je zelo lep — po mnenju strokovnjakov najlepši od vseh v Nazaretu.

O izrednem pomenu tega slovenskega spomenika v čast božji Materi in svetima bratoma Cirilu in Metodu je govoril škof Lenič in še dodal, da Slovenci že imamo v Sveti deželi dva spomenika: v marmor vklesan očenaš (v cerkvi očenaša na Oljski gori) in Marijin hvalospev (v Ain Karimu); sedaj smo dobili tretji, najlepši spomenik v samem Nazaretu.

Od Marijinega mozaika (viden zadaj na steni) v Nazaretu pošiljamo pozdrave vsem bralcem „Naše luči“.

trenutna stiska

„Vam je slabo?“ je vprašala zdravnica.

„Ne!“ je rekel pacient in bruhal.

„Imate težave? Boste omedleli?“

„Sploh ne!“ je rekel slabotno in padel v nezavest, nakar so ga odpeljali v bolnico. Tam so ga specialisti obdelali podolgem in počez, nazadnje pa poslali v opazovalnico. Pristopil je doktor za pamet, pa sta se začela meniti:

„Po nepotrebem so vam puščali kri, kot vidim po izvidih.“

„Ne bi rekel, tovariš doktor! Postopek je bil pravilen, zato poudarjam, da sem šel konstruktivno skozi taze dela.“

„Že, že. Pa poskusiva drugače! Vi ste šolan človek. Kaj sodite o našem zavoženem šolstvu?“

Možu so se zasvetile oči. Komaj se je dohajal, tako je pravil:

„Izhodiščno je treba poudariti konstruktivnost perspektivnega razvoja, ki je prosvetno dejavnost usposobila za reševanje preobrazbe in izobrazbe tako vertikalno kot horizontalno. Zaupati je treba v akumulacijo prosvetnih dejavnikov, podprto z zavestnimi družbenimi silami in poudariti je treba slej ko prej, da med drugim vrši mentalno higienske premike v smeri navzgor ter... — kaj sem že hotel poudariti?“

poštni nabiralnik

ŠE ODGOVORI NA ANKETO

Zadnji čas so prišli še štirje odgovori na anketo o „Naši luči“, in sicer eden iz Francije, eden iz Nemčije, dva iz Kanade, eden pa iz Tailanda. Bralec iz Francije daje tale nasvet: „Revijo povečajte in zvišajte naročnino, prepričan sem, da je ne bo dosti dosedanjih naročnikov odpovedalo!“

ZAKAJ NE BI PAVEDALI, DA SMO SLOVENCİ?

V „poštnem nabiralniku“ letošnje 3. številke sem bral pismo neimenovanega dopisnika iz okolice Münchna, ki se čudi navodilu „Naše luči“, naj povsod povemo najprej, da smo Slovenci, potem šele, da smo Jugoslovani. Čudim se čudenju tega našega rojaka!

Že tako nas vse tepe, povsod nas krščujejo z raznimi imeni, vse smo, samo Slovenci nikoli! Zakaj ne bi odprto, pošteno in zavestno povedali vsemu svetu, da smo Slovenci in samo Slovenci, kot so

DELA VCI PO REVOLUCIJI... (Nadaljevanje s str. 39 spodaj)

to, da soglaša z navodili partije, izpolnjuje državne zakone, nudi svojo telesno silo za izpolnitev raznih, od zgoraj vsiljenih petletk.

Delavcu je bila obljubljena tudi najvišja stopnja demokracije, kot je sploh kdaj v zgodovini obstajala — socialna demokracija. A v imenu socializma ga birokracija potem oropa marsikatero njegovih običajnih pravic: pravice, da bi se organiziral, svobode gibanja, lastnega tiska, svobode združevanja in izražanja svojih kritičnih mnenj, boja za izboljšanje svojih delovnih in življenjskih razmer, demonstriranja, stavkanja...

Prepad med možnim in dejanskim položajem delavca je zares silen. Ko bi se on zavedal vseh možnosti novega zgodovinskega položaja po odpravi kapitalističnega razreda, bi bil njegov javni spor z birokracijo, ki ovira uresničenje teh možnosti, neizogiben in bi dobil obliko razrednega boja.

Birokracija uporablja z uspehom celo vrsto sredstev, da bi preprečila razvoj in zorenje te zavesti.

drugi narodi samo tisti narodi — z edino razliko, da zanje svet ve, za nas pa ne.

Čudim se nekaterim med nami, da sploh ne vedo, kaj so, kot da bi se jim bilo res treba slovenskega imena in krvi sramovati.

F. U., Emmaboda, Švedska

HVALA ZA SPOROČILO!

Prav iz srca se Vam zahvaljujem za informacijo o valovni dolžini celovške radijske postaje. Pred tremi tedni sem jo našla na srednjem valu 412,1 m. Bila sem tako vesela, da Vam ne morem povedati: po desetih letih sem jo tu prvič slišala. Tudi ostali naši rojaki skušajo po tej informaciji poiskati celovško postajo.

Bog Vam plačaj za trud!

M. Č., Predarlška, Avstrija

MISIJONARJI SO SE SPET OGLASILI

IZ BENGALIJE (INDIJA):

Prisrčno zahvaljeni za brezplačno pošiljanje „Naše luči“! Zelo hvaležen bom, če mi jo boste tudi naprej pošiljali. Jaz pa Vam bom, kadar bom mogel kaj napisati, pošiljal svoje skromno „Pismo z bengalskih poljan“.

Po 45 letih misijonskega življenja sem se odpravil iz Indije v svet, sedaj sem pa spet nazaj. Rad bi se zahvalil vsem, ki so me na

potovanju tako prijazno sprejeli in poslušali.

V Bengaliji še vedno orje misijonsko njivo peščica slovenskih jezuitov. Kljub prijetnemu oddihu v sončni Kaliforniji in kljub čaru naših slovenskih gorskih minivelikanov (pred očmi se mi kažejo ogromni himalajski vrhovi) in prijaznih dolenskih in štajerskih goric me spet z neustavljivo silo vleče nazaj čar mojih bengalskih misijonskih poljan.

Vsem, ki z molitvijo in žrtvami ali kako drugače podpirate naše misijonsko delo, nad vse pristrčna hvala!

Iskreno pozdravljeni!

P. Stanko Poderžaj D. J.
Kalkuta, Indija

IZ TOGA:

Ker se nisem mogel ob svoji vrnitvi iz Evrope osebno zahvaliti vsem dobrotnikom, še manj pa po pismih, uporabim „Našo luč“, da prek nje izrazim pristrčno zahvalo vsem dragim rojakom v zdomstvu za vse dobro, ki sem ga bil deležen v tolikšni meri. Še enkrat: Bog plačaj!

Lepe pozdrave od p. Huga in od mene!

P. Evgen Ketiš

IZ IRANA:

Lepo se Vam zahvaljujem za „Našo luč“, ki mi jo pošiljate brezplačno že tretje leto. Bog povrni vsem dobrotnikom to dobro delo!

Rada prebiram tako zanimive novice o slovenskih skupnostih, raztresenih po vsem svetu.

Morda Vas zanima tole: V našem kraju je več Avstrijk, poročenih z Iranci. Nekateri hočejo, da so njih otroci vzgojeni katoliško. Trenutno poučujem hčerko neke take družine.

Sprejmite hvaležne pozdrave!

S. Cecilija Rode,
Tabriz, Iran

IZ THAILANDA:

Vse leto sem v redu prejela Vašo krasno revijo „Našo luč“. Zelo me zanima, kako živijo Slovenci po svetu.

List mi pošiljate brezplačno. Bog Vam povrni!

Z najlepšimi misijonskimi pozdravi

s. Ksaverija Pirc,
Bangkok, Thailand

Aleksander Solženicyn

Odprto pismo

voditeljem Sovjetske zveze

je najboljša analiza
komunizma.

Kupite! Berite! Sirite!

Cena: 35 šillingov, 5 dolarjev

Posluhuje se vseh mogočih običajnih revolucionarnih simbolov, da bi ustvarila videz nepretrgane zveze med nekdanjo revolucionarno avantgardo in seboj.

Razvija ideologijo, ki opravičuje socialno neenakost, in močno poudarja pravo, red, gospodarsko rast in uspešnost — značilne vrednote vseh sodobnih ideologij, ki so usmerjene na ohranjanje obstoječega stanja.

Vse zahteve delavcev po organiziranju in soupravljanju vodi do nesmisla z nesramno trditvijo, da imajo delavci že svojo organizacijo — partijo, in da so že udeleženi pri vodstvu — posredno po svojih voditeljih, in da je pravica delavcev do stavke — proti samim sebi — nepotrebna.

Vsi poskusi, da bi se organizirali ali javno kritizirali, so preganjani kot politični zločin. Primerjanje z drugimi družbenimi sistemi je zaradi prepovedi oziroma otežkočenja potovanj v tujino nemogoča.

Europäische Rundschau, Dunaj, 10. februarja 1975.

„Nič takega!“ je pokimal doktor in mu položil na usta dlan, ker je že zajel sapo, da bi nadaljeval s poudarki. Nato sta začela drugod:

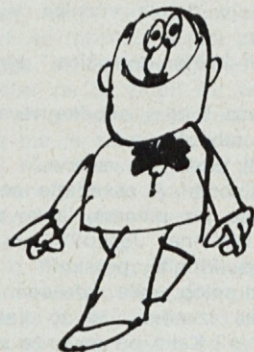
„Pa naše gospodarstvo? Vas jezi?“

„Niti najmanj!“ je začel opazovani in se še bolj razgrel:

„Upošteva vse objektivne in subjektivne težave si je treba biti predvsem in poudarjeno na jasnem, da je odklone treba proučevati politično z ozirom na konstruktivnost povedanega. Treba je upoštevati tako pokazatelje infrastrukture kot nadgradnje, vsa plansko planirana dogovarjanja, se izkonkultirati na najširšem nivoju, usklajevati vse akumulirano s potrebami potrošnje, limitirati potencialne infrastrukturnih baznih premikov ter — kaj sem že hotel poudariti?“

„Nič več ne bova poudarjala!“ je rekel doktor. „Bila je le trenutna slabost. Ste že spet zdravi in sposobni za urednika.“

Albert Papler

Ali veste, kdo sem jaz?

Moj dobri znanec Lojze, miličnik, se je zadnjič, ko sva skupaj podpirala točilno mizo in pila pivo, pridušal:

„Hudič naj vzame vse skupaj!“

„Je to politična izjava?“ sem se razžalostil.

„Privatna,“ me je zavrnil.

Potem mi je povedal zgodbo:

„Baba, to se pravi tovarišica, ne, taka že ni tovarišica, gospa bi bila prej, gospa pa tudi ni... kratka, voznica žabe je bila nakresana za v prospekte tovarne špirita. Namesto, da bi izpeljala ovinek, jo je kresnila naravnost, podrla ograjo, dve drevesci, srečo je imela, da sta bili še mladi in tanki, in pristala v hiši. Malo je razbila avto, hudega pa ni bilo, posebno njej ne, saj je imela zdravo, hočem reči trdo glavo. Ker so se stanovalci hiše razjezili zaradi ograje, drevesc in poškodovanega pročelja hiše, so telefonirali po nas.

„Hk,“ je dejala voznica v pozdrav.

„Pihali boste, tovarišica,“ smo ji dejali.

„Za vas nisem nobena tovarišica,“ je odvrnila.

„Pihali boste pa vseeno.“

„Bom, bom! A zavedajte se tega, da če jaz pihnem, lahko marsikoga odpihne! Jasno?“

„Jasno. Pihnite, prosim!“

„Ali vi sploh veste, kdo sem jaz? Boste že izvedeli! Je to kakšno obnašanje? Kako pa govorite z damo? Ali mislite, da sem kakšna frizerka ali tipkarica?“

„No, in?“ sem vprašal Lojzeta.

„Nič — in! Jezen sem! Vsaka kavka mi že grozi s tem — ali

sploh veste, kdo sem jaz! In jaz se sprašujem — kdo sem jaz?“

„Ko boš našel odgovor, me pokliči, za liter dam,“ sem mu odvrnil in odšel.

Spomnil sem se...

V čakalnici zdravstvenega doma nas je čakalo vsaj dvajset, za vse sploh stolov ni bilo. Potrpežljivo smo čakali, vrsta se ni nikamor premaknila, ko jo je v čakalnico primahal odločen gospod. Že vstopil je, kot se za gospoda spodobi, vrat za seboj ni zaprl. Z odločnimi koraki se je napolil k vratom ordinacije in, ker z zunanje strani niso imele kljuke, odločno potrkal nanje. Sestra, ki je vrata odprla, mu je dejala, naj trenutek počaka.

„Kdo? Jaz? Kaj pa vi mislite? Ali sploh veste, kdo sem jaz?“ jo je odločno presekala.

Ostali smo sicer nekaj ugovarjali, možak pa je obšel sestro in vstopil. Vrata ordinacije je znal zapreti za seboj in čez tri minute je z receptom v rokah izkorakal.

Spomnil sem se...

Bilo je vroče kot v kotlu. Sedeli smo na terasi ob morju in čakali, da se nas usmili natakak.

Tudi on je bil ubog, teklo mu je po čelu in po hrbtu, toliko je moral delati. Tekal je od mize do mize in stregel, stregel... Gostje pa sitni kot muhe, nikomur ni postregel dovolj hitro, nikomur ni bila pijača dovolj hladna, nikomur zrezek dovolj dober.

Že dolgo smo sedeli in čakali, ko so k sosednji mizi sedli trije elegantni možje.

„Natakak,“ je tlesnil s prsti prvi, „bomo še dolgo čakali? Že pol ure se parimo tukaj, bo kaj?“

„Trenutek,“ je odvrnil natakak, „še niste na vrsti.“

„Kakšni vrsti? Kdo ni na vrsti? Če se boste tako obnašali, boste na vrsti vi. Na vrsti za odpust in kazen. Ali sploh veste, kdo smo mi, ali veste, s kom imate opravka?“

Ker natakak tega ni vedel, je nesramno trojico za vsak slučaj postregel prej kot druge.

Spomnil sem se, da bi tudi jaz lahko kdaj tako storil.

Vrsta za vstopnice je bila dolga, kajti film je bil sijajen. Ni se mi

dalo stati v vrsti in stopil sem mimo nje. Hotel sem prav do okenca, a nisem mogel, ker ga je zastiral plečat možak, drugi, enako plečat, pa mi je dejal z grozečim glasom:

„Kam?“

„Po dve vstopnici! Ali sploh veste, kdo sem jaz?“

„Vem. Padalec,“ mi je odvrnil in se nesramno zasmejal. Potem je iz žepa potegnil zajeten šop vstopnic, mi odtrgal eno, mi vzel iz rok peltisočak, ga vtaknil v žep in šel. Pogledal sem na vstopnico in videl, da stane dva tisočaka.

In v trenutku sem vedel, kdo sem jaz.

Evgen Jurič

POIZVEDBA

Lepo prosimo vsakogar, ki bi kaj vedel o Slovencu, čigar fotografijo izpred dvajset let in osebne podatke spodaj objavljamo, naj to sporoči na upravo „Naše luči“ v Celovec! Hvala lepa!

Obu Jože — Pepi

Rojen v Velenju, star približno 50 let. Po vojni je bil dalj časa v Argentini. Sedaj je že nekako 10 let v Nemčiji.

Janez Jalen

troj brez zvoncev

lovec peter se je zrastel
z gorami - jel je misliti
na lastno gnezdo -
pot ga vodi k jerci in
špelci - katera bo
zmagala v njegovem
srecu?

Dosedanja vsebina:

Hribarjev Peter je odslužil vojake in se vrnil v Bohinj. Svojih ljudi ni imel, svoje strehe tudi ne. Stanoval je v podstrešni sobici pri Žmitku in si kuhal sam. Sem in tja je opravil kakšno dnino, znal je pa tudi tesariti.

Ko so našli spomladi v gorah ustreljenega zapriseženega lovca Matevža Bitenca, je cesarski gozdar Vencelj dodelil to službo Petru. S tem se je začelo za Petra novo življenje, saj je bil v gorah kakor doma.

Začel je pa tudi misliti na lastno gnezdo. Všeč mu je bila planšarica Čudnikova Francka, a kaj, ko je bila že namenjena Staretovemu Šimnu! Tudi Tkalčeve Jerce, ki je planšarila v samotnem stanu na Ovčariji, bi se ne branil, pa tudi ona njega menda ne.

Zvedel je, da Jerco zalezuje žandar Kranberger, ki ga pa Jerca ne more videti. Po napornem lovu se je srečal Peter z njim na Bistrici v gostilni. Kranberger je pravkar odhajal v gore. Petru je bilo takoj jasno, da se bo ta oglasil pri Jerci. Čeprav neznansko utrujen jo je še isti večer potegnil tudi sam v gore.

Res je šel Kranberger k Jerci in hotel od nje, da ga poljubi. Ker ga je ta ostro zavrnila, jo je hotel ukleniti zaradi gamsa, ki ga je pripravljala za kosilo, češ da so ji ga prinesli

divji lovci. Tedaj je stopil v stan Peter. Kranberger je potuhnjeno izginil.

A med Petrom in Jerco se je začelo krhati. Zaradi malenkosti: ker se je Jerca zbala, da je Petra vpričo ljudi preveč pozorno pozdravila, je takoj zatem brez besede odšla; v gorah pa je Petru očitala njegov poklic, češ da mori živali. Jezna sta se razšla.

Stara fužina se je vznemirila. Nad sto hiš je prisluhnilo harmoniki in bronastim zvoncem. Mimo cerkve svetega Pavla so privriskali Češnjani in se ustavili na vrhu klanca. Pripeljali so se k Čudniku po Franckine bale.

S prvih sani je poskočil v novem, dolgem kožuhu starešina Špan, po materi ženinov stric, z drugih pa drug, ženinov brat, Staretov Miha. Izpod odpetega suknjiča, za katelega je bilo sukno stkano na domačih statvah, mu je pogledoval zelen žametni telovnik. Ob debelo srebrno verižico je pcingljal velik šmarni tolar.

Miha si je popravil zasrežene odganjajoče brke in zavriskal, da se je razleglo prek vse vasi daleč na jezero. Harmonika je utihnila. Sosedje Brdar, Cesar in Korošček Janez, ki so tudi vozili bale, so pa že pogrinjali od teka pregrete kobile z zelenimi kocastimi odevjami. Pod podkvicami visokih škornjic je škripal zmrazil sneg.

Harmonika in veseli vriski so sklicali otroke. Čimdalje bolj so se bližali okrašenim sanem. Klančar-

jev Cenek se je v jazbeca in kuno in lesketajoče kolute na komatu Španove kobile kar zaveroval.

Kaj kmalu so prinesli balarji iz hiše na starešinove sani predalnik. Da bo z licem obrnjen k hiši, ko ga pripeljejo na ženinov dom, je poskrbel Špan. Na lepo izrezljano preslico vrh kolovrata je bilo navezano okrašeno povosno prediva. Boga je pa na svoj voz pritrdil sam starešina.

Drug je vozil težko, rožasto skrinjo. Posteljino so naložili na tretje sani. Za dva voza je bilo pa še kuhinjske in gospodinjske opreme.

Vozovom so se čimdalje bolj bližali fantje iz domače vasi. Prišli so oprezat za petim kolesom. Nevesta je bila posebej naročila Hribarjevemu Petru, da bo užaljena, če ne izmaknejo petega kolesa. Le kje bi utegnili biti skrito? Pogledali so pod predalnik, se prepričali, da je skrinja zaklenjena, odprli so miznico, stikali zavoljo lepšega okrog posteljnine. Hribarjev Peter pa je stopil na zadnje sani in dvignil škafe iz čebra. Na dnu se mu je zasmajalo peto kolo, velik hleb visoko pečene pogače. Ob glasnem odobravanju vseh gledalcev so fantje veseli odnesli svoj plen.

Iz hiše je prišla nevesta s polnim rešetom narezane pogače. Prišla jo je delit vsem od kraja. Žmitka pa je naprosila, da je tik za njo hodil s kozarcem in vrčem in natakalo vino.

Veter je razgnal oblake in v Bohinj je pogledalo popoldansko sonce, kakor bi bilo radovedno, kak-

Mokrice, dobro ohranjeni grad ob Savi, tik pred republiško mejo s Hrvaško.

šne bale je naredil skrbni gospodar Jernej svoji brhki in najstarejši hčerki Francki, ki jo izmed otrok prvo daje od hiše.

Tri rešeta pogače je razdala Francka. S praznim rešetom se je vrnila v hišo, kjer je ob obilno obloženi mizi Čudnik gostil ženinove sorodnike in sosede.

Starešina je vedel, da je prišel čas odhoda. Videl je skozi okno, da nevestin brat Jernejček že brzda konje. Vstal je, dvignil kozarec, nazdravil gospodarju in se mu zahvalil. Prijel je nevesto za roko:

„Pojdiva, Franca!“

Stopila sta čez vežni prag prav takrat, ko je Čudnica pred hlevom z blagoslovljeno vodo kropila lepo cikasto kravo, ki jo je na novo vrv

za rogé otvezeno vodil iz hleva Jernejček, bodoči gospodar. Tomaževčev Lovrenc jo popelje za Franckinimi balami na njen novi dom k Staretu v Češnjico.

Ob prvem vozu je stala praznično oblečena Zetkova Johanca, dekletce, ki še ni hodilo v šolo.

„Kaj boš ti sedla na bale?“ je prijazno povprašal Špan otroka.

Deklica je samo prikimala.

Starešina jo je pa dvignil in posadil na vrh predalnika. „Trdo se primi, da ne omahneš!“ je še opomnil, vzel s sani težek bič in ga podal nevesti: „Pa poženi v božjem imenu!“

Sonce se je odbijalo od blestečega snega in slepilo pogled.

Francki je postalo čudno tesno v grlu. Naredila je z bičem v razhojen sneg pred kobilo križ in si morala dokaj prizadejati, da je mogla razločno izreči: „Bog in sve-ti križ.“

Stopila je nazaj k sanem in pri-

jela za voj. Še tesneje jo je stisnilo za grlo. Komaj komaj je glasno pognala: „Hi!“

Kobila je pretegnila. Zapeli so zvonci.

Francka je pa naglo izročila bič in voj starešini. Nič več se ni mogla premagati. Milo se ji je storilo. Zajokala je. Pritajeno ihtenje pa je utonilo v poskočnih glasovih harmonike, v glasnih vriskih in v smehu in trušču ob zadnjem vozu.

Koroščevemu Janezu se je bilo posrečilo za Franckine bale izmakniti še petelina z grede. Dvignil ga je visoko nad glavo. Petelin je pa kikirikal, da so se v vrišču skoraj konji plašili.

Svatovsko vesel je vzel Špan Zetkovo Johanco z voza in postavil otroka pred nevesto: „Nič ne vekaj, Francka, in vesela bodi petelina, dobrega znamenja! Kakor kaže, boš ti hlače nosila.“

Francka se je skozi solze nasmejala.

S Čudnikovega dvora je odzvonilo pet sani bal. Zadaj pa je debelo nabijal velik kravji zvonec. Visoko je nesla cika z zelenim vencem okrog rog ovito glavo in se prestopala, kakor bi vodila rejen trop s planine.

Ob cerkvi svetega Pavla so balarji morali ustaviti. Fantje so jim zavrli. Debel smrekov hlod so bili zavalili prek globoko izvožene gazi. Na obeh konceh ga je opiral odmetan zmrzel sneg. Za vatel svetlobe je bilo med sanincem in lesom. Zgoraj na snegu je stala na sren postavljena majhna miza. Na njej pa štefan vina s kozarci.

Starešina se je naredil hudega in ugovarjal, da morajo biti po cesarskih postavah ceste proste.

V imenu fantov se je pričel pretekati s Španom Hribarjev Peter. Da ne oporekajo cesarju, še manj pa deželi, je povedal. Da pa ne morejo odstopiti nikomur na ljubo od stare fantovske pravice, po kateri smejo pobirati tovarnino od bal, posebno če jih odpeljejo iz vasi in če so tako bogate, kakor jih je Čudnik dal narediti svoji brhki hčerki Francki.

Špan je pohvalil sklicevanje na postavo, utrjeno v domačih šegah.

S srebrnim denarjem si je odprl zavrt pot.

Hribarjev Peter je napil starešini, potem pa zapovrstjo še vsem drugim. Veter se je na rahlo poi-graval s krivcem za njegovim klobukom.

Koroščevemu Janezu je nehote prišlo na misel: „Ni čuda, da ga Jerca rada vidi.“ Prijel je lovca za zeleni našiv na rami, pomežiknil in skoraj šepetaje vprašal Petra: „Kdaj pa k tebi pripeljemo bale od Tkalca?“

Prijazno mišljeno besedo je Peter vzel za nagajivo. Napil je Janezu in mu iz oči razbral: „Ne, nič ne vé, da z Jerco že od adventa nisva govorila.“ Odgovora ni hotel ostati dolžan, izdati se pa tudi ni maral. Hudomušno se je nasmejaj: „Kam naj bi z balami in ptičko, če pa še gnezdo ni spleteno in niti grm ni izbran?“

Janez je izpil in poprijel besedo: „Seveda, če na lastno streho misliš...“

Urno se je Peter obrnil in odšel napivat še Tomaževčevemu Lovrencu, ki je peljal kravo za balami.

Spredaj so bili fantje odvalili zavoro in starešina je pognal. Praznično so se nesle rejene kobile z zavezanimi in okrašenimi repi. Daleč po zasneženem polju so doneli bronasti glasovi zvoncev.

Hribarjev Peter pa je postal nekam zamišljen. Kljub ostremu mrazu bi bil najrajši zadel puško in odšel v goré. Pa sedaj je, kar je. V kar se je dal vpreči, mora izpeljati do konca. Preveč bi se zameril Čudniku, Staretovemu Šimnu in domačim fantom, najbolj pa nevesti Francki: „Nerodno bi ji res bilo, zaslužila pa bi! Le kaj se vti-ka med naju z Jerco!“ Peter je jasno zaslutil, da ju hoče Francka prav na svoji svatbi spet zblížati. Da bi se prijateljici ne bili vsega pogovorili, o tem niti malo ni dvo-mil. Seveda! Prav Jerci na ljubo naj pusti stalni kruh in lov: „Nak! Nikoli!“

Peter in fantje so prispeli v krčmo. Sedli so okrog velike mize. Češnjani so prav takrat peljali bale skozi Studor. Vsa vas jih je hitela gledat. Tkalčeva Jerca seveda tu-di.

Korošček Janez bi bil rad razveselil nevestino prijateljico. Zaklical ji je s sani: „Jerca! Hribarjev Peter te prav lepo pozdravlja.“

Ni se mu zahvalila. Zardela je, se obrnila in odšla: „Seveda. Še norčeval bi se rad iz mene. Če misli, da bom jaz tiščala za Petrom, se hudo moti.“ Tudi Jerco je minilo veselje, biti družica na Franckini svatbi. Pa... Odreči ni več mogla. Bi ji prijateljica zlepa ne pozabila.

Starešina Špan je imel prav, da je priganjal. Kar pohiteti so morali, da so pri Staretu še za dne znosili bale v zgornjico. Drug jih je zaklenil in spravil ključke, kakor je bila že od nekdaj navada.

Po večerji sta drug in ženin odšla na nevestin dom po žido in šopke. Zatreči nista marala. Da pojmeta kar naravnost čez polje, ko drži sren in sveti luna, sta rekla.

Pod Srednjo vasjo je Miha za-kriskal.

„No,“ ga je dregnili ženin in koj utihnil. Spomnil se je, da se brat in Grmova Minca rada vidita.

Pri Čudniku sta se ženin in drug hitro ogrela. Peč je bila zakurjena, kakor bi gorela grmada, in namesto z mrzlim vinom jima je nevesta postregla z vročim čajem.

Miha je pravkar razmišljal, kaj bi veselega povedal, da bi poživil zatikajoči se pogovor, ko je prihitel v hišo Jernejček in v eni sami sapi povedal: „Fantje gredo! Šimen, sedaj se pa pripravi!“

Šimen je samozavestno segel v žep irhastih hlač in pocingljal z denarjem: „V hišo naj pridejo, da se dogovorimo!“

V veži so se oglasili trdi koraki. Odprla so se vrata in vstopili so Hribarjev Peter, Hubadov Matija in Srednikov Balant: „Dober večer!“

„Bog daj!“ so hkrati odzdravili Čudnikovi in Staretova dva.

Čudnik je fante povabil k mizi. Matija in Balant sta sedla na

---

Svetovno znani so lipicanci, od-porni in skromni beli konji, ki jih vzgaja kobilarna v Lipici blizu Sežane.

Belokranjski sprevod z Zelenim Jurijem.

klop, Peter je pa položil pred ženina popisan papir. „Šimen! Tole pisanje smo ti prinesli.“

„Danes nekam slabo vidim. Posebno kaj takega, kar mi morebiti ni povsem po volji. Se mi utegnejo črke zmešati. Bo najbolj prav, če nam kar ti na glas prebereš.“ Šimen se je narejeno zaskrbljeno popraskal za ušesom.

„Ne boš nam ušel iz precepa, v katerega si sam silil!“ Peter si je popravil klobuk in stopil pod luč. Delal se je hudega, ustnice pa so se mu širile na smeh. Pričel je brati z glasom, kakor bi obtoževal ženina, da je razžalil najmanj pol sveta:

„Najmlajšemu zemljaku v Zgornji dolini Šimnu Staretu na znanje in v vednost, v preudarek in nadaljnje ravnanje.“ V preprostih verzih je potem povedal, da je v Stari fužini zraslo dekletko, ki ji je premotil srce Stareto Šimen iz Češnjice. A stara navada mora obveljati: ženina naj za nevesto domačim fantom plača.

Peter je razgrnjeno pismo položil na mizo pred ženina, ki se je čutil nenavadno počaščenega. Razvezal je mošnjo in položil na mizo tri cekine: „Ste zadovoljni?“

Fantje so bili presenečeni. Peter je skoraj ušlo, da je preveč. Razžalil bi ženina in nevesto, najbolj pa Čudnika. Hitro se je domislil pravega odgovora: „Res je dokaj, Šimen! Pa takega zaklada,

kakršnega si znal poiskati v naši vasi, ne odkupiš s kupi zlata.“

Peter in Šimen sta si trdo segla v roke in si povedala vse.

Francka je pristopila k ženinu: „Šimen! Še ti Petru reci, da mora priti zaplečevat! Meni se nekaj upira.“

Stareto je začuden pogledal tovariša in mu požugal: „Peter! Če mi to narediš... Pravzaprav bi te moral vabiti na svatbo.“

Peter je moral za trdno obljubiti, da pride v ponedeljek pod noč v Češnjico.

Fantje so spili vsak kozarec vina in kmalu odšli. So se dobro zavedali, da se na tak večer domači ljudje marsikaj radi med sabo pogovoré, kar druge prav nič ne briga.

Kljub mrazu se je pri nekdanjem Starem kladivu pozno v noč razlegala na vasi fantovska pesem.

Traróm, tatáa, tití, tití, titii, bu bu buu...

Izpred Stareta v Češnjici so se odtrgale velike sani „bovčanov“. Harmonika in klarinet, škant in bas in še dve trobenti.

Za njimi se je odpeljalo enajst sani vriskajočih svatov. Zdrveli so proti Srednji vasi, prevozili klanec pod cerkvijo v korak, pognali skozi Studor in se ustavili pred Čudnikom pri Fužini.

Svatje so se zbrali pred zaklenjenimi durmi. Moški v visokih škornjicah in irhovini, starejši tudi v kožuhih, ženske pa temno oblečene in vse pokrite v bele peče. Sonce se je poigravalo na razšo-

Poljansko svatbeno kolo v Beli krajini.

pirjenih grebenih in žida je pošumevala na poškopljenih spodnjih krilih.

Drug je stopil na prag, prijel za kovano kljuko in skušal odpreti.

Znotraj se nihče ni oglasil. Miha je potrkal s pestjo na duri: „Oprite, če še ne spite! Pri nas je že davno dan.“

V veži za durmi je odgovorila teta: „Smo dokaj prej vstali kakor vi.“

„Vas je mar pri belem dnevu strah, de se zakleplate?“

„Takah že, ki pred mirni dom prihrumé kakor turška vojska.“

„Vam nič kaj prav ne verjamemo. Saj dobro veste, da Turki v starih časih nikoli niso mogli v Bohinj in da so se vselej na Obrnahn obrnili. Od kod naj bi sedaj prišli, vas vprašam?“

Kakor je bil drug zgovoren, ni mogel tete spraviti v zadrego. Brž mu je vedela odgovoriti: „Tam od češnjiške strani, kjer dokaj zrelih je ljudi.“

„Tam smo mi doma. Pa na tisti strani smo sami kristjani.“

„Kaj pa potem tiščite v pošteno krščansko hišo?“

„Naj mar v ajdovskem stanišču iščemo nevesto za krščanskega ženina?“

„Pa ste se zmotili! Pri nas ni neveste za vas!“

„Hoho!“ je oporekal Miha. „Ne boste je utajili! Tri nedelje zapo-

Maribor — gospodarsko in kulturno središče slovenskega Podravja.

Vodni šport na Mariborskem jezeru.

vrstvo so jo s prižnice klicali. Nič se ne obotavljajte! Kar odprite!"

„Če je pa tako, naj pa bo!"

Znotraj je podrsnil zapah in duri so se odprle samo za moža ši-roko.

Miha je stopil ob stran, da je nevesta mogla prvega zagledati ženi-na, da bo čim več ljubezni v za-konu.

Francka je oprezovala, še vedno delavno oblečena, med hišnimi vrati. Nasmehnila se je Šimnu in stopila nazaj v hišo.

Ženinu so ponudili „prvo nevesto“, Čotovo Marino. Bila je našemljena. Na glavi je nosila povrh ru-te tudi slamniki. Spakovala se je, se sladkobno smejala in namenoma kazala škrbasta usta. Govorila je, kakor bi voda tekla.

Do solz so se nasmejali svatje, preden se je ženin z obilnim darom odkrižal napačne neveste. Proti koncu so kar skoraj vsi že posegali v besedo in uganjali burke še potem, ko je Šimen že Francki podal roko. In kakor po navadi prvi pogon pokaže, kakšen bo uspeh lova, tako so se svatje po posrečenem začetku nadejali vesele svatbe.

Koj pri Čudniku je začela ob dobri postrežbi židana volja rasti. Obrazi vseh so kar zažareli, ko je stopila v hišo poročno oblečena nevesta. Ženske so se najbolj čudile bogastvu zlata na avbi.

Franckin obraz pa je bil resno

zamišljen. Glas se ji je zatikal, ko je prosila domače odpuščanja. Ko jo je pa mama pokropila z blagoslovljeno vodo, ni mogla več za-držati joka. Pa jo je drug Miha hitro odvedel na voz in ji pripovedoval tako vesele, da se je morala smejati.

Izpred Hódnikovih vrat je vrsto veselih svatov gledal tudi Hribarjev Peter. Videl je nevesto Franco in videl tudi družico Jerco. Z ženinom se je peljala pokrita v nizko zavijačko. Res, nejevoljen je bil na Tkalčevo. Pa kakor je premišljeval, mu je bila bolj všeč kakor nevesta: „Ko bi Jerca le tako čudna ne bila!"

Svatje pa so drveli po dolini navzgor, kakor bi vozili s sabo vse veselje, kar ga je Bog stresel v Bohinj.

Pri poroki Francka ni jokala. Med sveto mašo je blagoslov za nevesto zbrano prejela.

Iz cerkve gredé ji niso nikjer zavirali.

Pri Staretu seveda so bila vrata zaprta. Miha se je čutil doma. Še vse drugače je znal brusiti jezik kakor na nevestinem domu. Nazadnje je moral pa le zlepa prositi, naj odprejo poštenim ljudem.

„Kdo pa je porok za vašo poštenost?" so hoteli vedeti znotraj.

Pristopil je starešina in povedal: „Poroki so trije: Bog Oče, Bog Sin in Bog Sveti Duh."

Duri so se odprle in ženinova mati je napila nevesti: „Sedaj si pa naša in pa Boga Očeta, Boga Sina in Boga Svetega Duha."

Obema se je milo storilo.

Pa že so „bovčani" udarili koračnico in zavili na skedenj. Starešina je prijel teto in jo peljal za njimi. Vrgel je godcem petak, prekrižal s peto tla in odplesal tri prve plese sam s teto. In so plesali in jedli in pili in peli, da jim je sapa pohajala. Le nevesta se prvi dan ni nikoli zavrtela.

Sonce je vrglo z gorá v goré sence gorá, pozlatilo vrhove in oblake nad njimi in utonilo v zaton. Čez most pri Svetem Janezu se je peljal na lahkih saneh, zaviti v težak lisičji kožuh, Vencelj Hru-bečka. Namesto puške je stiskal k sebi gosli.

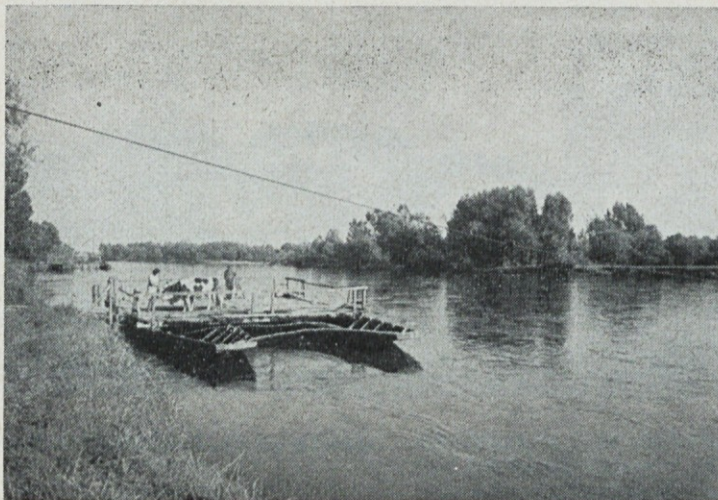
Pred Žmitkom pri Stari fužini je ukazal ustaviti. Poklical je Petra. Naj prisede, da gresta zaplečevat, mu je bolj ukazal, kakor ga pa povabil.

Zdelo se mu je pa še prezgodaj. Da počaka noči v gostilni, je rekel in naročil sebi in Petru in še vozniku jedi in pijače.

„Veš, Peter," se je že v temi nagnil Vencelj na saneh v studorskem klanecu k lovcu, „saj me je Šimen vabil na svatbo, pa sem odrekel. Grem rajši samo zaplečevat kakor fant. Tega si ti kriv, ko si mi svetoval, naj si izberem kakšno brhko Bohinjko."

„Lahko jo boste dobili."

„Bova malo pogledala. Se mi zdi, da bo pri Staretu danes zbran kar ves cvet iz Zgornje doline."

Mura je zlasti znana po bogati zalogi ščuk in po zadnjih plavajočih mlinih.

Slovensko Pomurje obsega poleg Prekmurja še Mursko polje, dolnjo dolino Ščavnice in vzhodne Slovenske gorice.

„Nemara res.“ Peter se je nehote spomnil Jerce.

Venceljna so se svatje, posebno pa ženin, hudo razveselili. Nevesta pa bolj Petra.

Tkalčevi Jerci je bilo malo nerodno. Pa ni utegnila premišljavati. Jo je Vencelj že prosil za ples. In jo je vrtil, kakor bi jo veter nosil, in jo zabaval, da se je glasno smejala. Nato je ukazal ples samo zase in za družico.

Čeprav si je Peter skušal dopovedati, da mu za Jerco ni nič mar, mu vendar ni bilo prav. „Kaj, če si je Vencelj prav Jerco izbral? Prav! Saj ji privoščim! Pa naj bo gospa!“

Peter se je pomešal med plesalce, nekajkrat plesal z drugimi dekleti, družice se je pa izogibal, čeprav se je bil namenil vsaj nekaj besedi spregovoriti z njo, že zavoljo neveste, Čudnikove Francke.

Kuharice so poklicale k večerji. Tudi pred godce so postavile polno skledo mesnine.

Godba je utihnila. Pa Vencelj je ugledal svoje gosli in igral, kakor bi se smejal in jokal. Svatom so žlice zastajale. Družica se je pa kar nekako zamaknila.

Petru je bilo hudo. Čimdalje bolj

se je odmikal. Proti polnoči ga je pa vzela tema. Vina, katerega je ženin dal postaviti fantom pred hišo poln škafo, niti pokusil ni.

Vencelj je lovca pogrešil. Koj je uganil, kaj mu ni bilo prav. „Buča bohinska,“ se je po tihem jezil. „Sem hotel počastiti njegovo dekletko, je pa golida narobe razumel. Morebiti pa res verjame, da se mislim ženiti.“

Prihodnji ples je Jerca Venceljnu odklonila. Tisto noč ni več plesala.

Vencelj si je pa gladil brado in se v dlani smejal: „So že kar prav zapele moje gosli. Kar brusita se! Trmoglava sta oba dovolj. Vama bo pa zakonski jarem manj škripal.“ Bil je dobre volje prav do jutra. Še družico je spet pripravil v smeh. Potem se je pa izgovoril, da mora v pisarno, in je čez Senožeti odšel domov.

Z vrha Rudnice ga je skozi daljnogled opazoval Hribarjev Peter. Skoraj bi bil prezrl košatega lisjaka, ki je pridrncal po stezi navzgor. Ustrelil ga je.

Vencelj je pok njegove puške prepoznal. Zamislil se je v svoja mlada leta. Če kdo, je on čutil s Petrom.

Pri Staretu so še dva dni svatovali. Zadnji so se razšli prav takrat, ko si je Hribarjev Peter v samotnem stanu na Ovčariji kupal žgance.

Zima se je bližala koncu. Peter je šel spet v gore. Pri pregledovanju terena je našel tri zanke, nastavljene srnjadi. Ob eni od njih je odkril sled čevlja in ugotovil, da je tam hodil žandar Kranberger, ne da bi zanko odstranil, kar bi po svoji dolžnosti moral. Očitno je hotel zatožiti Petra, kako malomaren je.

Peter je šel povedat vso stvar cesarskemu višjemu gozdarju Venceljnu Hrubečki. Vencelj se je tedaj Petru opravičil zaradi plesa na Staretovi svatbi: ni mu mislil Jerce odpeljati, saj je on že oženjen, čeprav ločen, in živi žena sedaj z drugim.

Peter je odšel domov, Vencelj pa v gostilno „Pri mostu“. Tam je našel žandarja Kranbergerja. Ta se je pritožil nad Petrom, kako slabo opravlja službo zapriseženega lovca, ker ne opazi v svojem lovišču nastavljenih zank. Vencelj je položil tedaj tri zanke na mizo in povedal, da mu jih je dal prav Peter in da ni takšnega lovca daleč naokoli.

(Se bo nadaljevalo)

mogoče se boste pa le malo nasmehnili . . .

Efbé

„Katere mišice,“ vpraša profesor pri izpitu anatomije kandidata, „bi začele delovati, ko bi se, recimo, jaz boksal?“

„Tiste okrog ust,“ odgovori kandidat, „za smejanje.“

Zdravnik pacientu: „Pri takem kašlju ne bi smeli piti ne vina ne piva ne žganja.“

Pacient: „Torej naj bi po vašem mnenju odslej samo še kašljaj?“

„Zakaj pa naredite luknjo v vozovnico?“ vpraša potnik sprevodnika na vlaku.

„Zato, da ne bi vi nosili prevelike teže.“

Psihiater pacientu: „Glasove slišite, ne vidite pa nikogar, pravite. Kdaj se vam to dogaja?“

Pacient: „Vselej, kadar telefoniram.“

„Natakar, v tem telečjem zrezku sem našel muho.“

„Nemogoče!“

„Kako nemogoče? Kaj pa je to, če ni muha?“

„Seveda je to muha, ampak zrezek ni telečji.“

Lovci se pogovarjajo.

„Včasih dobiš psa, ki je bolj pameten kot njegov gospodar.“

„Ja,“ se pohvali nekdo, „jaz sem že imel nekoč takega.“

„Ali si se že kdaj vprašal, kaj bi storil, ko bi imel Onassisove dohodke?“

„Ne še. Sem se pa že, kaj bi storil Onassis, ko bi imel moje.“

„Kaj si kupil svoji ženi za rojstni dan?“

„Hotela je krznen plašč iz tigrove kože ali pa pralni stroj.“

„In ti si kupil plašč?“

„Seveda, saj imitacije pralnega stroja še ni.“

„Moja teta ima na Dunaju cirkus bolh.“

„Kaj pa stric?“

„Se pa praska.“

Neki Skot ni navijal ure, dokler je stanoval blizu cerkve in je slišal cerkveno uro. Tapete je samo nabil na steno, da jih je lahko spet snel, ko se je selil. Bradavico na tilniku je uporabljal namesto gumba na ovratniku. Da je prlhranil nekaj črnila, ni delal pik na „i“. In na koncu življenja se je splazil v prijateljevo stanovanje, da se je tam brezplačno zadušil s plinom.

Kavboj vstopi v gostilno in naroči škač viskija za svojega konja.

„Vi ne boste viskija?“

„Ne, hvala, jaz vozim!“

„Koliko stane ta ura?“

„Petsto novih.“

„Pa je res čisto nova?“

„Res, čisto.“

„In je točna?“

„Popolnoma. V desetih letih ni zastala niti za eno minuto.“

Prijatelj prijatelju: „Za pusta sem bil tako pijan, da se sploh ne spomnim, zakaj so mi vzeli šoferško dovoljenje...“

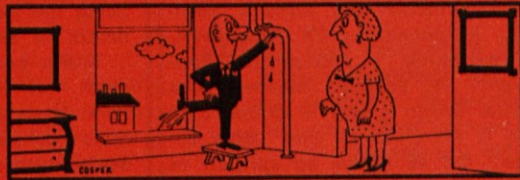
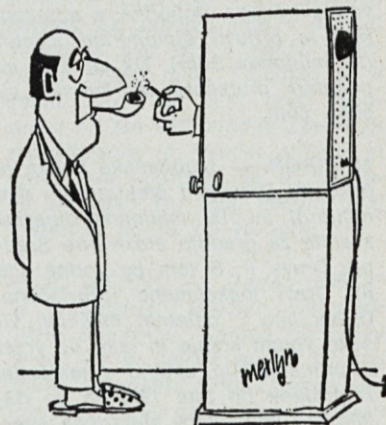
„Ali ti je torta všeč, možek?“

„Zelo! Kje si jo kupila?“

Pri brivcu.

„Zdi se mi, da ste že bili pri meni.“

„Ne, še ne! To brazgotino imam že lep čas.“

memben za prebivalce tega kraja. Poleg možnosti zaposlitve doma so dobili tudi telefon in preurejeno cesto.

LJUBLJANA. — Konec februarja je bil v Ljubljani tečaj za organiste in organistinje. Ta je bil že peti po vrsti in se ga je udeležilo 70 članov. V treh zelo delavnih dneh so naredili nov korak v glasbeno-liturgičnem izpopolnjevanju. Poleg tega so pripravili zelo uspel glasbeni nastop v ljubljanski stolnici. Srečanja postajajo tudi priložnost za medsebojna spoznavanja in pomoč. Mnogi od teh tečajnikov obiskujejo tudi orglarsko šolo, ki že več let uspešno deluje.

LJUBLJANA. — Dijaki bežigradske gimnazije so sprejeli v goste 24 dijakov Slovenske gimnazije iz Celovca. Najprej so si ogledali knjižni sejem, si medsebojno izmenjali poglede na svoje delo in se pomerili v košarki in namiznem tenisu.

MARIBOR. — Davčna uprava v Mariboru je pričakovala okrog 22 tisoč prijav občanov za odmero davka v minulem letu. Do roka jih je oddalo 16.242 zavezancev. Največ skupnega dohodka v minulem letu je prijavil diplomirani inženir (21 milijonov Sdin). Tik za njim so nekateri profesorji mariborske visoke šole.

MARIBOR. — Ljubljanska banka je odobrila Dravskim elektrarnam dve milijardi in 100 milijonov dinarjev kredita za gradnjo elektrarne Srednja Drava II. S tem bo vodna sila na Dravi maksimalno izkoriščena. Drava ima v poletnih mesecih visoko vodno stanje in tako bo vrzel v primanjkljaju znatno zmanjšana. Dograjena bo leta 1977 in bo dajala 112 megavatov električne energije.

MARIBOR. — Festival amaterskega dokumentarnega filma v Mariboru je pokazal velik jugoslovanski napredek. V mednarodni konkurenci je zasedel odlična prva mesta. Drugo mesto je dobila Elza Ban iz Maribora za film „Bela žogica“. Od 42 filmov so sprejeli 14 filmov, ki po vsebini in tehniki do-

državi, ki se je zdelo, da je hotela nekoč resno dokazati, da marksistični gospodarski sistem ne zahteva nujno odprave izpovedovanja nesoglasnih demokratičnih mnenj.

Naj bodo vzroki za to kakršni koli, tačasna notranja politika beograjskega režima meče senco na dobro ime Jugoslavije na Zahodu. Ta politika mora veseliti v Kremlju tiste, ki sanjajo o tem, da bi postala Jugoslavija spet sovjetska satelitska država, kot pred zgodovinskim prelomom leta 1948.

New York Times, New York, 25. feb. 1975.

REVIJA „PRAXIS“ USTAVLJENA

Iz Zagreba je čuti, da ne bo mogla revija *Praxis* več izhajati, ker so se baje „tiskarji uprli, da bi tak onè tiskali“. Uredništvo *Praxisa*, ki ji je hrvaška vlada že ukinila denarno podporo, je naznanilo za prihodnjo številko obširne dokaze o protiustavnosti administrativnih ukrepov proti njihovim beograjskim kolegom.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 14. feb. 1975.

Revija *Praxis*, ki jo je izdajala skupina znanstvenikov na Hrvaškem, je ukinjena. Dnevnik *Politika* piše, da so tisti člani uredniškega odbora, ki so komunisti, ugotovili, da ni bilo v tej skupini „ne volje ne potrebnih moči, da bi spremenila smer“, kot to zahteva partija.

Supek, član uredniškega odbora revije, je povedal, da so bili tiskarji naprošeni, naj odklonijo naročila *Praxisa*.

Praxis je hotela biti prostor kritike marksizma. Napadala je stalinezem, ne da bi prizanašala jugoslovanskemu režimu. Mera je postala polna z nekim člankom, objavljenim v zadnji številki. Pisec le-tega, pisatelj Dobrica Čotić, ki je bil l. 1968 izključen iz ZK, se je lotil znanstvenikov, ki si ne upajo bojevati se „za svobodo proti licemerstvu birokratskih oblasti“, in ki sprejemajo ukaze, ne da bi se skušali prepričati, ali ti, ki ukazujejo, govorijo resnico ali ne. Jugoslavijo vodijo, je še zapisal, „duhovni nihilisti“ (= taki, ki se ne menijo za nravna načela; op. NL), ki so skvarili „poštene pisatelje“ s tem, da so jih obsuli s posebnimi pravicami.

Ni bilo prvič, da je bila objavljena takšna in tako močna kritika. Dolgo časa so skušale oblasti s tem potrpeti, na ta način so hotele dokazovati, da je v socializmu svoboda govora možna. A po 1971 je začel Tito boj proti vsem odklonom. Najbolj odločeni oporekovalci so bili prisiljeni k molku.

Le Monde, Pariz, 22. feb. 1975.

ŠTIRJE PROFESORJI NA LJUBLJANSKI UNIVERZI BODO „LETELI“

Potem ko so odslovili osem profesorjev beograjske filozofske fakultete, je sedaj nevarnost, da leté štirje profesorji fakultete za sociologijo, politične vede in novinarstvo v Ljubljani. Gre za Vladimirja Arzenška, Tineta Hribarja, Janeza Jerovška in Veljka Rusa, ki že več let zagovarjajo nazore svojih beograjskih kolegov.

Predsedstvo ZKS meni, da se je fakulteta oddaljila od prvotnih ciljev in je spravila na dan teorije, ki so „marksizmu in samoupravnemu socializmu tuje“. Na določenih področjih naj bi se bila spremenila v „trdnjavo“ tehnokratičnih in liberalnih sil. Napor partije, da bi naredila iz nje resnično središče marksističnega vzgojeslovja, naj bi bili naleteli „na fakulteti in zunaj nje“ na močan odpor“ sil, ki naj bi izrabljale težave v samoupravni družbi in skušale vsiliti „buržuazne, etatiistične in birokratske“ ureditve.

Štirje profesorji so obtoženi, da so „sejali duhovno zmedo“ med študenti, ko so ustvarjali zmotna nasprotja med znanostjo in ideologijo, neodvisnostjo univerze in samoupravljanjem, svobodo ustvarjanja in politiko partije. Njih delovanje naj bi krepilo opozicijo proti samoupravnim socialistom in „maličilo našo stvarnost“, da bi „varalo“ znanstveni svet in javno mnenje v tujini.

Predsedstvo naroča organizaciji ZK na fakulteti, naj odpravi ugotovljene slabosti, in jo opozarja na to, da morejo biti predavatelji samo taki, ki jamčijo, da bo univerza središče resnične marksistične kritike in samoupravne teorije in prakse.

Spričo pojava, ki se uradno imenuje „ideološka in politična ofenziva“ ZK, ni dvoma, da bo partijski komite na fakulteti poslušal ta poziv k „treznosti“ in da bodo štirje profesorji v kratkem izgubili svoja mesta.

Le Monde, Pariz, 14. feb. 1975.

Nikogar ne more presenetiti, da trobi jugoslovanska partija sedaj tudi k pregonu profesorjev z ljubljanske univerze. Saj ni bila kampanja proti beograjskim profesorjem okrog *Praxisa* osamljeno dejanje, marveč vse bolj del napada na vse, kar se danes, dobra tri leta po začetku politike zaostritve, še ni podredilo. Pri tem more iti za povsem različno usmerjene ljudi.

Beograjski profesorji okrog *Praxisa* npr. niso, kakor marsikdo na Zahodu misli, revizionisti socialno-demokratske smeri; imajo se veliko bolj za dosledne marksiste. Njihov program omenja, da preide oblast po „revoluciji“ (ki naj bi se bila baje že izvršila) v roke delavskega razreda, ne pa v roke privilegirane, neodstavljive in na vojsko se oslanjajoče birokracije. Zato veljajo ti za pristaše „odklona na levo“.

Nasprotno pa ljubljanskim profesorjem, ki so sedaj na vrsti, bolj očitajo „odklon na desno“ od marksizma, kot kažeta uporabljana izraza „liberalistični“ in „tehnokratični“. Morda gre za kasno čistko skrivnih pristašev reformnega komunista Kavčiča, ki so ga vrgli 1972 in čigar poparnosti oblasti še niso zmanjšale.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 14. feb. 1975.

MIHAJLOV — OBSOJEN NA SEDEM LET STROGEGA ZAPORA

Enainštiridesetletni Mihajlov je že od 7. oktobra 1974 v preiskovalnem zaporu. Obtožen je zločina „sovražne propagande“ po 118. paragrafu jugoslovanskega kazenskega zakonika, po tistem gumijastem paragrafu, po katerem se po zgledu drugih evropskih komunističnih držav v današnji Jugoslaviji lahko znajde za mrežami vsakdo, ki se ustno ali pisмено o obstoječih razmerah kritično ali celo opozicijsko izjavi.

Postopek proti literarnemu kritiku je tudi tokrat zbudil pozornost in številne proteste zunaj Jugoslavije. Med podpisniki protesta je tudi Aleksander Solženicyn, ki na prvi strani drugega dela svojega romana *Arhipel GULag* omenja Mihajlova.

Obtožnica med drugim navaja, da je Mihajlov in letu 1974 „dopisoval in se povezoval z različnimi reakcionarnimi krogi in sovražno razpoloženimi posamezniki na Zahodu“. Njegovo sovražno delovanje je bilo v tem, da je pisal članke za večinoma ruske časopise in revije na Zahodu; v njih naj bi „zlonamerno in neresnično poročal o jugoslovanskih družbenopolitičnih razmerah“. Sedanje razmere in novo ustavo Jugoslavije da je primerjal z Mussolinijevo Italijo. Trdil naj bi, da v Jugoslaviji ni svobode misli, govora in tiska. Ta trditev da je dokazana tudi iz dejstva, da je Mihajlov ob prepovedi najnovejšega Solženicynovega dela v Jugoslaviji dejal, da se smejo objavljati le take knjige, ki ne škodujejo obstoju enostranske komunistične diktature. Mihajlovu tudi očitajo, da je v enem svojih člankov tvegale napoved, da sta za Jugoslavijo v bodoče slej ko prej odprti le dve poti: ali prehod na demokratični socializem z večstranskim sistemom, ali pa vrnitev v stalinizem.

Mihajlov je rekel, da zanj prepoved objavljanja člankov, ki jo je izreklo sodišče ob zadnji obsodbi, velja le za v Jugoslaviji. Njegovi članki so istočasno izšli v ameriškanskih in drugih zahodnih kakor tudi ruskih emigrantskih revijah, je izjavil. Očitke, da se je ukvarjal s sovražno „propagando“, zavrača kot podtikanje: izrazil je le svoje mnenje; o „sovraž-

(Dalje na str. 38)

segajo visoko raven. Festival so pripravili člani Kino-kluba iz Maribora.

MARIBOR. — Zavarovalnica Maribor je uvedla skupinsko zavarovanje za člane Avto-moto društva. Ti imajo pri kasko-zavarovanju 20% popusta. Prav tako dobijo vozniki, ki so vozili več let brez prometnih nesreč ugodnosti in znižanje pri zavarovanju svojih avtomobilov.

MARIBOR. — V mariborskem okraju je še vedno 7,5% nepismenih in le 44% prebivalcev ima dokončano osnovno šolo. Nujno pa bi potrebovali 370 učiteljev.

MIRENSKI GRAD. — Med zimskimi šolskimi počitnicami so se na Mirenskem gradu pri Novi Gorici zbrali katehetje iz cele Slovenije. To delavno srečanje je bilo že peto po vrsti in po udeležbi najštevilnejše (106 katehetov in katehistinj). Tečaj je trajal ves teden in usmeril vso pozornost na katehizacijo odraslih. Brez povezave s starši in odraslimi je tudi delo z otroki veliko manj uspešno. Tako se Cerkev v Sloveniji vedno znova spoprijema z novimi nalogami.

MURSKA SOBOTA. — Po podatkih Zavoda za zaposlovanje v Murški Soboti je bilo lani v občini zaposlenih 12.000 ljudi. Trenutno je v občini kar 1136 ljudi brez zaposlitve, od teh 930 mladih. Zavod za zaposlovanje je izvedel anketo in preko nje ugotovil, da bi se rado zaposlilo kar 3500 mladih ljudi v starosti od 15. do 18. leta.

NOVO MESTO. — „Teden cvička“ je organiziralo Društvo vinogradnikov Dolenjske. Namen prireditve je bil, da bi cviček postal še bolj znano in pristno vino. Ocenjevanje vzorcev je bilo na Otočcu, razstava s poskušnjo pa v hotelu „Kandija“. Ob tem so bila organizirana strokovna predavanja za vse pridelovalce te žlahtne kapljice.

PIRAN. — Med Portorožem in Piranom je že v zgodnjem srednjem veku stal samostan bernardincev. Ti so bili na našem obmorskem področju prvi oznanjevalci krščan-

(Dalje na 38. strani)

ZJUTRAJ POZDRAVIM BOGA

Ko se je nekoč gost v neki krčmi norčeval, češ da on nikdar ne moli, mu je krčmarica rekla: „Moj pes tudi ne.“

Res, živali ne molijo, ker sploh ne vedo za Boga. Le kako naj bi vedele, ko nimajo pameti?

Človek pa ve za Boga: saj kako naj bi se svet naredil sam? Laže bi se naredile igrače same kot svet, ker so veliko manj-

erich kästner

emil in detektivi

Medtem ko se je Emil vozil na tramvaju, sta babica in Poni Klobuček, njegova sestrična, čakali nanj na postaji ob cvetličarskem kiosku, kakor je bilo domenjeno. Veliko ljudi je prihajalo mimo, a Emila ni bilo med njimi. Ko sta prišli domov, je nastalo pri Ponijinih starših veliko razburjenje.

Na Trautenauski ulici je mož v trdem klobuku zapustil cestno železnico. Emil je to videl, vzela kovček in šopek cvetja in zlezal z voza.

Tat se je napotil mimo sprednjega voza, prekoračil tire in zavil na drugo stran ulice. Emil je opazil, da je mož najprej neodločno obstal in nato zavil po stopnicah na neko kavarniško teraso.

Zdaj je bilo spet treba biti previden. Emil se je urno razgledal, odkril na vogalu časopisni kiosk in urno, kolikor je mogel, stekel zad za njega. Skrivališče je bilo odlično. Fant je postavil prtljago na tla, si snel čepico in oprezoval.

Mož se je bil usedel na teraso, tik ob ograji, kadal cigareto in je bil očitno povsem zadovoljen.

Kakšen smisel pa v bistvu ima to, da se skriva za nekakšnim časopisnim kioskom, kot da je tat on in ne oni drugi? Kaj pomaga, da ve, kako sedi mož v kavarni Josty ob Cesarskem drevoredu, pije svetlo pivo in kadi cigarete? Če lopov zdaj vstane, se lahko dirka nadaljuje. Če pa ostane, potem lahko Emil še dolgo čaka za tem kioskom.

Na lepem je tik za Emilom zatrobilo! Prestrašen je skočil v stran, šinil naokoli in videl, da stoji pred njim neki deček in se mu smeje.

„Človek božji, nikar ne padl pri priči s stolčka!“ je rekel deček. Bil je njegov znanec Gustav.

„Kdo pa je pravkar za mano zatrobil?“ je vprašal Emil.

„Človek božji, jaz seveda! Ti pač nisi iz Wilmersdorfa, kaj? Drugače bi že zdavnaj vedel, da nosim v hlačnem žepu trobljo. Tu me namreč poznajo kot slab denar.“

„Jaz sem iz Neustadta. In prihajam ravno s postaje. Opazujem nekega tatu.“

„Kaj? Ali sem prav slišal: rekel si — tatu,“ je menil oni fantič, „koga pa je neki okradel?“

„Mene!“ je rekel Emil in je bil kar ponosen na to. „Na vlaku. Medtem ko sem spal. Sto štirideset mark. In zdaj sedi tamle v kavarni.“

„Torej meni se zdi zadeva s tatom izvrstna. In, človek božji, če nimaš nič proti, ti bom pomagal.“

„Za to bi ti bil vražje hvaležen!“

„Zdaj pa na delo!“ je rekel Gustav. „Imaš še kaj denarja?“

„Niti pare!“ „Kako pa bi bilo,“ je nadaljeval Emil, „če bi pripeljal sem še nekaj prijateljev?“

„Fant, to je odlična misel!“ je vzkliknil Gustav ves navdušen, „to

bom storil! Samo po dvoriščih moram zdrveti in trobiti, pa bo pri pričr trgovina polna."

"Le daj!" mu je svetoval Emil, "ampak kmalu se vrni! Drugače se bo tistile lopov kam pobral."

"Hitro bom opravil! Sicer pa ta podgana je jajca in take reči. Ta bo še nekaj časa ostal. Na svidenje, Emil!" In jo je ucvrl.

Emil je začutil čudovito olajšanje.

Čez deset minut je Emil znova zaslišal trobljo. Obrnil se je in videl, kako je prikorakalo vsaj dva ducata fantov, vsem na čelu Gustav.

"Vsi skupaj, stoj!" je poveljeval Gustav. "Torej, gospoda moja! Tole tu je Emil. Drugo sem vam že povedal. Tamle sedi tista svinja, ki mu je ukradel denar. Tistile desni ob robu, s črno melono na strehi."

"Gustav, tega bomo dobili!" je rekel neki deček z roženimi naočniki.

"To je profesor," je pojasnil Gustav.

Potem se mu je po vrsti predstavila vsa družčina.

"Tako," je dejal profesor, "zdaj bomo najprej dali pospešek. Dajmo! Prvič, denar sem!"

Vsakdo je dal, kar je imel. Kovanci so padali v Emilovo čepico.

"Naš kapital znaša pet mark in sedemdeset pfenigov," je poročal radovednim poslušalcem mali Dienstag. "Najbolje bo, da razdelimo denar med tri osebe. Za primer, da se bomo morali ločiti."

"Zelo dobro," je rekel profesor. On in Emil sta dobila vsak po dve marki. Gustav je dobil eno marko in sedemdeset.

"Lepa hvala," je rekel Emil, "ko ga bomo dobili, vam bom denar povrnil. Kaj bomo naredili zdaj? Najrajši bi najprej kam spravil svoj kovček in cvetje."

"Fant, daj to ropotijo meni," je menil Gustav. "Nesel jo bom tjale v kavarno Josty, jo oddal pri točilni mizi in ob tej priložnosti malo ovohal gospoda tatu."

"Ampak napravi to spretno," je svetoval profesor.

Gustav se je pobral...

"Gospod ima obraz kakor nalašč za fotografijo," je rekel, ko se je vrnil. "In reči so dobro spravljene. Lahko pridemo ponje, kadar nam bo prav."

"Zdaj bi bilo dobro," je predlagal Emil, "da bi imeli bojni posvet. Ampak ne tukaj. To zbudi preveč pozornosti."

"Gremo na Nikolsburški trg," je svetoval profesor. "Dva izmed nas ostaneta tule pri časopisnem kiosku in bosta pazila, da jo možak ne pobriše. Pet ali šest jih postavimo kot štafete."

Gustav je začel organizirati poročevalsko službo. "Jaz ostanem tu pri prednji straži," je rekel Emilu, "le nič ne skrbi! Ne bomo ga pustili proč. In malo pohitite! Ura je že nekaj minut čez sedmo!"

Razpostavil je štafete. In drugi so z Emilom in profesorjem na čelu zavili na Nikolsburški trg.

(Bo še)

Še. Pa vsak pameten človek ve, da se ne vlakec ne konj ne punčka iz celuloida ne kocke niso naredile same. Tistemu, ki bi trdil, da so se, bi se smejali.

In kakor vsak olikan človek zjutraj pozdravi tiste, ki jih sreča, tako vsak veren človek zjutraj pozdravi Boga.

A kako naj ga pozdravi?

No, to res ni težaval Saj Bog ni tako občutljiv kot ljudje, čeprav je veliko večji od njih! Mogoče prav zato ni tako občutljiv. Glavno je, da nam pride pozdrav iz srca. Ja, točno to: čim bolj iz srca, tem bolj!

Ali bi radi nekaj primerov takega pozdrava? Tu so!

"Dobro jutro, ljubi Bog! Naspal sem se. Najlepša hvala za to! Prosim te, da me čez dan tako vodiš, da ne bom nikomur ničesar slabega storil, temveč veliko dobrega! Da bom mami pomagal v kuhinji, da se bom s Tatjano mirno igral, da bom v šoli pazil in se kaj naučil. Zvečer se bova pa spet pogovorila."

"Dragi Bog, dober dan! Sonce že sije v sobo, ti si mi ga poslal, hvala ti zanj! Tudi mama že kuha kavo, prav sem jo duham. Hvala ti za mamo in za kavo. Če bom čez dan kaj napačnega hotel storiti, pa se mi ti v srcu oglasi, da tistega ne bom storil! Naj ves dan delam samo to, kar je tebi všeč!"

"Sveti angel varuh, spet si eno noč čul nad menoj, ko sem jaz spal. Hvala ti za to! Pa še čez dan malo popazi name, da se mi ne bo kaj zgodilo, pa da bom priden!"

Na te in na podobne načine je mogoče moliti.

stva. Svoj samostan so imeli tudi v Kopru in Izoli. Na Bernardinu, kjer je stal nekdanji samostan, gradijo veliko hotelsko naselje. Ob izkopavanjih temeljev so našli na bogate ostanke tega samostana. Arheologi spremljajo gradbeno delo in pozneje bodo prostor uredili, da bo ta nov turistični center obogaten s kulturno preteklostjo.

PTUJ. — V ptujski bolnišnici so Leopoldu Bombeku iz Placarja pri Ptujju uspešno prišli roko, ki mu jo je cirkularka pod laktjo odrezala. Kosti so bile zdrobljene in roka je visela le še na koščku kože in delih mišičevja. Dežurni zdravnik Milčič se je takoj odločil za operacijo in v štirih urah dobro opravil svoje delo.

PTUJ. — Zgodovinski arhiv v Ptujju je pripravil ob slovenskem kulturnem prazniku tako imenovani „teden odprtih vrat“. Vsakdo si je lahko brezplačno ogledal razstavo „Ptuj na starih fotografijah, načrtih in zemljevidih“. Razstava je bila pripravljena z namenom, da bi občani bolje poznali bogastva kulturne preteklosti v svojem mestu.

PUEŠČA. — V tej vasi blizu Murske Sobotne živi okrog 600 ciganov. Naselje šteje okrog 120 hiš. Nekateri pa so v tako slabem stanju, da niso vredne imena. Pred več stoletji so se iz svoje domovine v Indiji raztepli po svetu. Bili so odlični rokodelci in ljubitelji konj — simbol svobodnega življenja. Danes jih najdemo vsepovsod po Evropi. Žal jih družba odriva in ustvarja izoliranost. Le redkokje jih sprejemajo kot enakopravno narodnostno skupnost s svojimi značilnostmi. V Puešči so se v življenje okolja dobro vživeli. Možje so skoraj vsi zaposleni. Otroci imajo svoj vrtec in šolo. Njihovo življenje postaja lepše in barikade do drugih ljudi so skoraj povsem izginile.

RUŠE. — Ob slovenskem kulturnem prazniku so v Rušah odprli prenovljeno knjižnico. Ob tej priložnosti je bila svečana akademija. Poimenovali so jo po domačinu, pesniku Janku Glaserju. Nabavili so novo opremo in 420 novih knjig.

nosti“ že zato ne more biti govora, ker goji do Jugoslavije najbolj prijateljske misli. Dejansko pa je imel za svojo dolžnost v razumu in v vesti, da kot demokratični socialist Jugoslavijo svari pred nevarnostjo vrnitve v novi stalinizem.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 26. marca 1975.

Huda obsodba publicista in literarnega kritika Mihajla Mihajlova, ki je bil zaradi „sovražne propagande proti državi“ v Novem Sadu obsojen na sedem let strogega zaporja, je med razumniki jugoslovanske prestolnice izzvala različne odmeve: zmedenost in prizadetost pri tistih, ki si lahko dovolijo zasebno mnenje, pa napadalnost uradnih tolmačev, ki morajo zastopati mnenja svojih časopisov in nadrejenih in menijo, da je Mihajlov 1. popolnoma nepomembna prikazen, ki je sploh nihče ne pozna, 2. pa nevaren hudodelec in zarotnik, ki je z nekaj članki zakrivil toliko kaznivih dejanj, da spada za sedem let za rešetke.

Med postopkom sta Mihajlova branila dva začudljivo pogumna advokata. Oba sta zahtevala oprostitev.

V sklepni besedi je Mihajlov napovedal, da bo znova obsojen. Državni tožilec da mu je celo oponesel, da sploh nima pravice do političnega mnenja, ker ni član partije. „Po naši ustavi ima vsakdo pravico do svojega mnenja; a ko bi bilo to v resnici takó, potem jaz ne bi tukaj sedel.“ je dejal Mihajlov.

Težka obsodba, h kateri je bil povabljen neki šolski razred, je naredila na gledalce močan vtis. Sodnik Cvetković jo je utemeljil med drugim tudi s tem, da prepreči podobna dejanja posameznikov in skupin: z ostrašitvijo tako obtoženega Mihajlova kot vseh državljanov. Vsekakor ve sedaj vsakdo, ki doslej tega ni vedel, da more trditev, da v Jugoslaviji ni svobode izražanja misli — saj je bila to glavna točka v obtožbi Mihajlova — tistega, ki jo izreče, pripeljati za sedem let za rešetke.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. marca 1975.

Tito hoče „brezkompromisno razbiti“ vse, kar v Jugoslaviji še kaže življenjske znake oporekvalstva. Kako je to mišljeno, je pokazal sodni postopek proti Mihajlovu: pisatelj, ki ga jugoslovanska država sedaj že deset let preganja, je bil spet obsojen, to pot na sedem let zaporja. Oblast ga je obdolžila, da je v tujini priobčil razne članke. Doma pa ne sme že dolgo nič več pisati. Prav tako ne sme oditi iz Jugoslavije — a doma mu ne dajo ne dela ne podpore.

Obsodba Mihajlova ni osamljen primer. Je le en primer več v dolgi vrsti političnih kazenskih obsodb proti razumnikom. Na Hrvaškem npr. sedita že leta v strogem zaporu univerzitetna docenta Djodan in Veselica, in sicer v takih razmerah, da je že več zahodnih dobrodelnih organizacij zanju posredovalo. A je bilo vse zaman.

Sedanje jugoslovansko vodstvo misli, da potrebuje tako politiko kot dokazovanje svoje moči. Res, Tito, vojska in tajna policija so danes močni. Toda, ali to zadošča proti stalnemu sovjetskemu ogrožanju? Ljudje se prepuščajo otopelosti in naveličanosti spricho trde in gospodarsko brezuspešne politike.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 4. marca 1975.

PISANJE TUJIH ČASOPISOV O JUGOSLAVIJI NAJ BI BILO SMEŠNO IN NEUMNO

Kot „smešne in neumne“ je označil Tito na seji CK ZKJ v Beogradu kritične izjave in tolmačenja mednarodnih časopisov o čistkah na jugoslovanskih univerzah in o stalnih zatiralnih ukrepih proti osebnostim jugoslovanskega razumništva.

„Kako je vendar smešno in neumno, tovariši,“ je dobesečno vzkliknil Tito, „če ta tisk v tujini na tako poseben način piše o nekem Mihajlovu!“

Našel je poleg njega tudi nekaj drugih, npr. tiste, ki so se zbrali okrog revije *Praxis* in z njimi povezane profesorje. „Kampanja v tujini se nadaljuje, je smešna, a ne dramatična,“ je pojasnil Tito. Veliko škode, da ne more več povzročiti. Kar zadeva „sovražnike znotraj dežele,“ ugotavlja, „smo že tako napredovali v svojem razvoju, da se nam ni treba bati nobenih nakan iz te smeri.“

Na drugem mestu govora je Tito izrazil svojo zaskrbljenost nad notranjim stanjem partije same: „Danes se bojujemo celó znotraj Komunistične zveze proti dejavnostim tistih, ki ji ne bi smeli pripadati. Obstajajo manjše in večje skupine, ki skupaj delajo in imajo povezave s tujino.“ (Pod „tujino“ na tem mestu očitno ni bil mišljen Zahod.) „Zaradi tega smo izredno zaskrbljeni,“ je rekel Tito.

Osnovni ton Titovega govora se je zdel opazovalcu nepotrpežljivost do vse prepočasi delujočega partijskega in državnega stroja. Treba da bi bilo hitreje, temeljiteje in uspešneje ukrepati, predvsem tudi pri „čiščenju družbe od nezaželenih oseb“: preveč je govorjenja, premalo ukrepanja.

Tito je navedel ogromno število, 700.000, nekdanjih članov partije, ki so ob različnih dogodkih ali bili izključeni ali pa so sami od sebe izstopili. Te ali večino njih da bi bilo vredno spet pridobiti, kot tudi „milijone zunaj partije“.

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 27. feb. 1975.

Čemu Titov napad na tuji tisk, ki naj bi „neumno“ pisal o oporekovalcu Mihajlovu? Ta tisk piše seveda drugače, kot bi Tito želel (on bi najrajši videl, da bi ta o Mihajlovu sploh nič ne pisal). A da se tuji časopisi ne pustijo speljati, da bi trobili v isti rog z njim, ali je to tako nekaj novega?

Frankfurter Allgemeine Zeitung, Frankfurt, 27. feb. 1975.

JASNA NAVODILA POLJSKIH ŠKOFOV

Poljski škofje so dali svojim duhovnikom navodila o ravnanju z uradniki službe državne varnosti. V škofovski objavi se glasi, da so bili nekateri duhovniki neuradno povabljeni k „zaupnim razgovorom“ z uradniki državne varnosti. Škofje opozarjajo, da so duhovniki kot državljani dolžni iti na državne urade le, če so prej prejeli običajno povabilo. Zaradi koristi Cerkve se ne smejo duhovniki in redovniki nikdar pogovarjati z uradniki službe državne varnosti nekako zasebno.

Dalje so opozorili škofje, da ugotavljajo v zadnjem času povečano dejavnost „Cerkvi sovražnih krogov“, ki ima za cilj v javnosti umazati podobo škofov, duhovnikov in dušnopastirskega dela. Vse vernike so opozorili, naj se ne menijo za te poskuse.

Süddeutsche Zeitung, München, 21. jan. 1975.

DELAVCI PO REVOLUCIJI

(To razmišljanje je napisal beograjski filozof Mihajlo Marković, član pregnane „Praxis“-skupine. — Op. NL)

Revolucionarna avantgarda obljublja delavcu, da ga bo osvobodila od izkoriščanja in mu dala popolnoma na razpolago presežke njegovega dela. Šele po revoluciji mu postane jasno, da ogromen del tega presežka pobere država, večina tega pa steče v žepe njegovih bivših voditeljev. V veliko večji meri kot visoke plače postajajo ogromni materialni privilegiji, ki jih imajo ti, nova oblika izkoriščanja.

Delavcu je bilo tudi rečeno, da bo po revoluciji udeležen pri vodstvu dežele. Kasneje pa ugotovi, da ima v najboljšem primeru nekaj besede v svojem podjetju, v najslabšem primeru je pa celó tu popolnoma podrejen šefu. Edino področje, kjer more razviti svoje sile, je proizvodnja — seveda kar zadeva količino te. V vsem ostalem pričakujejo od njega le

(Nadaljevanje s p r e d a j, na 24. strani)

Poleg je tudi čitalnica z dnevnim časopisjem in revijami.

SLOVENJ GRADEC. — Reka Mislinja je že več let mrtva in v njej ni več življenja. V Slovenj Gradcu priteče v reko toliko odpadnih in strupenih snovi, da so začeli s sanacijo reke. V zadnjem času so urejevali mestno kanalizacijo, sedaj pa gradijo čistilne naprave za vso odplako, ki jo daje mesto. Dela bodo končana prihodnjo pomlad.

SOLČAVA. — Etapna dela pri moderniziranju ceste v Logarsko dolino bodo letos končana in cesta dokončno asfaltirana. Dosedanja cesta je zelo ozka in zato jo je treba na mnogih krajih ne samo razširiti, ampak tudi popraviti traso. Širijo jo najlažje proti strugi tako, da obrežje Savinje primerno utrdijo in zavarujejo. Na mnogih krajih je potrebno narediti novo strugo in jo regulirati.

ŠTORE. — Po lanskem potresu so otroci železarjev morali ostati doma, ker se je stara hiša, kjer je bil zasilni otroški vrtec, skoraj porušila. V kratkem času je ob novi šoli zrasel lep vrtec za 120 otrok. Ob njem se urejajo še dodatni prostori za otroške jasli.

STUDENICE. — Ob vznožju Boča in komaj 3,5 km od Poljčan leži vasica Studenice z znamenitim samostanom iz leta 1237. V njem so menihi opravili za razvoj slovenskega naroda ogromno delo. Imeli so šole in učili kmete boljše obdelovati zemljo. V času turških napadov je bil samostan odlično zaklonišče prebivalcem. V 15. stol. je bil najvplivnejši samostan na Štajerskem. L. 1788 je bil velik požar, ki tudi samostanu ni prizanesel. Ljudje so ga obnovili, sedaj pa počasi razpada, ker za njega nihče ne skrbi. Vaščanom je v ponos, vsej Štajerski pa bogat pričevalc kulture v preteklosti. Ob tem je prav, če se spomnimo tudi samostanov, kot so npr. Žiče, Jurklošter, Bistra, Pleterje, Gornji grad, Stična, Vetrinj, Kostanjevica ob Krki in mnogi drugi, ki so opravili za naš narod enako koristno poslanstvo na kulturnem in gospodarskem področju.

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v mednarodnih poštah kupnih pristožbino za dvoje pisem v tujino.

● **JANKOVIČ**, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● **PREVAJALSKA PISARNA** V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi. Dipl. filolog **JOSEPH ARECH**, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● **PREVAJAM** iz slovenščine v nemščino in obratno hitro in poceni. Vse prevode sodno overovim. Sodni prevajalec **Monika ZIBELNIK**, 8 München 50, Franz-Albert-Straße 12, BR Deutschland. Telefon (zvečer in konec tedna) 089 - 812 30 59.

● **SLOVENEK** iz Murske Sobotne, star 20 let, želi spoznati dekle in se z njo poročiti. Naj mi piše in pošlje fotografijo (ki jo na zahtevo vrnem). Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 6).

● **SLOVENEK** s poklicem, 36 let, zaposlen v Nemčiji, želi spoznati verno slovensko dekle od 25 do 35 let. Naslov posreduje uprava „Naše luči“, če pošljete pristojbino, kot je navedena v barvnem pasu te strani spodaj. (Št. 7).

● **SLUŽBA V RIMU**: Hotel Bled, Via S. Croce in Gerusalemme 40, I-00185 Roma, Italia, tel. (06) 777 102, sprejme v službo kvalificirano natakario, Slovenko, z znanjem nemškega jezika.

Ponudbe z življenjepisom pošljite na gornji naslov!

● **PRODAM** enostanovanjsko HIŠO, takoj vseljivo, z nekoliko obdelovalne zemlje, blizu Gornje Radgone, za 20.000 DM. Informacije dobite pri: Kramberger, Lastomeri 10, YU-69245 Sp. Ivanjci, Slovenija, Jugoslavija.

● **PRODAM VIKEND-PARCELO** 2.200 m² na Srednjem nad Bresternico. Idealna lega. Informacije: Wilhelm Gruber, 8 München 70, Passauer Str. 47, BR Deutschland.

● **PRODAM POSESTVO** s hišo in poslojem na Studencu pri Sevnici, 70 m od glavne ceste, rodovitna zemlja, sadje, dober gozd. Informacije: Mrs. Amelia Janc, 361 Concord Ave, M6H-2P9 Toronto, Ont., Canada.

● **PRODAM** takoj vseljivo HIŠO ob asfaltni cesti blizu Ljutomera, na Cvenu št. 80. Informacije: Janko Zemljak, D-4620 Castrop-Rauxel, Germanenstr. 43, BR Deutschland.

● **PRODAM STANOVANJE** z lastnim vhodom in nekaj zemlje ob asfaltni cesti na Dolenskem. Avtobusna postaja zraven, železniška v bližini. Informacije: Ivanka Krevs, D-5182 Weisweiler, Wilhelmshöhe 9, BR Deutschland.

● **PRODAM** v Krškem HIŠO v dobrem stanju: dve sobi, kuhinja, pred-soba, nedograjena kopalnica, velik vrt, klet, garaža. Cena po dogovoru. Informacije: Angelca Pirc, Podgora 31, YU-68270 Krško, Slovenija, Jugoslavija.

„Gospodarsko-socialni problemi koroških Slovencev“

Kot že nekaj drugih pomembnih knjig je tudi to izdal Dom v Tinjah. Prav posebno je aktualna zaradi pereče vsebine, ki še nikdar doslej ni bila tako temeljito obravnavana z vidika strokovnih izvedencev — naših koroških rojakov.

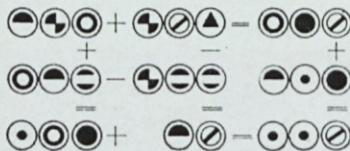
Prav zato je knjiga v času narodnega prebujanja in nove skupne zavesti naših koroških rojakov kažipot k novim nalogam, a hkrati tudi k obetajočim lepšim obzorjem.

Cena knjige 50.— šil. Pišite zanjo na naslov:

Kat. dom prosvete „SODALITAS“, A,9121 Tinje/Tainach, AUSTRIA

kdo?, kdaj?, kje? ...

RAČUNSKI PROBLEM

Ta računski problem je zanimiv zato, ker ima tri možne rešitve. Seveda odgovarja pri vsaki od vseh treh rešitev posamezni znak določeni številki.

Kuшайте najti rešitve brez posebne pomoči! Če pa ne gre, vam nudimo majhno pomoč: pri prvi rešitvi je končna vsota (na desni spodaj) 993, pri drugi 995, pri tretji pa 887.

ŠTIRJE BRATRANCI

Štirje fantki, med seboj bratrance, so se igrali na vrtu. Mimo je prišla gospa Rožičeva in jih vprašala: „Kdo od vas je najstarejši?“

Nejevoljni, ker jih je s tako nesmiselnim vprašanjem v igri zmotila, so odgovorili:

Lojze: „Jaz sem drugi.“

Filip: „In jaz sem najmlajši od vseh.“

Gabrijel: „Danijel je starejši kot jaz.“

Danijel: „Najstarejši je Gabrijel.“

Neka služkinja je poslušala ta razgovor z okna, pa je dodala: „O, navihanci! Vsi ste se zlagali!“

Gospa Rožičeva je dobro vedela, da je Lojze starejši od Danijela.

Kdo od vseh štirih je bil najstarejši?

PETROLEJKA

Lepega poletnega večera je bila neka dekle sama s svojim čolnom sredi velikega jezera in občudovala luno, ko

je nenaden in močan vihar njen čoln razbil. Z velikim naporom ji je uspelo priplavati do otočka, ki je ležal kak kilometer stran od vile njene družine.

Edina zgradba na otočku je bila zapuščena bajta, v kateri je dekle našla staro petrolejko in nekaj vžigalic. Ker je medtem nastala popolna tema, ji je bilo jasno, da je imela kot edino sredstvo, s katerim bi mogla dati znake svojim ljudem in tako prositi za pomoč, na razpolago tisto petrolejko: les, ki je ležal po otočku, je bil preveč moker, njen glas pa bi ne segel zelo daleč.

Ko je pregledala petrolejko, je opazila, da je bilo petroleja

v njej le za en prst, torej premalo, da bi mogel napajati stenj, ki je bil zelo kratek.

Že se je je jel lotevati strah, ko se je domislila, kako bi petrolejko le mogla prižgati.

Kako?

KOVČEK NA OMARI

Omara je bila zelo visoka, gospod Kurjač pa le 160 cm velik. Potreboval je kovček za na pot. Pristavil je k omari 20 cm visoko pručko, a kovčka kljub temu ni dosegel.

V sobo je vstopil njegov sin, suh in 180 cm visok. Takoj je dobil kovček z omare.

Gospodu Kurjaču to ni šlo v glavo: „Moj sin meri 180 cm, jaz pa 160 cm. Ko sem pristonil pručko, sem bil jaz tudi 180 cm visok. A kljub temu jaz nisem mogel dobiti kovčka z omare. On pa. Kako je to mogoče?“

Ja, kako je bilo to mogoče?

REŠITEV PREJŠNJIH UGANK

RAČUNSKI PROBLEM: 1. rešitev: $819 + 99 = 918$; $527 + 62 = 589$; $292 + 37 = 329$. — 2. rešitev: $859 + 99 = 958$; $163 + 26 = 189$; $696 + 73 = 769$.

JAJCA: Tri jajca 12. dan, dve jajci 4., 6. in 8. dan, eno jajce 2., 3., 9. in 10. dan, nobenega jajca danes, potem pa 5., 7., in 11. dan.

CMOKI: Ne dvanajst, kot bi se hitremu računarju zdelo, marveč šestnajst cmokov.

VIJOLICE: Ker je bila vsaka enota sestavljena iz treh majhnih šopkov in dveh velikih, je prodajalec potem, ko je prodal prvih deset enot, s tem izčrpal že vseh 30 malih šopkov in je iz desetih preostalih velikih šopkov naredil dve enoti po prav tako pet šopkov. Tako sta mu zadnji dve enoti prinesli le 400 lir, medtem ko bi mu morala prinesli 500 lir, ko bi jih prodajal po običajnem sistemu.

OSEM MOŽ: Zdravnikoma je ime Franc in Karel. Do rešitve je možno priti samo po poskusih, da vzamemo npr. za resnično prvo trditev in primerjamo z njo ostale, ki jih imamo za lažne. Le ob tretji trditvi ne vodi tak postopek do nesmiselnih zaključkov, torej je le tretja trditev resnična, vse ostale so pa lažne. Iz tega sledi, da sta dva Lojzeta inženirja, tretji pa odvetnik; eden od Francev je inženir, eden odvetnik, eden pa zdravnik; od Karlov je eden odvetnik, eden pa zdravnik.

BALET: Risba kaže, katere osebe se morajo premakniti in na kakšen način.

Erscheinungsort: Klagenfurt.

Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt.

P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Msgr. Ignacij Kunstelj, 62 Offley Road, London S.W. 9. (Tel. 01-735-6655)

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein bei Graz (Tel. 0 31 24 - 23 59).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams, Tirol.

Ivan Tomažič („Korotan“), Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

Slovenski socialni urad, Seitzerg. 5/II. 1010 Wien I (za cerkviho Am Hof).

Janez Žagar, Bahnhofstr. 13, 6800 Feldkirch, Vorarlberg.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 041/23 39 10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle. (Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75020 Paris. (Tel. 636-80-68).

Jože Flis, 7 rue Gutenberg, 75015 Paris. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Méricourt.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57710 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57800 Freyming-Merlebach.

Franjo Pavalec, 8 Avenue Pauliani, 06000 Nice.

ITALIJA

Franc Bergant, Via dei Colli 8, 00198 Roma. (Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 - 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Bausenhorststr. 2. (Tel. 0201 - 34 40 45).

Pavel Uršič, 420 Oberhausen 11, Oskarstraße 29. (Tel. 02 132 - 64 09 76).

Ludvik Rot, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 55).

Jože Bucik, 5605 Hochdahl, Kempenweg 25. (Tel. 0 21 04 - 31 6 80).

Dr. Edo Škulj, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 - 61 37 22).

Jože Cimerman, 68 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 2 85 00).

Ciril Turk, 7 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, 7417 Pfullingen, Burgstr. 7. (Tel. 07121 - 7 75 25).

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13. (Tel. 0751 - 2 20 00).

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2. (Tel. 0841 - 34 2 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 089 - 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Martin Mlakar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 089 - 53 64 53).

Štefan Vereš, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 030 - 785 30 91 do 93), in 1 Berlin, Kolonnenstr. 40. (Tel. 030 - 784 84 34).

NI ZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Postfach 191, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Tel. 01/50 31 32).

P. Angel Kralj, Kapuzinerkloster, 4500 Solothurn. (Tel. 065-22 71 35).